

เอกสารทางวิชาการ ลำดับที่ 34

ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง

มั่งคั่งและมั่นคง: นโยบายของผู้นำในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ
(Prosperity and Security: Northeast Asian Leaders' Policies in 2013)

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร. ดำรงค์ ฐานดี

พ.ศ. 2557

บทคัดย่อ

ผู้นำคนใหม่ของญี่ปุ่น เกาหลีใต้และจีนต่างขึ้นสู่อำนาจในปี ค.ศ. 2013 พร้อมกับการเสนอสโตแกนที่คล้ายคลึงกัน โดยนายชินโซ อะเบะเน้นให้ญี่ปุ่นเป็นประเทศมั่งคั่งและกองทัพเข้มแข็ง ในขณะที่นางสาวปัก กึนเฮย้ำถึงเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์นำชาติไปสู่มหัศจรรย์บนฝั่งแม่น้ำฮั่นเป็นครั้งที่สอง และเป็นประเทศขนาดกลางที่มีพลังกำลังแข็งแกร่ง มิให้ชาติใดรุกราน ส่วนความฝันของจีนที่นายสี จิ้นผิงต้องการให้จีนกลายเป็นประเทศร่ำรวย มีอารยธรรมสูงเด่น และมีความเข้มแข็งทางการทหารเหนือชาติอื่นใดเคยเช่นในอดีตกาล ภายหลังจากที่นาสโตแกนมาเป็นนโยบายหลักของชาติแล้ว ทั้งสามประเทศต่างเร่งรัดให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจตามแนวอนุรักษนิยมและแข่งขันการสร้างและสะสมอาวุธร้ายแรง ตลอดจนมีการข่มขู่ใช้กำลังหากเป้าหมายของตนไม่บรรลุผล ก่อให้เกิดความตึงเครียดอย่างยิ่งในภูมิภาคอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อนนับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง

คำสำคัญ สโตแกน นโยบาย อะเบะ โนมิกส์ อนุรักษนิยม จิตวิญญาณเราทำได้ มหัศจรรย์บนฝั่งแม่น้ำฮั่น เศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ ความฝันของจีน การแข่งขันการสะสมอาวุธ อาวุธที่มีอานุภาพในการทำลายล้างสูง

นายชินโซ อะเบะ (Shinzo Abe) เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของญี่ปุ่นเมื่อวันที่ 26 ธันวาคม ค.ศ. 2012 ภายหลังจากที่นำพรรคลิเบอรัล ดีโมแครท (Liberal Democrat – LDP) ได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งทั่วไปอย่างท่วมท้น ในขณะที่นางสาวปัก กึนเฮ (Park Geun-hye) เป็นประธานาธิบดีหญิงคนแรกในประวัติศาสตร์ทางการเมืองของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ที่เข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013 ส่วนประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนได้เลือกนายสี จิ้นผิง (Xi Jinping) เป็นประธานาธิบดีและเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 14 มีนาคม สกเดียวกัน จะเห็นได้ว่า บุคคลทั้งสามได้รับตำแหน่งเป็นประมุขของประเทศชั้นนำในภูมิภาคเอเชียตะวันออก เฉียงเหนือในห้วงเวลาใกล้เคียงกัน ผู้คนทั่วโลกจึงจับจ้องว่า ผู้นำคนใหม่เหล่านี้จะสร้างปรากฏการณ์ใดให้กับประเทศของตนเองและกับประชาคมนานาชาติ ทั้งนี้ เพราะเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นลำดับต้นๆ ของโลก อีกทั้งยังเป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในภูมิภาคที่มีความเปราะบางและมีความตึงเครียดสูง ที่ยังเต็มไปด้วยข้อขัดแย้งอันอาจนำไปสู่การทำสงครามระหว่างกันและระหว่างภูมิภาคได้

บทความนี้จะกล่าวถึง สโลแกน (slogan – ข้อความสั้นๆ ง่ายๆ ที่ใช้จำกัดความของผู้สมัครรับเลือกตั้ง) ที่ผู้นำทางการเมืองได้ประกาศไว้ในช่วงหาเสียงเลือกตั้ง (ยกเว้นจีนที่มีระบบการเมืองที่แตกต่างกัน) ซึ่งถือเป็นคำมั่นสัญญาว่าจะดำเนินการให้เป็นนโยบายภายหลังที่เข้ารับตำแหน่ง โดยจะเน้นวิเคราะห์สโลแกนและนโยบายของผู้นำทั้งสามประเทศว่ามีความสอดคล้องกับบริบทของแต่ละสังคมหรือไม่เพียงใด นอกจากนี้ จะเปรียบเทียบนโยบายดังกล่าวถึงความเหมือนและความแตกต่าง ทั้งในแง่การเมือง เศรษฐกิจและสังคมที่ผู้นำแต่ละคนต่างมุ่งหวังที่นำชาติของตนให้ก้าวไปถึง ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้อ่านสามารถประเมินว่า ภายใต้อำนาจบริหารงานของพวกเขาจะนำความมั่งคั่งและมั่นคงมาสู่ประเทศ และภูมิภาคได้มากน้อยเพียงใด

บริบททางสังคม

1. **ญี่ปุ่น** ในยุคที่โลกเข้าสู่สหัสวรรษใหม่ สังคมญี่ปุ่นได้เผชิญกับการท้าทายอย่างใหญ่หลวง ทั้งจากปัจจัยภายในและภายนอก จนเป็นเหตุให้สปีริตบูชิโดถูกกัดกร่อนอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้สถานภาพการเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับที่สองของโลกลดลงมาเป็นอันดับที่สามตามหลังจีนที่ก้าวพุ่งพรวดขึ้นแทนที่ อีกทั้งสถานภาพความเป็นผู้นำทางการเมืองก็ลดลงในหมู่ประชาคมนานาชาติ โดยมีชาติดาวรุ่งพุ่งแรง เช่น กลุ่มประเทศ BRICS สิงคโปร์ และเกาหลีใต้ ที่จะแข่งขันนำไปในอีกไม่ช้านี้

ปัจจัยภายในที่กลายเป็นอุปสรรคต่อญี่ปุ่น ได้แก่ ภัยธรรมชาติและระบบเศรษฐกิจและการเมือง ภัยธรรมชาติร้ายแรงเกิดขึ้นในญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง โดยแผ่นดินไหวครั้งใหญ่เกิดขึ้นเมื่อวันที่ 17 มกราคม ค.ศ. 1995 ที่นครโกเบ ได้สร้างความเสียหายกว่า 100 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ มีผู้เสียชีวิต 6,434 คน บ้านเรือนพังพินาศกว่า 478,581 หลัง และในวันที่ 11 มีนาคม ค.ศ. 2011 เกิดแผ่นดินไหวที่นอกชายฝั่งโตโฮกุ ก่อให้เกิดคลื่นสึนามิขนาดใหญ่โถมทำลายเมืองตามชายฝั่งตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณเซนได สร้างความสูญเสียใหญ่หลวงที่สุดในประวัติศาสตร์ของโลกยุคปัจจุบัน มีผู้เสียชีวิตถึง 15,883 คน ผู้คนล้มเจ็บและสูญหายเป็นจำนวนมาก ธนาคารโลกได้ประเมินมูลค่าความเสียหายราว 235 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ อนึ่ง คลื่นยักษ์ซัดน้ำทะเลเข้าท่วมโรงงานไฟฟ้านิวเคลียร์ฟูกูชิม่า ไดอิจิทั้งหมด ทำให้แกนปฏิกรณ์บางส่วนเกิดระเบิดของไฮโดรเจนในเตาปฏิกรณ์ที่ 2 และแท่งเชื้อเพลิงใช้แล้วที่เก็บไว้ จึงเกรงว่า จะเกิดการรั่วไหลของกัมมันตรังสี ต้องอพยพ

คนงานและประชาชนในรัศมี 20 กิโลเมตร (รัฐบาลกลางได้แนะนำการอพยพในรัศมี 80 กิโลเมตร) ผู้คนนับพันได้รับผลกระทบที่ต้องออกจากบ้านเรือนไปอาศัยอยู่ที่อื่น นอกจากเหตุการณ์ธรณีพิโรธครั้งใหญ่ดังกล่าวแล้ว ยังเกิดน้ำท่วมและแผ่นดินไหวที่สร้างความเสียหายระดับที่ไม่รุนแรงนักอีกปีละหลายครั้ง ทำให้ทั้งคนญี่ปุ่นและผู้คนทั่วโลกต่างไม่มั่นใจว่า ภัยธรรมชาติจะเกิดอย่างรุนแรงขึ้นอีกเมื่อไหร่ และญี่ปุ่นจะสามารถรับมือกับภัยเหล่านี้ได้มากน้อยแค่ไหน

ปัจจัยทางด้านประชากรก็เป็นเรื่องสำคัญที่เผชิญหน้าเมื่อคนญี่ปุ่นร้อยละ 28 เข้าสู่วัยชรา ในขณะที่คนหนุ่มสาวไม่ยอมแต่งงาน หรือแม้แต่งงานแล้ว ก็ชะลอการมีบุตร ทำให้ประชากรมีจำนวนลดลงตั้งแต่ปี ค.ศ. 2007 เป็นต้นมา สร้างความหวัดวิตกว่า คนในวัยทำงานจะต้องแบกภาระในการเลี้ยงดูเด็กและคนแก่มากขึ้น อันจักส่งผลให้ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศลดลง ไม่อาจแข่งขันกับประเทศอื่นได้เช่นเคยแม้ว่าจะใช้หุ่นยนต์และนำแรงงานต่างชาติเข้าไปทำงานทดแทนเป็นจำนวนมากก็ตาม ส่วนปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจนั้น ญี่ปุ่นประสบกับวิกฤติฟองสบู่แตกตั้งแต่ต้นทศวรรษ 1990 และกลายเป็นปัญหาเรื้อรังมากกว่า 20 ปี ยังผลให้ต้องเปลี่ยนรัฐบาลบ่อยครั้งในช่วงหลังทศวรรษ 2000 ที่ปรับเปลี่ยนมาขึ้นนโยบายเสรีนิยมสลบบ้าง แต่ก็ไม่สามารถทำให้สถานการณ์ทางเศรษฐกิจดีขึ้น

ส่วนปัจจัยภายนอกนั้น ความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเสื่อมทรามลงอย่างต่อเนื่อง ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา อันเป็นผลมาจากการอ้างสิทธิ์เหนือหมู่เกาะกักังจินและเกาหลีใต้ แม้จะยังไม่ได้ใช้อาวุธตอบโต้กันโดยตรง แต่ก็มีกรณีเผชิญหน้าและการข่มขู่ระหว่างกันเสมอมา ทั้งนี้ต่างฝ่ายต่างไม่ยอมที่จะสูญเสียดินแดนแม้แต่ตารางนิ้วให้แก่ใคร นอกจากจีนและเกาหลีใต้ต่างพัฒนากองทัพ อาวุธ และสะสมอาวุธที่มีอนุภาพการทำลายสูง (weapon of mass destruction) รวมทั้งเกาหลีเหนือมีอาวุธนิวเคลียร์ครอบครอง ญี่ปุ่นจึงพยายามหาทางปรับเปลี่ยนกองกำลังป้องกันตนเองเป็นกองทัพ และหาซื้อจรวดต่อต้านขีปนาวุธติดตั้งบนเรือพิฆาตให้ลอยล่ำรอบเกาะญี่ปุ่น สถานการณ์ดังนี้ก่อให้เกิดความตึงเครียดยิ่งในภูมิภาค และส่งผลต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวระหว่างกันอย่างรุนแรงในปี ค.ศ. 2013 นอกจากนี้ วิกฤติเศรษฐกิจทั้งของสหรัฐฯ และยุโรปในตอนปลายทศวรรษที่ 2000 ก็ส่งผลอย่างรุนแรงต่อเศรษฐกิจของญี่ปุ่นด้วย

2. เกาหลีใต้ “จิตวิญญาณเราทำได้” (Can-do spirit) ของคนเกาหลีที่ได้รับการจุดประกายขึ้นเมื่อนายพลปัก จุงฮีเข้ายึดอำนาจการปกครองของรัฐบาลพลเรือนของ ดร. แชนг เหมียน ในปี ค.ศ.

1961 และเริ่มพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฉบับที่หนึ่งในปีถัดมา จากนั้นมาจนถึงทุกวันนี้ จิตวิญญาณดังกล่าวไม่เคยเหือดหายไปเลย ทั้งรัฐบาลและภาคประชาชนต่างกระตือรือร้นและขยันขันแข็ง ทำงานหนัก เร่งรัดทำงานตามแผนที่กำหนด และใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพัฒนาผลิตภัณฑ์ และงานในหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ และให้เกิดความคาดหมายที่ตั้งเอาไว้ เพื่อให้ชาติเจริญรุ่งเรืองเหนือชาติอื่นใดในโลก ทำให้คำนิยาม “ฝันให้ไกล ไปให้ถึง” ได้นำพาประเทศสาธารณรัฐเกาหลีประสบความสำเร็จตามคำกล่าวที่ว่า “มหัศจรรย์บนฝั่งแม่น้ำฮันด้วยฝีมือมนุษย์” (Man-made miracle on the Han river) ภายในเวลาเพียงครึ่งศตวรรษหลังจากที่ประเทศถูกทำลายลงอย่างย่อยยับในช่วงสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950-1953)

การพัฒนาของเกาหลีใต้ได้เผชิญกับขวากหนามนานาชนิดเช่นกัน ทั้งที่เป็นปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ในด้านปัจจัยภายในนั้น นโยบายการเพิ่มผลผลิตในช่วงสองทศวรรษแรกของการพัฒนานั้นก่อให้เกิดปัญหาต่อแรงงานที่ต้องเสียสละหยาดเหงื่อและแรงกายภายใต้สภาพการทำงานที่เลวร้าย บั่นทอนสุขภาพเพียงเพื่อให้ได้รับรายได้อันน้อยนิด จนกรรมกรไม่อาจทนไหว จึงออกมาทำการประท้วงเพื่อเรียกร้องให้นายจ้างให้ความสนใจปรับปรุงสถานที่ทำงานให้ดีขึ้นและเพิ่มค่าจ้างแรงงานที่เหมาะสม แต่สิ่งที่ได้รับก็คือ การถูกจับกุมคุมขังด้วยข้อหาจรรยาบรรณว่า ก่อความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง จนหลายคนต้องเลือกใช้ชีวิตการเผาตนเอง หรือไม่กี่ฆ่าตัวตายเพื่อให้ผู้มีอำนาจ (รัฐบาลทหาร) เห็นใจและเอาใจใส่ต่อผู้ใช้แรงงานบ้าง

การใช้กองกำลังแห่งชาติควบคุมประชาชนเพื่อบีบบังคับให้ทำตามนโยบายการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรม ก่อให้เกิดระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยในรูปแบบเผด็จการ (มีการเลือกตั้งแต่ผู้อยู่ในอำนาจยึดโยงผูกขาดการเมืองการปกครอง) นานกว่า 3 ทศวรรษ และมีการสืบทอดอำนาจของผู้นำกองทัพ ผู้คนจึงต่อต้านตลอดยุคสาธารณรัฐที่สี่ (ช่วงที่สองของการดำรงตำแหน่งเป็นประธานาธิบดีของนายพลปัก จุงฮี ระหว่างปี ค.ศ. 1972-1979) และยุคสาธารณรัฐที่ห้า (นายพลชุน ดูฮวาน ค.ศ. 1981-1987) ฝ่ายรัฐบาลในยุคนั้นก็ตอบโต้ด้วยแก๊สน้ำตา จนเลือดตกยางออกและเสียชีวิตอย่างต่อเนื่อง การต่อสู้เป็นไปอย่างดุเดือดและเร่าร้อนประดุจสังคัมจะระเบิดออกเป็นเสียงๆ ในที่สุดก็ฝ่าทางตันทางการเมืองไปได้เมื่อรัฐบาลทหารยอมถอยให้นักการเมืองอาชีพขึ้นดำรงตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศในยุคของนายคิม ยังซัม (ค.ศ. 1993-1997) นับแต่นั้นมา การเมืองของเกาหลีใต้ก็ไม่ได้หวนกลับไปใช้ระบบเผด็จการทหารอีกจนถึงปัจจุบัน

แม้ว่าการต่อสู้ทางการเมืองจะดุเดือดเผด็จรื้อนปานใดในช่วงเวลาดังกล่าวข้างต้น แต่สปิริตจิตวิญญาณเราทำได้ก็มีได้ลดละการเป็นพลังขับเคลื่อนไปมากนัก จะมีก็แต่ “โรคเกาหลี” ที่เกิดขึ้นภายหลังการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนที่กรุงโซล ค.ศ. 1988 ที่ผู้คนลดความขยันในการทำงานลงไป และเริ่มฟุ้งเฟ้อ พอใจกับความสำเร็จที่ได้รับ รัฐบาลของนายคิม ยังล้มพยายามขจัดโรคดังกล่าว ในขณะที่เดียวกันก็ส่งเสริมให้มีการมองโลกกว้างไกลภายใต้นโยบายโลกาภิวัตน์ อย่างไรก็ตาม การแก้ไขปัญหาไม่อาจสำเร็จลงได้ เกาหลีใต้จึงต้องพบกับวิกฤติทางเศรษฐกิจทางการเงินที่ร้ายแรงที่สุดในประวัติศาสตร์ในตอนปลายของปี ค.ศ. 1997 (ต่อจากไทย และอินโดนีเซีย)

ประธานาธิบดีคิม เดจุง (ค.ศ. 1998-2002) ได้ทุ่มเทแรงกายแรงใจในการกอบกู้เศรษฐกิจที่เสื่อมถอยด้วยมาตรการทุกรูปแบบ จนสามารถคืนเงินกู้ให้แก่กองทุนการเงินระหว่างประเทศจำนวน 57 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ได้ภายใน 18 เดือน และใช้วิกฤติให้เป็นโอกาสเปิดตัวสินค้าทางวัฒนธรรมตั้งแต่ต้นศตวรรษใหม่ ซึ่งได้รับผลสำเร็จสูงสุดที่ “กระแสเกาหลี” เป็นที่นิยมไปทั่วเอเชียและในภูมิภาคอื่นๆ ของโลก รวมทั้งได้ผลักดันให้สินค้าเกาหลีเป็นที่นิยมในต่างแดน และมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมุ่งสู่ดินสงบยามเช้า (Land of the morning calm – Korea) จาก 5.32 ล้านคนในปี 2000 เป็น 11.1 ล้านคนในปี 2012

ในส่วนของการพัฒนาประเทศนั้น ประธานาธิบดีลี เมียงบัก (ค.ศ. 2008-2012) ได้เน้นนโยบายอนุรักษ์นิยมแบบดั้งเดิมที่เร่งรัดการเพิ่มผลผลิตและนำชาติไปสู่ความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจแทนนโยบายเสรีนิยมของประธานาธิบดีคิม เดจุงและประธานาธิบดีโรห์ มูเฮียน (ค.ศ. 2003-2007) แต่ความสำเร็จไม่บรรลุเป้าหมายเพราะโลกได้เข้าสู่วิกฤติทางเศรษฐกิจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิกฤติสินเชื่ออัยคุณภาพของสหรัฐอเมริกา (subprime crisis 2007-2008) ติดตามด้วยปัญหาหนี้สาธารณะของประเทศในยุโรปในปี ค.ศ. 2009 เรื่อยมา แต่ถึงกระนั้นก็ตาม เกาหลีใต้ยังสามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติให้เกินระดับ 1 ล้านล้านเหรียญสหรัฐฯ (US\$ 1.12 trillion) ในปี 2011 เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของประเทศ

3. จีน ผู้คนทั่วโลกต่างให้ความสนใจในการทะยานขึ้นของจีน จนกลายเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่สองของโลกในปี ค.ศ. 2011 ภายหลังจากที่ได้รับความสำเร็จในการจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนที่นครปักกิ่งในปี ค.ศ. 2008 ดินแดนแห่งนี้เคยได้รับการขนานนามว่า ประเทศหลังม่านไม้ไผ่ เมื่อครั้งประธานเหมา เจ๋อตุงนำชาติเปลี่ยนการปกครองมาเป็นแบบ

คอมมิวนิสต์เมื่อเดือนตุลาคม ค.ศ. 1949 โดยตัดขาดจากโลกภายนอกอย่างสิ้นเชิงเป็นเวลานานกว่าสองทศวรรษครึ่ง ต่อมา นายเติ้ง เสี่ยวผิง ผู้นำรุ่นที่สองได้นำจีนกลับเข้าสู่ประชาคมโลก และเริ่มต้นปฏิรูปเศรษฐกิจตามนโยบายสี่ทันสมัยเพื่อให้กลายเป็นประเทศสังคมนิยมแบบจีนในปี ค.ศ. 1978 มีการต้อนรับการลงทุนจากต่างประเทศ และนำพลังการผลิตเข้าสู่เศรษฐกิจแบบเสรีนิยม รวมทั้งเน้นการส่งออกไปขายยังตลาดต่างประเทศ

ผู้นำรุ่นที่สามภายใต้การนำของนายเจียง เจ๋อหมิน (ค.ศ. 1989-2001) และรุ่นที่สี่ที่ประธานาธิบดีหู จินเทา (ค.ศ. 2002-2012) ได้ใช้ยุทธวิธีเชิงรุกตามแนวทางที่ผู้นำรุ่นที่สองได้วางไว้ด้วยการรวมศูนย์กลางการพัฒนาไว้ที่ส่วนกลางภายใต้การนำของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ใช้นางความคิดสามตัวแทน และนำวิสัยทัศน์การพัฒนาอย่างเป็นวิทยาศาสตร์มาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิตให้ก้าวกระโดด อีกทั้งได้ขยายเขตการพัฒนาจากเดิมที่เน้นบริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออกไปยังภาคกลางและภาคตะวันตกเพื่อให้ความเจริญกระจายไปยังภูมิภาคต่างๆ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน จากพลังการผลิตที่มีอยู่มากมายและแรงงานราคาถูกส่งผลให้จีนสามารถผลิตสินค้าส่งออกไปขายยังต่างประเทศในราคาต่ำและดีตลาดทั่วโลกได้เป็นผลสำเร็จ ทำให้อัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจพุ่งเป็นเลขสองหลักในทศวรรษที่ 1990 และ 2000 อีกทั้งยังคงอยู่ในอัตราสูงราวร้อยละ 8-9 ต่อไปในช่วงต้นของทศวรรษ 2010 ซึ่งถือได้ว่าเป็นอัตราที่สูงที่สุดในโลกท่ามกลางวิกฤติทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลก ในขณะที่ญี่ปุ่นและยุโรปกลับมีอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำและติดลบเป็นช่วงๆ

รายได้จำนวนมหาศาลจากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ทำให้จีนนำเงินไปพัฒนากองทัพและอาวุธให้ทันสมัยด้วยงบประมาณขนาดใหญ่ในช่วงสิบปีที่ผ่านมา จากตัวเลขที่ระบุว่ากระทรวงกลาโหมของจีนได้ใช้จ่ายเงินราวปีละ 60 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ นั้น นักวิเคราะห์ทางการเมืองระหว่างประเทศกลับกล่าวว่า จีนน่าจะใช้จ่ายเงินจำนวนไม่น้อยกว่าปีละ 150 พันล้านเหรียญ ทำให้จีนสามารถสร้างเรือบรรทุกเครื่องบินได้เป็นผลสำเร็จและพัฒนาเครื่องบินรบที่มีสมรรถนะสูงหลายชนิด ด้วยศักยภาพดังกล่าว จีนจึงไม่ายที่จะแสดงพลังข่มขู่ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น เวียดนามและฟิลิปปินส์ในกรณีการอ้างสิทธิ์เหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ และญี่ปุ่นเหนือหมู่เกาะเซนกากุ (หรือที่จีนเรียกว่า หมู่เกาะเตียวหยวี) รวมทั้งกีดกันมิให้สหรัฐฯ เข้ามามีบทบาททางทหารในเอเชีย

ในขณะเดียวกัน การที่ได้ดูแลการค้าเกินมากมายหลายสิบปี ทำให้จีนกลายเป็นประเทศเจ้าหนี้ที่ซื้อพันธบัตรของประเทศสหรัฐอเมริกาและประเทศต่างๆ ในยุโรปจำนวนมหาศาล จีนได้เพิ่มการ

ลงทุนและเงินช่วยเหลือประเทศในกลุ่มละตินอเมริกาและแอฟริกา อีกทั้งยังเป็นประเทศนำเข้ารายใหญ่ที่สุดของญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และอาเซียน ทำให้กลายเป็นประเทศที่มีบทบาทสำคัญในเวทีนานาชาติ (บางครั้งยังใช้อำนาจในการนำสินค้าเข้า-ส่งออก รวมทั้งเงินช่วยเหลือ เป็นเครื่องมือให้ประเทศอื่นยอมปฏิบัติตามที่ตนต้องการ) ผู้นำจีนต่างย้ำอยู่เสมอว่า จีนจะไม่แสวงหาความเป็นใหญ่ (hegemony) เหนือชาติอื่น และจะร่วมมือกับประเทศต่างๆ สร้างเสถียรภาพและความมั่นคงที่ยั่งยืนบนพื้นฐานของความเข้าใจและความเท่าเทียมกัน นอกจากนี้ จีนยังเป็นประเทศที่นำเข้าน้ำมันดิบมากที่สุดในโลกอีกด้วย

ความสำเร็จของจีนมิได้เป็นไปได้ไปอย่างรวดเร็วเพราะต้องผ่านอุปสรรคขวากหนามนานัปการ เช่นกัน นับตั้งแต่ความรุนแรงทางการเมืองที่จตุรัสเทียนอันเหมินในปี 1989 ที่ทหารได้กวาดล้างนักเคลื่อนไหวเพื่อประชาธิปไตย ก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตนักศึกษาและผู้เดินขบวนราว 4,000-6,000 คน (ตัวเลขที่แท้จริงไม่ได้รับการเปิดเผย) และบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก เหตุการณ์นี้ทำให้ความเชื่อถือของจีนในหมู่ประชาคมโลกลดน้อยลงเป็นอันมาก ส่วนการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมนั้น เป็นเหตุให้คนหลายล้านต้องอพยพเคลื่อนย้ายจากชนบทบ้านเกิดเมืองนอน กลายเป็น “พลเมืองล่องลอย” ไร้ที่พึ่งพิงตามกฎหมาย (มีกฎหมายห้ามผู้คนย้ายถิ่น) และกลายเป็นคนจรจัดจำนวนมากในเมือง อนึ่ง ผู้คนต้องออกจากที่อยู่อาศัยอันเป็นผลมาจากการเวนคืนที่ดินเพื่อสร้างนิคมอุตสาหกรรม อนึ่ง ทั้งเมืองใหญ่เมืองเล็กต่างพบกับอากาศเป็นพิษเพราะมีการใช้รถยนต์จำนวนมาก มีหมอกควันจากโรงงานอุตสาหกรรมที่ไร้มาตรฐาน อีกทั้งการเร่งรัดการสร้างถนน และรถไฟความเร็วสูง ก่อให้เกิดอุบัติเหตุร้ายแรงบ่อยครั้ง นอกจากนี้ ยังเกิดปัญหาเกี่ยวกับขบวนการแบ่งแยกดินแดนที่ต้อง การแยกตัวออกเป็นอิสระ เช่น ในทิเบต และซินเจียง เพราะเป็นชนกลุ่มน้อยที่ไม่ได้รับผลของการพัฒนาที่เป็นธรรมเมื่อเทียบกับชาวฮั่นที่เป็นคนกลุ่มใหญ่ของประเทศ

ในด้านธรณีพิบัติภัยนั้น ได้เกิดแผ่นดินไหวขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น ที่มณฑลเสฉวนในปี ค.ศ. 2008 มีผู้เสียชีวิต 69,195 คน บาดเจ็บ 374,643 คน ที่มณฑลยูนนานปี 2012 มีผู้เสียชีวิต 81 คน บาดเจ็บ 821 คน และที่ซานเหมิงจิ่ง ปี 2013 มีผู้เสียชีวิต 193 คน บาดเจ็บ 15,554 คน นอกจากนี้ พายุไต้ฝุ่นจากทะเลจีนใต้พัดถล่มบริเวณทางตอนใต้ของประเทศปีละหลายลูก ก่อให้เกิดความเสียหายในชีวิตและทรัพย์สินมากมาย อย่างไรก็ตาม รัฐบาลจีนได้พยายามสร้างยุทธวิธีในการจัดการปัญหาภัยธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และขบวนการแบ่งแยกดินแดนอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ทำ

ให้สามารถสร้างความเชื่อมั่นของคนในชาติและประชาคมนานาชาติได้ในระดับหนึ่ง และเดินหน้าสร้างมหัศจรรย์ทางเศรษฐกิจในประเทศที่มีขนาดใหญ่ มีจำนวนประชากรมากที่สุดในโลก และประชากรที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติ โดยมีการคาดการณ์ว่า ประเทศจีนจะกลายเป็นประเทศที่มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในโลกแซงหน้าสหรัฐฯ ในราวปี ค.ศ. 2050 นี้

สโลแกนและนโยบายของผู้นำ

เพื่อให้ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้นำประเทศ นักการเมืองของญี่ปุ่นและเกาหลีใต้จะสร้างสโลแกนหรือวลีสั้นๆ ในการรณรงค์หาเสียง วลีนั้นจะมีความหมายรวบยอดของแนวคิดที่เป็นวิธีการและ/หรือเป้าหมายในการบริหารประเทศหากได้รับเลือกจากประชาชน ต่อมาภายหลังที่ได้รับเลือกตั้งแล้ว ก็จะมีการแปลสโลแกนนั้นออกเป็นนโยบายหลักของรัฐบาล ส่วนกรณีของจีน ผู้นำประเทศได้รับการคัดสรรจากคณะกรรมการบริหารของพรรคคอมมิวนิสต์เป็นขั้นเป็นตอน จนเข้าสู่กระบวนการคัดเลือกขั้นสุดท้าย จึงไม่จำเป็นที่จะต้องใช้สโลแกนในการหาเสียงจากประชาชนในวงกว้างดังเช่นประเทศที่มีการปกครองแบบประชาธิปไตย แต่สโลแกนและนโยบายจะปรากฏขึ้นภายหลังจากที่ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้นำประเทศแล้ว

1. ญี่ปุ่น หากจะมองให้ลึกลงไปในภาพรวมของเศรษฐกิจของญี่ปุ่น จะพบว่า ญี่ปุ่นตกอยู่ในภาวะเศรษฐกิจถดถอยอย่างแท้จริง กล่าวคือ ในปี ค.ศ. 2008 ผลิตภัณฑ์มวลรวมแห่งชาติลดลงร้อยละ 0.7 และลดลงอีกร้อยละ 5.2 ในปี 2009 เช่นเดียวกับการส่งออกลดลงจาก 746.5 มาเป็น 545.3 พันล้านเหรียญสหรัฐ หรือคิดเป็นร้อยละ 27 ที่เดียว ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านที่ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจต่างช่วงชิงความได้เปรียบส่งสินค้าออกไปขายในตลาดที่ญี่ปุ่นเคยครอบครอง เมื่อได้เปรียบญี่ปุ่นมากขึ้น ประเทศเหล่านั้น (เกาหลีใต้และจีน) ก็ประกาศก้องว่า หมู่เกาะที่ญี่ปุ่นอ้างสิทธิ์ความเป็นเจ้าของอยู่นั้น เป็นของตน พร้อมทั้งข่มขู่ด้วยพลังอำนาจทางการทหารหากญี่ปุ่นยังคงไม่ยอมละเลิกการแย่งชิงความเป็นเจ้าของหมู่เกาะเหล่านั้น

ความเป็นจ้าว (hegemon) ของญี่ปุ่นที่เคยมีประจักษ์พยานทางด้านเศรษฐกิจและการทหารตั้งแต่ยุคจักรพรรดิเมจิ (ค.ศ. 1868-1912) มาจนถึงก่อนสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง และความรุ่งโรจน์ทางเศรษฐกิจเหนือชาติอื่นใดในเอเชียในช่วงหลังคริสต์ศตวรรษที่ 20 ส่งผลให้ภาพลักษณ์ของญี่ปุ่นโดดเด่นจนคนทั่วโลกต่างทึ่งในความเก่งกาจและความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ ได้

กลายเป็นตำนานแห่งการเรียนรู้ของโลกไป อนึ่ง มีการศึกษาภาษาและวัฒนธรรมญี่ปุ่นอย่างจริงจัง เพื่อนำไปใช้เป็นต้นแบบในการพัฒนาสังคมของตนเอง เช่น กรณี Look-East policy ของประเทศ มาเลเซีย แต่เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจในญี่ปุ่นเป็นเวลากว่าสองทศวรรษ หรือที่เรียกกันว่า สองทศวรรษที่หายไป ส่งผลให้การเมืองขาดเสถียรภาพ ผู้คนมากมายว่างงาน โดยเฉพาะเยาวชนที่เพิ่งจบการศึกษาใหม่ๆ และชายวัยกลางคนที่ต้องออกจากงานอันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนระบบการทำงานจากแบบยึดหลักอาวุโสและการจ้างงานตลอดชีวิตมาเป็นการคัดสรรพนักงานตามระบบคุณธรรม ทำให้คนเหล่านี้ประสบกับวิกฤติในชีวิตและจิตวิญญาณบุ๋บซ่นต่ำลง นักเรียนนักศึกษาหันไปแสวงหาความหมายใหม่ของชีวิตที่ไม่เอื้อต่อการพัฒนาทางการผลิตและการสร้างสมรรถนะ ในนวัตกรรมการผลิตสินค้าและบริการ

จากการสำรวจบริษัทชั้นนำ 1,043 แห่งในเดือนมกราคม ค.ศ. 2013 พบว่า ร้อยละ 85 ของบริษัทที่สำรวจไม่สามารถหาพนักงานที่มีคุณสมบัติได้ตรงตามที่ต้องการเมื่อเทียบกับปี 2006 และปี 2011 ที่มีเพียงร้อยละ 58 และ 80 ตามลำดับ อนึ่ง เมื่อ 20 ปีที่ผ่านมา บริษัทหลายแห่งเคยบรรจุพนักงานที่มีวุฒิสมาชิกปริญญาในตำแหน่งวิศวกรโยธาโดยบริษัทจะฝึกฝนคนเหล่านั้นให้สามารถทำงานในตำแหน่งที่ต้องการได้ แต่ในปัจจุบัน บริษัทไม่มีเงินเพียงพอที่จะฝึกพนักงานได้ดังเช่นอดีต ส่วนมหาวิทยาลัยก็ไม่สามารถผลิตบัณฑิตในสาขาที่ต้องการได้อย่างเพียงพอเพราะนักศึกษาให้ความสนใจในวิชาชีพเฉพาะน้อยลง ดังนั้น บริษัทจำนวนมากจึงต้องพึ่งพาพนักงานเฉพาะทางจากต่างประเทศ ส่งผลให้ญี่ปุ่นสูญเสียความสามารถในการแข่งขันไปมาก⁽¹⁾

ความล้มเหลวของรัฐบาลหลายชุดในช่วงหลังทศวรรษ 2000 ในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจให้เป็นรูปธรรมได้ จึงส่งผลให้รัฐบาลเหล่านั้นอยู่ในตำแหน่งเพียงช่วงเวลาสั้นๆ⁽²⁾ เพราะความไม่พอใจของประชาชนหมดหวังในรัฐบาลเหล่านั้นที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับนายชินโซ อะเบะที่ไม่ได้รับความสำเร็จในการเป็นนายกรัฐมนตรีครั้งแรกระหว่างวันที่ 26 กันยายน ค.ศ. 2006 ถึง 26 กันยายน ค.ศ. 2007 ด้วยสโลแกนที่ว่า “จะทำให้ญี่ปุ่นสวยงาม” (To build a beautiful Japan) อันเป็นผลมาจากปัญหาการแต่งตั้งรัฐมนตรีที่ไม่ได้คัดกรอง โดยแต่งตั้งบุคคลที่มีประวัติต่างพร้อยเข้ารับตำแหน่งและส่วนใหญ่เป็นคนสนิทชิดเชื้อกับนายอะเบะทั้งสิ้น นอกจากนี้ การไม่ระมัดระวังคำพูดในที่สาธารณะของเขาได้สร้างความไม่พอใจต่อคนกลุ่มต่างๆ บ่อยครั้ง รวมทั้งสุขภาพของเขาไม่สู้ดีนัก เขาจึงประกาศลาออกจากตำแหน่งไป แต่เมื่อเขาหันกลับมาขึ้นอาสาเป็น

รัฐบาลอีกครั้งด้วยการสนับสนุนของพรรค LDP ที่ทรงอำนาจทางการเมืองของญี่ปุ่นเป็นเวลานาน นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง เขาได้ประกาศในขณะที่ยังหาเสียงว่า สิ่งแรกที่จะกระทำหากพรรคได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงข้างมาก ก็คือ การสร้างเสถียรภาพทางการเมืองและกอบกู้เศรษฐกิจที่หยุดชะงักมานานให้กลับฟื้นคืนมาดังเดิม แต่ประเด็นสำคัญที่ทำให้เขาได้รับชัยชนะก็คือ การรื้อฟื้นความรู้สึคนิยมให้กลับคืนมาสู่คนญี่ปุ่น จึงทำให้เขาได้รับเสียงสนับสนุนอย่างท่วมท้น

นายชินโซ อะเบะ

เป็นที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่า การเมืองญี่ปุ่นนับแต่หลังสงครามโลกมีความเข้มแข็งยิ่ง โดยพรรค LDP ได้รับความไว้วางใจให้บริหารประเทศด้วยการนำชาติที่ตกอยู่ในสภาพล่มสลายเพราะพ่ายแพ้สงครามให้พลิกฟื้นคืนสู่สภาพปกติเท่าเทียมกับช่วงยุคก่อนสงครามโลกได้ภายใน 20 ปี และก้าวขึ้นเป็นชาติมหาอำนาจเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับที่สองของโลกในปี ค.ศ. 1968 อีกทั้งญี่ปุ่นเข้าครอบครองความเป็นใหญ่เหนือเศรษฐกิจและการเมืองของเอเชียเป็นเวลานานกว่าสี่ทศวรรษ อย่างไรก็ตาม การอยู่ในอำนาจของพรรคการเมืองเพียงพรรคเดียวเป็นเวลานานเช่นนี้ย่อมส่งผลให้เกิด

ปัญหาทั้งกับโครงสร้างของพรรค กับนโยบาย และกับนักการเมืองที่สังกัดอยู่ ยังผลให้ประชาชนเกิดความเบื่อหน่าย เสื่อมศรัทธา และแสวงหาทางเลือกใหม่ จนกระทั่งในปี ค.ศ. 1993 สมาชิกจากพรรคสังคมนิยม (Japan Socialist party) ได้รับเลือกตั้งมากขึ้นและร่วมจัดตั้งรัฐบาลเป็นครั้งแรก แม้ว่ารัฐบาลชุดนั้นจะอยู่ในอำนาจเพียงช่วงระยะเวลาสั้นๆ แต่ก็ได้แสดงให้เห็นถึงการสร้างมิติใหม่ด้วยการสลับปรับเปลี่ยนหัวอำนาจและนโยบายในการบริหารประเทศ อย่างไรก็ตาม นำไปสู่การเปลี่ยนรัฐบาลบ่อยครั้ง ทำให้มองกันไปได้ว่า การเมืองของญี่ปุ่นในยุคปัจจุบันอ่อนแอและมีความความมั่นคงน้อย จนถึงน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับประเทศเพื่อนบ้าน

ความอ่อนแอทางการเมืองของญี่ปุ่นเป็นผลโดยตรงต่อวิกฤติเศรษฐกิจที่ประเทศเผชิญอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้จิตวิญญาณของคนในชาติลดต่ำลง ภาวะการไม่มีงานทำของคนหลากหลายกลุ่มได้สร้างความยากลำบากในการดำรงชีวิต และเกิดความไม่มั่นใจในตนเองและสังคม รวมทั้งเกิดความรู้สึกไร้ความสามารถในการควบคุมอนาคตได้ สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยที่ทำให้คนญี่ปุ่นบางส่วนแสวงหาทางเลือกใหม่แม้จะไม่ใช่เป็นการยอมรับความพ่ายแพ้ในการดำรงชีวิตก็ตาม

นายอะเบะได้ชี้ประเด็นในการเรียกความมั่นใจของคนญี่ปุ่นด้วยการนำเสนอฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งมีการเรียกแนวทางนี้ว่า **ทฤษฎีเศรษฐกิจแบบอะเบะ หรืออะเบะโนมิกส์ (Abenomics)** ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานลูกธนู 3 ดอก (three arrows) ที่พุ่งมุ่งแก้ปัญหาที่เรื้อรังมารวม 20 ปี ได้แก่ (1) ใช้เงินจำนวนมหาศาลกระตุ้นเศรษฐกิจ (massive fiscal stimulus) (2) ให้ธนาคารชาติผ่อนคลายนโยบายทางการเงิน (more aggressive monetary easing by Bank of Japan) และ (3) ปฏิรูปโครงสร้างหลากหลายมิติเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (structural reforms to boost Japan's competitiveness)⁽³⁾

ประมาณว่า รัฐบาลจะใช้เงินราว 13 ล้านล้านเยน หรือประมาณ 140 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ ในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ในขณะที่นโยบายทางการเงินได้รับการตอบสนองจากธนาคารชาติเป็นอย่างดีในการทำให้นโยบายผ่อนคลายทางการเงินเป็นไปอย่างจริงจัง ส่วนการปฏิรูปทางโครงสร้างนั้น จะแก้ไขรัฐธรรมนูญในการรักษาความมั่นคงของชาติ ส่งเสริมให้นำค่านิยมดั้งเดิมของครอบครัวมาใช้ และปรับเปลี่ยนระบบการศึกษาให้เกิดความรักชาติบ้านเมืองมากขึ้น นายอะเบะกล่าวว่า หลักรัฐประจุบันเน้นการกล่าวโทษตนเองและยอมรับเงื่อนไขที่ต้องขอโทษประเทศเพื่อนบ้านต่อการกระทำของญี่ปุ่นในอดีตมากเกินไป ดังนั้น จะต้องเพิ่มลัทธิชาตินิยมให้มากขึ้น

โดยเสริมกำลังกองทัพให้เข้มแข็ง ทั้งนี้ก็เพื่อใช้เผชิญกับการผงาดขึ้นของจีน สโลแกนของนายอะเบะที่ประกาศก้อง ก็คือ “กอบกู้ญี่ปุ่น” (Recover Japan) โดยพรรคของเขาจะทำให้ญี่ปุ่นแข็งแกร่ง แต่อ่อนละมุน อีกทั้งหยิ่งทรนงในชาติ ด้วยความมั่นสัญญาที่จะกอบกู้เศรษฐกิจ มียุทธศาสตร์ทางการทูตที่ดี และมีความเข้มแข็งในด้านความมั่นคงของชาติ

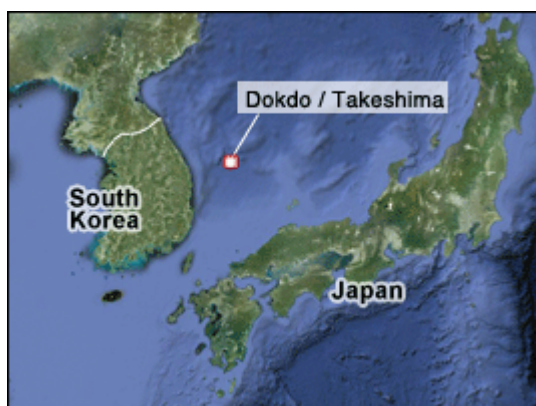
นโยบายทางการเงินและนโยบายการคลังดังกล่าวข้างต้นเน้นการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนที่ชบเซามาเนาน โดยรัฐบาลกำหนดเป้าหมายอัตราเงินเฟ้อให้อยู่ในระดับร้อยละ 2 ต่อปี ออกมาตรการเพื่อทำให้เงินเยนอ่อนค่าลง ตั้งอัตราดอกเบี้ยติดลบ ออกมาตรการผ่อนคลาฯเชิงปริมาณที่หน่วงหนัก เพิ่มการลงทุนของภาครัฐ ให้ธนาคารแห่งประเทศไทยญี่ปุ่นรับซื้อพันธบัตรรัฐบาลคืนจากตลาด และปรับปรุงพระราชบัญญัติธนาคารชาติ เป็นต้น

ในด้านการออกมาตรการผ่อนคลาฯเชิงปริมาณ (QE) ของญี่ปุ่นที่ทำความเข้าใจกับของสหรัฐฯ ก่อให้เกิดปริมาณเงินจำนวนมหาศาลขึ้นในระบบ ซึ่งเงินดังกล่าวได้เข้าไปในการลงทุนและเก็งกำไรในตราสารทุน ตราสารหนี้ และตลาดทุนหลายแห่งทั่วโลก ก่อให้เกิดปรากฏการณ์ที่ดัชนีของตลาดหลักทรัพย์ทั่วโลกทะยานขึ้นจนทำลายสถิติ

นโยบาย Abenomics ทำให้รัฐบาลมีการใช้จ่ายงบประมาณเพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมแห่งชาติ (จีดีพี) และโอกาสในการขาดดุลจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 11.5 ของจีดีพีในปี ค.ศ. 2013⁽⁴⁾

ประการสุดท้าย นายอะเบะตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะสร้างญี่ปุ่นให้สามารถแข่งขันกับนานาประเทศ และประกาศสโลแกนรวมว่า “ประเทศมั่งคั่ง กองทัพเข้มแข็ง” (Rich nation, strong army) นั่นเอง

การประกาศกร้าวของนายอะเบะเพื่อเรียกขวัญและกำลังใจของคนญี่ปุ่นให้กลับมาฮึกเหิม ด้วยมาตรการรักษาชาติและพร้อมที่จะนำญี่ปุ่นต่อสู้กับ “ศัตรู” ที่อาจหาญมาทำทลายอำนาจและสิทธิเหนือดินแดนของชาวอาทิตย์อุทัย โดยยืนยันอย่างชัดเจนว่า หมู่เกาะทะเลเกชิม่า (Takeshima) เป็นของญี่ปุ่น มิใช่ของเกาหลีที่เรียกว่าหมู่เกาะโด๊กโด (Dokdo) และหมู่เกาะเซนกากุ (Zenkaku) เป็นของญี่ปุ่นเช่นกัน มิใช่เป็นของจีนที่เรียกว่า หมู่เกาะเตียวหยวี (Diaoyu) รวมทั้งส่งกองเรือเข้าไปตรวจการณ์ยังน่านน้ำของหมู่เกาะพิพาทดังกล่าวด้วย

เกาะโด๊กโด (เกาหลีใต้) หรือเกาะทะเลเกชิม่า (ญี่ปุ่น)

เกาะเซนกากุ (ญี่ปุ่น) หรือเกาะหยวี (จีน)

มาตรการต่างๆ ที่ใช้กระตุ้นเศรษฐกิจและเร่งรัดการปฏิรูปโครงสร้างทางสังคมให้สอดคล้องกับแผนสร้างญี่ปุ่นเข้าสู่ยุคใหม่อย่างจริงจังนั้น ได้ก่อให้เกิดเป็นแรงกระตุ้นสำคัญ ทำให้ญี่ปุ่นเกิดพลังเคลื่อนไหวไปในทางบวก นั่นคือ ตัวเลขการใช้จ่ายภาคครัวเรือนในเดือนมีนาคม 2013 เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.2 เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อนอันเป็นผลเนื่องมาจากนักลงทุนรายย่อยนำกำไรซึ่งได้จากการขายหุ้นไปใช้จ่ายเพิ่ม เช่น ซื้อรถ ซ่อมแซมบ้าน เป็นต้น ส่วนอัตราการว่างงานในเดือนมีนาคมลดลงอยู่ที่ร้อยละ 4.1 ซึ่งต่ำสุดนับจากเดือนพฤศจิกายน ค.ศ. 2008 ผลผลิตทางอุตสาหกรรมในเดือนมีนาคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.2 ซึ่งต่ำกว่าที่คาดหมาย ทั้งนี้อาจเป็นผลสืบเนื่องจากอุปสงค์นอกประเทศที่ยังซบเซา แต่นักเศรษฐศาสตร์ต่างมั่นใจว่า การส่งออกและการผลิตจะสามารถฟื้นตัวขึ้นได้ในที่สุดจากการอ่อนค่าของเงินเยน กล่าวคือ เงินเยนมีค่าต่ำสุดในรอบ 4 ปีเมื่อเทียบกับเงินดอลลาร์สหรัฐฯ ทำให้ผลลัดดันราคาหุ้นในตลาดโตเกียวพุ่งสูงขึ้นถึงร้อยละ 50 นับจากเดือนพฤศจิกายน 2012 เป็นต้นมา และส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นของผู้บริโภคขึ้นมา⁽⁵⁾

ทางด้านการเมืองนั้น ภายหลังจากที่รัฐบาลเข้าบริหารประเทศได้เพียง 6 เดือน สมาชิกพรรครัฐบาลและพรรคร่วมรัฐบาล (คือพรรค New Democratic party) ได้รับเลือกเป็นวุฒิสมาชิกถึง 76 ที่นั่งจากจำนวนทั้งสิ้น 121 ที่นั่ง (มีการเปลี่ยนให้ออกทุก 3 ปีจากทั้งหมด 242 ที่นั่ง) ในการเลือกตั้งในเดือนกรกฎาคม 2012 ทำให้รัฐบาลมีวุฒิสมาชิกเพิ่ม รวมเป็น 135 ที่นั่ง ซึ่งมีเสียงเกินกึ่งหนึ่งในสภาสูงเป็นครั้งแรกในรอบหลายปีที่ผ่านมา นั่นหมายความว่า รัฐบาลครองเสียงข้างมากทั้งสภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภา ก่อให้เกิดการมีเสถียรภาพทางการเมืองที่มั่นคง สามารถผ่านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับนโยบายทางเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคงได้สะดวก อันเป็นการตอบสนองความคาดหวังของประชาชนได้มากขึ้น⁽⁶⁾

อีกเรื่องหนึ่งที่ทำให้คนญี่ปุ่นดีใจโห่ร้องกันทั่วทั้งประเทศ ก็คือ คณะกรรมการโอลิมปิกสากลได้ลงมติให้นครโตเกียวได้รับเลือกจัดการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อน ปี 2020 ทำให้ผู้คนต่างประกาศก้องว่า “ญี่ปุ่นกลับมาแล้ว” (Japan is back) เพราะมหกรรมกีฬานี้จะหล่อหลอมให้ญี่ปุ่นเป็นหนึ่งในร่วมกันฟื้นฟูอุปสรรคทุกอย่างที่ขวางกั้น และจกนำพาชาติไปสู่ความยิ่งใหญ่เฉกเช่นในอดีตที่นายนะโบซูกะ คิชิ (Nabosuke Kishi) ปู่ของนายอะเบะประสบความสำเร็จในการยื่นความจำนงขอเป็นเจ้าภาพการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกเมื่อปี ค.ศ. 1964 และสามารถจัดงานนั้นจนสำเร็จเสร็จสิ้นท่ามกลางความร่วมมือร่วมใจของประชาชนทั้งประเทศ ทำให้ญี่ปุ่นรวมกันเป็นหนึ่งและสร้าง

เศรษฐกิจให้พุ่งพรวดจนกลายเป็นชาติมหาอำนาจอันดับที่ 2 ของโลกในอีกสี่ปีต่อมา ดังนั้น ในครั้ง นี้ก็คงจะเป็นเช่นเดียวกันที่กีฬานี้จะมีส่วนทำให้ญี่ปุ่นสามารถพลิกฟื้นคืนสู่สถานภาพที่สูงเด่นอีกครั้ง⁽⁷⁾

ประการสุดท้าย เพราะการอ่อนค่าของเงินเยน ทำให้ผลกำไรครั้งแรกของบริษัทโตโยต้าเพิ่มสูงขึ้นถึงร้อยละ 82.5 หรืออยู่ที่ 1 ล้านล้านเยนจากมูลค่ายอดขายทั้งสิ้น 12.53 ล้านล้านเยน⁽⁸⁾

อย่างไรก็ตาม แผนกระตุ้นเศรษฐกิจและแผนความมั่นคงของนายอะเบะได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากทั้งในและต่างประเทศอย่างกว้างขวางที่เห็นว่า การที่นายอะเบะเดิมพันสุดตัวเช่นนี้ อาจนำไปสู่หายนะทางเศรษฐกิจของญี่ปุ่นและของโลกได้หากปัจจัยแวดล้อมไม่เอื้อที่จะทำให้นโยบายนี้ได้รับความสำเร็จตามที่คาดหวังไว้ ส่วนนโยบายความมั่นคงนั้นก่อให้เกิดความหวั่นวิตกจากเกาหลีใต้และจีนในท่าทีแข็งกร้าว และเกรงว่าญี่ปุ่นอาจจะหันกลับไปใช้นโยบายทหารนิยมและลัทธิชาตินิยมดังเช่นในอดีต จึงพากันหันหลังให้ญี่ปุ่น ทำให้เกิดการเผชิญหน้า และความสัมพันธ์ที่ร้ายแรงอย่างรุนแรงนับตั้งแต่ นายอะเบะเข้ารับตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศ

2. เกาหลีใต้ เมื่อนางสาวปัก กึนเฮสาบานตนเข้ารับตำแหน่งประธานาธิบดีของประเทศสาธารณรัฐเกาหลีในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013 เธอได้ประกาศเจตนารมณ์ต่อหน้าฝูงชนที่เข้าร่วมรัฐพิธีอันทรงเกียรติว่า จะนำเกาหลีไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์และเศรษฐกิจแบบประชาธิปไตย นั่นหมายความว่า การเปลี่ยนนโยบายทางเศรษฐกิจจากอนุรักษนิยมแบบดั้งเดิมของผู้นำรุ่นก่อน มาเป็นอนุรักษนิยมในมิติใหม่ที่จะพาประเทศไปสู่ “มหัศจรรย์บนฝั่งแม่น้ำฮันเป็นครั้งที่สอง” (ดังที่เธอได้ใช้เป็นสโลแกนในช่วงการหาเสียง) ในที่นี้จะอธิบายถึงรูปลักษณะของระบบเศรษฐกิจอนุรักษนิยมตามแบบฉบับของปัก กึนเฮเมื่อเปรียบเทียบกับระบบเศรษฐกิจอนุรักษนิยมแบบดั้งเดิมถึงความเหมือนและความแตกต่าง ซึ่งเธอเชื่อว่า ระบบเศรษฐกิจแบบใหม่นี้จะสามารถทำให้เกาหลีเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืนและเป็นชาติชั้นนำในหมู่ประชาคมโลก

เนื้อหาของคำปราศรัยของปัก กึนเฮ บุตรีของอดีตประธานาธิบดีปัก จุงฮี ในวันเข้ารับตำแหน่งอย่างเป็นทางการนั้น เป็นการส่งสาสน์ไปให้คนเกาหลีทั่วประเทศถึงนโยบายและภาระหน้าที่ที่เธอจะดำเนินการในช่วงเวลา 5 ปีที่เป็นรัฐบาล นั่นคือ เธอจะนำพาชาติให้มีความ

เจริญรุ่งเรืองตามเจตนารมณ์ของประชาชนด้วยการ (1) ผลักดันให้เศรษฐกิจยิ่งใหญ่ขึ้น (2) สร้างความผาสุกให้แก่ประชาชนถ้วนหน้า และ (3) เน้นให้เกิดความเฟื่องฟูของวัฒนธรรมเกาหลี

ประธานาธิบดีหญิงคนแรกได้ย้ำว่า ที่เกาหลีใต้เป็นอยู่ในขณะนี้ก็เพราะประชาชนในชาติได้สร้างความมั่งมีศรีสุขด้วยหยาดเหงื่อและการทำงานหนัก และนำการเมืองระบอบประชาธิปไตยมาใช้ บวกกับการทำให้สังคมเป็นอุตสาหกรรมภายใต้จิตวิญญาณ “เราทำได้” (Can-do spirit) มาหลอมรวมกันเพื่อเขียนเป็นประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของประเทศให้สำเร็จดังคำร่ำลือด้วยสองมือสองเท้าของคนเกาหลีนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1960 ที่ได้พลิกผืนแผ่นดินอันไร้ความอุดมสมบูรณ์มาเป็นสังคมอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพยิ่ง

เศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์หมายถึงการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นพลังขับเคลื่อนอุตสาหกรรมและนำคุณค่าทางวัฒนธรรมของชาติมาผสมผสานเข้ากับภาคอุตสาหกรรม รวมทั้งสร้างสรรค์สิ่งใหม่ในทุกมิติเพื่อให้เป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจแบบใหม่ที่ก้าวล้ำนำหน้า ดังนั้นหัวใจสำคัญของเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์อยู่ที่วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรมทางด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร ซึ่งรัฐบาลให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก โดยจะจัดตั้งกระทรวงวางแผนอนาคตและวิทยาศาสตร์ (Ministry of Future Planning and Science) ขึ้น เพื่อดำเนินงานให้เกิดผลตามเศรษฐกิจแนวใหม่

ประชาชนจะเป็นศูนย์กลางของระบบเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพราะโลกยุคใหม่นี้ คนเพียงหนึ่งคนก็สามารถสร้างค่านิยมของชาติขึ้นมาได้ และสามารถช่วยเหลือเศรษฐกิจของทั้งประเทศได้ด้วย ดังนั้น สังคมจะเปิดโอกาสให้คนเกาหลีที่มีอัจฉริยภาพทำการผลิตผลงานเพื่อส่งผลให้เกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ประเทศชาติและทำการแพร่กระจายไปสู่ทั่วทุกมุมโลก อันเป็นการสนับสนุนให้ปัจเจกบุคคลเหล่านี้เพิ่มขีดความสามารถในการเป็นผู้นำการสร้างสรรค์งานทางวัฒนธรรมที่มีชื่อเสียง และจะกลายเป็นเสาหลักของอนาคตของประเทศเกาหลี

นางสาวปัก กึนเฮ

เพื่อให้เศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์เจริญรุ่งเรืองและยั่งยืน รัฐบาลจะยึดหลักเศรษฐกิจแบบประชาธิปไตยควบคู่กันไปด้วย นั่นคือ ระบบตลาดที่เป็นธรรม จักทำให้ความหวังความฝันของทุกคนไปสู่อนาคตที่ดีขึ้นและสามารถทำงานได้ตามศักยภาพ อนึ่ง การที่จะทำให้เป้าหมายทางเศรษฐกิจบรรลุผลนั้น จะต้องให้คนที่ทำงานหนักด้วยสองมือสองเท้าได้รับการสนับสนุนจากนโยบายของรัฐอย่างเท่าเทียมกัน กล่าวคือ ต้องเพิ่มความแข็งแกร่งและความมั่งคั่งให้กับธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ควบคู่ไปกับธุรกิจขนาดใหญ่

รัฐบาลจะจัดการกระทำที่ไม่เป็นธรรมและนิสัยที่ผิดเพี้ยนดังเช่นในอดีตที่สร้างความอึดอัดใจให้แก่เจ้าของธุรกิจขนาดเล็กและขนาดกลาง โดยรัฐจะให้ความช่วยเหลือสนับสนุนพวกเขาให้สามารถดำเนินกิจการได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ อันจักเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของชาติและนำความผาสุกมาสู่ประชาชนอย่างถ้วนหน้า

ในด้านความผาสุกของประชาชนนั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง เพราะแม้ประเทศจะเจริญก้าวหน้ามากมายปานใดก็ตาม หากประชาชนยังมีความรู้สึกไม่มั่นคงในการดำรงชีวิต ความเจริญเหล่านั้นก็ไร้ความหมาย ดังนั้น เพื่อให้ก้าวไปสู่ศักราชใหม่แห่งความสุข จำเป็นต้องให้ความสำคัญต่อผู้สูงวัยและต่อการเลี้ยงดูเด็กและเยาวชนของชาติ กระบวนทัศน์ของสวัสดิการทางสังคมแบบใหม่จะนำไปสู่การปลดปล่อยพันธนาการของความกังวลใจทั้งหลายออกไปเพื่อให้แต่ละบุคคลดึงเอาศักยภาพสูงสุดในอาชีพมาใช้ และนำความอยู่ดีกินดีมาสู่พวกเขา อันเป็นการร่วมกันพัฒนาประเทศทั้งมวลนั่นเอง

ผู้นำประเทศเชื่อว่า การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการเติมเต็มความฝันและเปิดศักราชของความหวังให้แก่ประชาชน ดังนั้น รัฐจึงให้การสนับสนุนอย่างแข็งขันในการจัดระบบการศึกษาแบบใหม่ ซึ่งจะเสริมสร้างความรู้และทักษะที่ดีที่สุดให้แก่เยาวชนและประชาชน เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อชาติบ้านเมือง การศึกษาในระบบใหม่นี้จะเน้นการเพิ่มความพึงพอใจในการแสวงหาความรู้ และความพอใจในสิ่งที่เรียน และรักในสิ่งที่พวกเขาต้องการแสวงหา มากกว่าการบีบบังคับอนาคตไม่สามารถทำให้ก้าวหน้าได้หากความสามารถของปัจเจกบุคคลถูกปิดกั้นด้วยการแข่งขันที่เข้มข้นในการสอบคัดเลือกเข้าเรียนในสถานศึกษามากจนเกินไป เพราะจะเป็นการบดบังความคิดสร้างสรรค์ของพวกเขา ดังนั้น ระบบการศึกษาของเกาหลีต้องได้รับการปรับปรุงเพื่อให้เด็กสามารถค้นหาพรสวรรค์และจุดแข็งของตน และพัฒนาความสามารถพิเศษเหล่านั้นนำไปใช้ให้เกิดผลเลิศเมื่อเข้าสู่สังคม อย่างไรก็ตาม สังคมไม่ควรใช้ประกาศนียบัตรและปริญญาบัตรเป็นตัวกำหนดคุณค่าของคน แต่ควรเปลี่ยนมาใช้ความสามารถ ไหวพริบ และความฝันที่มีอยู่ในตัวของแต่ละบุคคลหรือใช้ระบบคุณธรรมมาเป็นตัวบ่งชี้ศักยภาพในการคัดเลือกเข้าทำงานและการเลื่อนตำแหน่ง

ในด้านวัฒนธรรมนั้น จะพบว่าในคริสต์ศตวรรษที่ 21 วัฒนธรรมคืออำนาจและเป็นศักราชใหม่ที่ปัจเจกบุคคลสามารถจินตนาการให้เป็นเนื้อหาของวัฒนธรรมที่สร้างสรรค์ ปัจจุบันจะพบว่าทั่วโลกได้โอบรับ “กระแสเกาหลี” (Korean wave) เป็นอย่างยิ่ง ปรากฏการณ์ดังนี้มีใช่เป็นเพียงการมอบความสุขและความสนุกสนานไปสู่มวลมนุษยชาติเท่านั้น แต่ยังเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจให้แก่คนเกาหลีอีกด้วย ทั้งนี้เป็นเพราะได้มีการนำมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สั่งสมไว้กว่า 5,000 ปีมาใช้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ผสมผสานกับจิตวิญญาณของปัจเจกบุคคลในการสร้างสรรค์ผลงานให้เป็นของเราชาวเกาหลี

รัฐบาลจะร่วมช่วยยกระดับจิตวิญญาณดังกล่าวเพื่อให้แทรกซึมไปในทุกอนุของสังคม การส่งเสริมในแง่นี้จะทำให้ประชากรทุกคนได้ใช้ชีวิตอย่างเป็นสุขภายใต้วัฒนธรรมที่ดีและแข็งแกร่งตลอดไป อนึ่ง เราสามารถนำคุณค่าทางวัฒนธรรมนี้ไปประสานประโยชน์ให้ช่วยเยียวยาข้อขัดแย้งทางสังคม และใช้เป็นสะพานเชื่อมต่อความแตกต่างระหว่างภูมิภาค ช่องว่างระหว่างวัย และระหว่างช่วงชั้นทางสังคมอีกด้วย

รัฐบาลจะสร้างชาติด้วยการยกระดับความสุขให้เพิ่มขึ้นโดยผ่านทางวัฒนธรรม โดยให้วัฒนธรรมตกผลึกเป็นค่านิยมของการดำเนินชีวิตประจำวันและของระบบสวัสดิการสังคม กิจกรรมทางสร้างสรรค์ทุกประเภทจะได้รับการสนับสนุน ดังนั้น จึงต้องนำเอาวัฒนธรรมมาประสานรวมเข้ากับความจริงก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเพื่อใช้เป็นพลังขับเคลื่อนเศรษฐกิจและการสร้างงานให้แก่ประชาชน

ชาวเกาหลีจะใช้การปฏิรูปทางวัฒนธรรมให้เป็นตัวเชื่อมโยงให้ผู้คนต่างชาติ ต่างภาษา ต่างอุดมการณ์และต่างขนบธรรมเนียมเข้าด้วยกัน อันจักก่อให้เกิดเป็นการพัฒนาสันติสุขของพลโลก การเชื่อมโยงระหว่างกันนี้เองจักสามารถแบ่งปันความสุขให้แก่กันและกันอย่างแท้จริง

ความสุขที่กล่าวถึงนี้จะพวยพุ่งขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้คนมีความรู้สึกสบายใจและปลอดภัย ดังนั้น รัฐบาลนี้ได้ตั้งปณิธานว่า เราจะไม่อดทนต่อการกระทำใดๆ ที่เป็นภัยคุกคามต่อชีวิตของประชาชนและความสงบมั่นคงของประเทศชาติ เมื่อเร็วๆ นี้ (วันที่ 12 กุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013) การทดลองระเบิดนิวเคลียร์ใต้ดินของเกาหลีเหนือ (เป็นครั้งที่สาม) ได้ทำลายความอยู่รอดและอนาคตของชาวเกาหลีทั้งหมด ซึ่งผู้ที่ต้องประสบเคราะห์กรรมที่ใหญ่ยิ่งก็คงจะเป็นชาวเกาหลีเหนือนั่นเอง

รัฐบาลนี้ขอเรียกร้องให้รัฐบาลเกาหลีเหนือยกเลิกโครงการอาวุธนิวเคลียร์โดยพลัน และหันมาหาหนทางสร้างสันติภาพและร่วมกันพัฒนาชาติบ้านเมืองดีกว่า ซึ่งรัฐบาลคาดหวังอย่างจริงจังว่า เกาหลีเหนือคงจะกระทำตนเป็นสมาชิกประชาคมนานาชาติที่รับผิดชอบ แทนที่จะสูญเสียทรัพยากรไปกับการพัฒนานิวเคลียร์และสร้างขีปนาวุธ เพราะการกระทำเช่นนั้นเป็นเสมือนการหันหลังให้กับโลกและต้องเผชิญกับการถูกโดดเดี่ยวจากนานาชาติเพราะเป็นการกระทำให้กับตนเอง ดังนั้น ไม่ควรที่จะปล่อยให้ปรากฏการณ์ดังนี้ดำเนินต่อไป รัฐบาลเกาหลีใต้ต้องการสร้างกระบวนการแห่งความไว้วางใจระหว่างกันและกันบนคาบสมุทรเกาหลี จึงขอเสนอให้ศักราชใหม่นี้เป็นศักราชแห่งการรวมชาติที่ทั้งสองเกาหลีเห็นพ้องต้องกัน อันจักทำให้ประชาชนเกาหลีทั้ง

มวลงพบกับความสุขสันต์ มั่งคั่ง มีชีวิตที่เป็นอิสระ และสามารถทำควมหวังควมฝันให้เป็นจริงขึ้นมาได้

ในศักราชใหม่แห่งความสุขนี้ รัฐบาลมองว่าจะสามารถปลดเปลื้องควมตึงเครียดและข้อขัดแย้งออกไป มุ่งแสวงหาสันติภาพและความร่วมมือในเอเชียด้วยการเสริมสร้างควมไว้วางใจกันกับชาติต่างๆ ในภูมิภาค รวมทั้งสหรัฐอเมริกา จีน ญี่ปุ่น รัสเซีย และประเทศอื่นๆ โดยเกาหลีจะร่วมมือกับทุกประเทศเพื่อแก้ไขปัญหาค้างๆ ที่เกิดขึ้นบนโลก

ผู้นำได้กล่าวว่า เราจะร่วมกันสร้างสังคมที่เต็มไปด้วยควมเอื้ออาทรของเหล่าสมาชิกแบ่งปันความสุขไปยังทุกคน ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นควมหวังควมฝันที่ไม่ไกลเกินเอื้อม เราจะนำระบบทุนนิยมรูปแบบใหม่มาใช้ นำสังคมให้ก้าวไปสู่มิติใหม่ รวมทั้งจะขจัดควมไม่แน่นอนของอนาคตที่โลกกำลังเผชิญอยู่ออกไป เพื่อสร้างสังคมในฝันแบบใหม่ที่เกรียงไกร นั่นคือ ศักราชใหม่แห่งความสุข ความหวัง ที่ทุกคนเป็นหุ้นส่วนในมหัศจรรย์บนผืนแม่บ้าน⁽⁹⁾

เพื่อแก้ไขปัญหาระบบทุนนิยมดั้งเดิมของนายลี เมียงบักที่กระทำขึ้นตลอดห้าปีที่ผ่านมา ปักกินเฮจึงเสนอนโยบายเศรษฐกิจระบบทุนนิยมแบบสร้างสรรค์ด้วยการดึงภาคเอกชนกับภาครัฐบาลให้ร่วมมือกันสร้างเป้าหมาย 5 ประการ ดังนี้

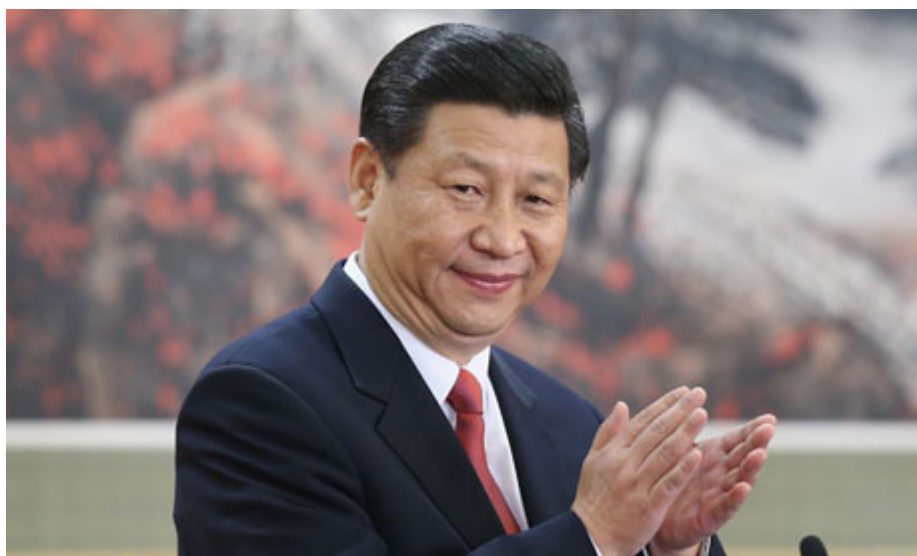
- เป้าหมายที่ 1 สร้างงานในแบบเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ (Job-centered creative economy)
- เป้าหมายที่ 2 ผสานการจ้างงานกับสวัสดิการ (Tailored employment and welfare)
- เป้าหมายที่ 3 ระบบการศึกษาที่สร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่รุ่งเรือง (Creativity-oriented education and cultural enrichment)
- เป้าหมายที่ 4 สังคมที่ปลอดภัยและสมานฉันท์ (A safe and united society)
- เป้าหมายที่ 5 มาตรการควมมั่นคงที่เข้มแข็ง เพื่อสันติภาพอันถาวรบนคาบสมุทรเกาหลี (Strong security measures for sustainable peace on the Korean peninsula)⁽¹⁰⁾

จะเห็นได้ว่า เป้าหมายสูงสุดของนโยบายเศรษฐกิจของเกาหลีใต้ก็ยังคงเน้นควมเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (economic growth) แต่ปัก กินเฮได้เน้นถึงกระบวนการที่จะทำให้เป้าหมายบรรลุผลด้วย

การผสมผสานระหว่างทุนนิยมกับโครงการสร้างความผาสุกให้แก่ทุกคน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การกระจายรายได้ไปสู่ทุกภาคส่วนของสังคม ด้วยการตั้งกองทุนช่วยเหลือผู้อ่อนแอ ผู้มีรายได้น้อย และธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก ในขณะเดียวกัน การประสานพลังการผลิตให้เข้ากับวัฒนธรรม และวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางการพัฒนา หรือเป็น สิ่งที่เธอเรียกว่า ระบบเศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ที่มีไว้ใช้เพียงแต่เงินทุนและผู้ประกอบการเป็นตัวจักร สำคัญที่ก่อให้เกิดความเจริญเติบโตเท่านั้น แต่ต้องประกอบด้วยปัจจัยอื่นดังที่กล่าวมาแล้วซึ่งก็มีความสำคัญเช่นกัน ดังนั้น รัฐจะมีส่วนช่วยและคอยกำกับให้ทิศทางของเศรษฐกิจเดินหน้าไป พร้อมๆ กับการสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้นในสังคม อันจักส่งผลให้อัตราความเจริญเติบโตก้าว ไปข้างหน้าอย่างยั่งยืน

3. จีน การก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งผู้นำของประเทศจีนแตกต่างจากระบบการเมืองของประเทศเสรี ประชาธิปไตย นั่นคือ พรรคคอมมิวนิสต์จีนเป็นองค์กรคัดสรรผู้นำจากระดับต่ำสุดขึ้นไปจนถึง ระดับสูงสุดของประเทศ กลไกการคัดเลือกผู้นำเป็นไปตามกฎระเบียบของพรรค ซึ่งก็ได้รับการ กล่าวอ้างว่า เป็นกระบวนการแบบประชาธิปไตยอย่างแท้จริงแม้ว่าจะไม่มีการรณรงค์หาเสียงสู่ สาธารณชนอย่างเปิดเผยก็ตาม ด้วยเหตุนี้ สโลแกนของผู้สมัครจึงไม่ปรากฏออกมาให้เห็นอย่าง เด่นชัดดังเช่นกรณีของเกาหลีใต้และญี่ปุ่น อย่างไรก็ตาม ภายหลังที่นายสี จิ้นผิงเข้ารับตำแหน่งเป็น ประธานาธิบดีอย่างเป็นทางการแล้ว นโยบายของเขาก็ได้รับการชูขึ้นกลายเป็นสโลแกนที่ผู้คนต่าง จับจองและรับรู้กันทั่วไป นั่นคือ ความฝันของจีน (Chinese dream)

ผู้นำจีนนายสี จิ้นผิงแถลงต่อสื่อมวลชนเมื่อต้นปี ค.ศ. 2013 โดยชี้ถึงความฝันนี้ว่า จะเป็นสิ่ง ที่ “ทำให้จีนกลับฟื้นคืนสู่การเป็นชาติที่ยิ่งใหญ่อีกครั้ง” อีกทั้งเป็นการปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ ของประชาชน เป็นการสร้างสรรค์สังคมให้ดีขึ้น และเป็นการเพิ่มพูนความแข็งแกร่งทางด้านการ ทหาร นายสีได้ย้ำให้ “เยาวชนคนรุ่นใหม่มีความกล้าที่จะฝัน และสานฝันให้เป็นจริงด้วยการ ขยันขันแข็งในการทำงาน และเสียสละเพื่อนำความยิ่งใหญ่ของชาติกลับคืนมา”⁽¹¹⁾ จะเห็นได้ว่า ความฝันของจีนเป็นไปตามแนวคิดทฤษฎีของพรรคคอมมิวนิสต์จีนในการสร้างความมั่งคั่ง การ ทำงานร่วมกัน ทัศนคติสังคมนิยม และความยิ่งใหญ่ของจีนนั่นเอง

นายสี จิ้นผิง

ที่จริงแล้ว สโลแกนความฝันของจีนมีที่มาจากหลายแหล่ง แต่ละต้นตอต่างมีเป้าหมายเดียวกัน ในขณะที่ต่างกันต่างก็อ้างถึงความอัปยศที่ชาติจีน ซึ่งเคยยิ่งใหญ่ในอดีต ถูกย่ำยีจากต่างชาติ (ชาติตะวันตกและญี่ปุ่น) จึงต้องสร้างความหวังความฝันที่จะนำชาติให้เจริญรุ่งเรืองและแข็งแกร่งขึ้นเหนือชาติอื่นใดในโลก อนึ่ง มีการนำเสนอข้อมูลว่า ในปี ค.ศ. 1820 นักประวัติศาสตร์ประมาณการันว่า ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (จีเอ็นพี) ของจีนมีมูลค่าถึงหนึ่งในสามของโลกทั้งหมด ต่อมาเมื่อชาติอื่นเข้ามามีอิทธิพลเหนือจีนเป็นเวลาร่วมศตวรรษ ทำให้ความมั่งคั่งถูกลดทอนลงไปมากมาย คงเหลือมูลค่าเพียงร้อยละ 4 ของโลกในทศวรรษที่ 1960 ในปัจจุบัน ค.ศ. 2013 จีเอ็นพีของจีนมีมูลค่าราวหนึ่งในหกของโลก หรือน้อยกว่าของสหรัฐอเมริกาถึงร้อยละ 90 ในแง่ของอำนาจในการซื้อที่แท้จริง ดังนั้น เหล่านักชาตินิยมจีนจึงหวังว่า วันหนึ่งเศรษฐกิจของประเทศของเขาจะมีขนาดใหญ่ที่สุดในโลก และวันนั้นอาจจะยังคงเป็นวันที่นายสีอยู่ในตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศ⁽¹²⁾

ต้นตอหลักที่กล่าวถึงความฝันของจีนอย่างชัดเจนน่าจะมาจากหนังสือชื่อ ความฝันของจีน เขียนโดยเฮเลนหวัง (Helen H. Wang) ตีพิมพ์เมื่อปี ค.ศ. 2010 ที่นำผลการสำรวจชนชั้นกลางของ

จีนจำนวนกว่า 100 คนที่สอบถามถึงความหวังและความฝันของคนรุ่นใหม่เหล่านี้ว่า ประสงค์ที่จะเห็นจีนเป็นเช่นไร หนังสือเล่มนี้ได้รับรางวัล Eric Hoffer Award และได้รับการแปลเป็นภาษาจีนในปี 2011 กล่าวกันว่า ข้อเด่นของหนังสือเล่มนี้ก็คือ การเขียนถึงการเปลี่ยนแปลงในจีนที่จะเข้าสู่ยุคบริโภคนิยม ซึ่งจีนได้ดำเนินการพัฒนาตามแนวตะวันตกที่เน้นถึงกระบวนการกลายเป็นสังคมเมือง ความมั่งคั่งในทรัพย์สิน และเน้นการเป็นสังคมอุตสาหกรรม แต่แนวทางดังกล่าวก่อให้เกิดการทำลายในด้านการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การเคลื่อนย้ายประชากร และปัญหาทางสังคมมากมายที่เป็นผลมาจากความมั่งคั่ง หรือจีนทั้งที่อาศัยอยู่ในประเทศและต่างประเทศควรจะร่วมกันสร้างความฝันใหม่อย่างไร ที่ยั่งยืนและที่ตั้งอยู่บนรากฐานค่านิยมดั้งเดิมที่ให้ความเคารพวัฒนธรรมครอบครัว ธรรมชาติ เทคโนโลยีที่เป็นมิตร และความคิดสร้างสรรค์กับสิ่งแวดล้อม

เฮเลน หวังได้มอบหนังสือเล่มนี้ให้แก่ทอม ฟรีดแมน (Tom Friedman) คอลัมนิสต์ของนิตยสารนิวยอร์ค ไทมส์ และต่อมาเขาได้เขียนบทความชื่อ “Chinese Needs Its Own Dream” ซึ่งตีพิมพ์ลงในนิตยสารดังกล่าว ฉบับเดือนตุลาคม ค.ศ. 2012 บทความนั้นได้รับความสนใจอย่างกว้างขวางในประเทศจีน ในขณะเดียวกัน ก็มีนักเขียนอีกหลายคนได้เขียนเรื่องราวเกี่ยวกับความฝันของจีน และตีพิมพ์ลงในนิตยสาร และหนังสือหลายฉบับในประเทศตะวันตกและในจีน ทุกคนต่างมุ่งวิเคราะห์ถึงการผสมผสานระหว่างความมั่งคั่งกับความยั่งยืนของจีนอย่างละเอียดทุกแง่มุม ก่อให้เกิดเป็นหัวข้อเด่นที่ได้รับความสนใจทั่วไป

ต่อมา เมื่อนายลีได้เข้ารับตำแหน่งเป็นเลขาธิการพรรคคอมมิวนิสต์ในตอนปลายปี 2012 เขาได้กล่าวถึงความฝันของจีนว่า เป็นการฟื้นฟูให้จีนกลับเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่อีกครั้ง (แต่เขาไม่ได้เน้นถึงความเจริญรุ่งเรืองภายใต้การบริหารสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนควบคู่ไปด้วย) โดยระบุถึงผลสัมฤทธิ์ของ “สองแห่งศตวรรษ” (two 100s) นั่นคือ การเป็นสังคมที่มั่งคั่งปานกลาง (moderately well-off society) ในราวปี 2021 ซึ่งเป็นปีครบรอบหนึ่งร้อยปีของการก่อตั้งพรรคคอมมิวนิสต์จีน และจีนจะกลายเป็นประเทศที่พัฒนาสูงสุดในปี 2049 ซึ่งเป็นปีครบรอบหนึ่งร้อยปีแห่งการก่อตั้งประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน (พรรคคอมมิวนิสต์จีนก่อตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1921 และประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนสถาปนาขึ้นในปี ค.ศ. 1949)

ส่วนนายโรเบิร์ต คูห์น (Robert Lawrence Kuhn) นายธนาคารเพื่อการลงทุนนานาชาติ เป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้ชี้แจงในข้อเขียนของเขาเรื่อง How China's Leaders Think: The Inside Story of

China's Reform and What This Means for the Future ว่า ผู้นำจีนมองความฝันของจีนออกเป็นสี่มิติ คือ จีนเข้มแข็ง (ทางเศรษฐกิจ การเมือง การทูต วิทยาศาสตร์ การทหาร) อารยธรรมจีนสูงส่ง (ความเท่าเทียมและยุติธรรม โปร่งใส มั่งคั่งทางวัฒนธรรม คุณธรรม) ความกลมกลืน (ความสัมพันธ์ระหว่างชนชั้น) และจีนสวยงาม (สภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ มีมลภาวะต่ำ) นอกจากนั้น ผู้เขียนได้ระบุถึงสังคมที่มีความมั่งคั่งปานกลางว่า เป็นสังคมที่ประชาชนทุกภาคส่วน ทั้งในชนบทและเมืองต่างได้รับมาตรฐานการดำรงชีวิตสูง ทั้งนี้เนื่องมาจากการเพิ่มรายได้ต่อหัวสูงขึ้นเป็นสองเท่า (เป็น 10,000 เหรียญต่อคนต่อปีในปี 2020) และประชากรร้อยละ 70 หรือราว 1,000 ล้านคนจะอาศัยอยู่ในเขตเมืองในราวปี 2030 อนึ่ง ความ “ทันสมัย” หมายถึงจีนจะอยู่ในสถานภาพเป็นผู้นำโลกในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควบคู่ไปกับการเป็นผู้นำทางเศรษฐกิจและธุรกิจ ส่วนการฟื้นฟูอารยธรรมจีนนั้นเน้นอำนาจทางวัฒนธรรมและการทหาร และจีนจะร่วมมืออย่างแข็งขันในทุกภาคส่วนในกิจกรรมของความพยายามของมนุษยชาติ⁽¹³⁾

ความฝันของจีนไม่แตกต่างไปจากความฝันของคนอเมริกัน (American dream) เท่าใดนัก ทั้งนี้เพราะในอดีต นายสีได้เคยไปพำนักอยู่กับครอบครัวชาวอเมริกันในรัฐไอโอวาเป็นเวลากว่าสองอาทิตย์ในปี ค.ศ. 1985 และเขาได้มองเห็นภาพของคนในสังคมอเมริกัน จึงน่าจะเป็นสิ่งที่เขา นำเข้ามาปรับใช้ในจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับชนชั้นกลาง ซึ่งเป็นคนรุ่นใหม่ที่มีจำนวนราว 200 ล้านคนที่มีความฝันในการนำพาชีวิตให้ดีขึ้น และส่งเสริมให้ลูกหลานของพวกเขาให้มีชีวิตที่ดียิ่งขึ้นต่อไปอีก อย่างไรก็ตาม ความแตกต่างในความฝันของสองสังคมที่เด่นชัดก็คือ ของคนอเมริกันเน้นความเป็นเลิศของปัจเจกบุคคล (individualism) ในขณะที่ของจีนเป็นการย้ำถึงของกลุ่ม (collectivism) ที่ยึดโยงกับอุดมการณ์ของพรรคของการเป็นสังคมนิยมตามแบบของจีนและตามลัทธิของคาร์ล มาร์กซ์-เลนิน⁽¹⁴⁾

กล่าวโดยสรุป ความฝันของจีนเป็นสโลแกนที่นายสี จีนผิงนำมาใช้เป็นแนวนโยบายที่จิน คาดหวังและประสงค์ที่จะดำเนินการไปให้ถึง เป็นสโลแกนที่เกิดขึ้นมาจากหลายแหล่ง และหล่อหลอมเพื่อเป็นแนวทางที่มุ่งหวังให้ประเทศยักษ์ใหญ่นี้ก้าวไปสู่การเป็นประเทศที่ยิ่งใหญ่ในทุกมิติ ดังเช่นในอดีต ผู้นำจีนคนนี้ได้ย้ำชัดถึงการทำภารกิจตามหาความฝัน จึงกลายเป็นประเด็นสำคัญที่ทุกคนต่างให้ความสนใจ อีกทั้งได้มีการแปลความหมายและคุณลักษณะความฝันนี้ให้กว้างขวางและเด่นชัดขึ้น อย่างไรก็ตาม ทุกฝ่ายไม่อาจปฏิเสธได้ว่า ความฝันของจีนกลายเป็นแนวทางหลักที่

ผู้นำต้องการให้บรรลุผล ซึ่งก็เป็นไปตามลำดับขั้นที่ผู้นำทุกยุค นับตั้งแต่ นายเติ้ง เลี้ยวผิง ผู้นำที่สอง เป็นต้นมา ต่างชี้นำไปในทิศทางเดียวกันว่า เป้าหมายของประเทศที่ต้องการก้าวไปให้ถึง นั่นคือ จีน จะต้องเป็นประเทศที่มั่งคั่งและเข้มแข็งทางการทหาร

เมื่อประมวลภาพของสโลแกนดังกล่าวเข้าด้วยกัน ทำให้หลายประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น และยุโรป รวมทั้งประเทศเพื่อนบ้านของจีน ต่างสะพรึงกลัวว่า จีนได้เลือกเส้นทางเดินไปสู่การเป็นประเทศที่ทรงอิทธิพลเหนือประเทศอื่น (hegemon) และมีการเรียกสถานการณ์นี้ว่า “ภัยคุกคามจากจีน” (Chinese threat)

ความเหมือนและความแตกต่างของสโลแกน และผลกระทบ

เมื่อวิเคราะห์สโลแกนของผู้นำคนใหม่ที่กุมบังเหียนประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ จะเห็นได้ว่า สโลแกนที่ดั่งขึ้นมีความแตกต่างกันน้อยมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป้าหมายของทฤษฎีเศรษฐกิจแบบบะเบาะกับความสัมพันธ์ของจีนที่เน้น (1) การรื้อฟื้นให้กลับคืนสู่ความยิ่งใหญ่เช่นในอดีต และ (2) ความแข็งแกร่งของกองทัพเพื่อให้ต่างชาติยำเกรง ในขณะที่เศรษฐกิจแบบสร้างสรรค์ของ ปัก กิ้นเฮ เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจเช่นกัน และทุ่มเทงบประมาณด้านการป้องกันประเทศ เพื่อปกป้องอธิปไตยจากการคุกคามของเกาหลีเหนือเช่นกัน อาจกล่าวได้ว่า ทั้งสามประเทศยึดนโยบายอนุรักษ์นิยมผสมกับนโยบายแข็งกร้าวทางการทูตกับต่างประเทศ (hard power diplomacy) จึงพากันเสริมเขี้ยวเล็บเพื่อใช้ข่มขู่ และพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับประเทศเพื่อนบ้านหากดินแดนของชาติถูกรุกล้ำ โดยประเทศทั้งสามต่างเคยต่อสู้อะหว่างกันมาช้านานนับพันปี และมีการก่อ “หนี่ทางประวัติศาสตร์” ที่กลายเป็นปัญหาระหว่างกันมากมายหลายเรื่อง

ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเพื่อเสริมคำอธิบาย ดังนี้

1. นโยบายอนุรักษ์นิยม

1.1 ญี่ปุ่นและพรรค LDP ยึดนโยบายที่เน้นความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยการพัฒนาอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง ในยุคนั้น คนญี่ปุ่นต่างทุ่มเทกำลังร่างกายแรงใจผลักดันให้ประเทศหลุดพ้นจากความทุกข์ยากและหายนะอันเป็นผลจากการพ่ายแพ้สงครามโลกกับฝ่ายสัมพันธมิตร และสามารถทำให้กลับไปสู่สถานการณ์ของความมั่งคั่งเทียบเท่ากับ

สมัยก่อนสงครามโลกได้ภายในหนึ่งทศวรรษ จากนั้น ได้พัฒนาให้พุ่งพรวดขึ้นจนกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับที่สองของโลกเพราะมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่กว่าของเยอรมันในปี ค.ศ. 1968

ญี่ปุ่นได้ครอบครองความเป็นใหญ่ด้านเศรษฐกิจเหนือเอเชียตลอดช่วงทศวรรษ 1960 1970 และ 1980 ด้วยการย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศต่างๆ ทุ่มเทคโนโลยี และได้รับความสำเร็จในการส่งสินค้าออกไปขายยังตลาดต่างประเทศในทุกทวีป จึงกลายเป็นแบบอย่างของการพัฒนาในยุคคริสต์ศตวรรษที่ 20 และเป็นแหล่งเงินทุนให้กับประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลายได้ ฟังฟัง ทำให้กลายเป็นประเทศที่มีความโดดเด่นทางการเมืองระหว่างประเทศไปด้วย

เมื่อเกิดความเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจในทศวรรษที่ 1990 และต่อเนื่องมาจนถึงทศวรรษที่ 2000 ในขณะที่ประเทศจีน เกาหลีใต้ และสิงคโปร์กลับมีความโดดเด่นและผงาดขึ้นอย่างรวดเร็ว ได้กลายเป็นคู่แข่งที่สำคัญในด้านการค้าและอุตสาหกรรมโดยสามารถผลิตสินค้าขายได้ในราคาต่ำกว่า (เพราะมีวัตถุดิบและค่าแรงงานถูกกว่า) และเกิดเศรษฐกิจฟองสบู่แตก ผู้คนในญี่ปุ่นต้องถูกให้ออกจากงาน โครงสร้างทางเศรษฐกิจถูกกัดกร่อนแม้ยังไม่ล่มสลาย เช่นเดียวกับโครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรมที่ไม่เอื้อต่อการทำงาน ส่งผลให้ผู้คนหมดกำลังใจในการทำงานและขาดแคลนทรัพยากรมนุษย์ที่จำเป็นต่อการผลิต ล้วนทำให้อิทธิพลของญี่ปุ่นทรุดต่ำลงไป

นโยบายของนายชินโซ อะเบะจึงเน้นตามนโยบายอนุรักษนิยมที่ต้องการกอบกู้ให้ญี่ปุ่นกลับฟื้นคืนมาในทุกด้านด้วยการกระตุ้นจากรัฐบาล (เบ็งบอน) ให้ประชาชนหันมาทุ่มเทในการทำงาน (สู้เบื้องล่าง) จึงได้รับการแซ่ซ้องจากประชาชน แต่่นโยบายจากเบ็งบอนด้วยการทุ่มเทงบประมาณจำนวนมหาศาล (ทั้งๆ ที่ญี่ปุ่นมีหนี้สาธารณะกว่าร้อยละ 190 ของจีดีพีอยู่แล้ว) เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจและจิตวิญญาณของคนให้ฟื้นกลับคืนมา จึงเป็นประเด็นที่แตกต่างไปจากกรณีของเกาหลีใต้และจีน ที่มีเงินทุนสำรองเป็นจำนวนมาก แต่มิได้ใช้เป็นตัวกระตุ้น ดังนั้น จึงมองกัน ไปด้วยว่า อะเบะโนมิกส์มีความเสี่ยงสูงมาก

1.2 ดังที่ได้กล่าวแล้วในตอนต้นว่า เกาหลีใต้นำพาประเทศสู่ความมั่งคั่งด้วยนโยบายอนุรักษนิยมอย่างสุดซึ้ง ที่ประธานาธิบดีปัก จุงฮีและประธานาธิบดีลี เมียงบักใช้ทั้งวิธีการกระตุ้น อุ่มชู และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการลงทุนและขายสินค้าไปยังตลาดต่างประเทศเป็นสำคัญ โดยชี้ถึงข้อจำกัดที่ตลาดภายในมีขนาดเล็ก ในขณะที่ต้องการเงินตราจากต่างประเทศมาหล่อเลี้ยงเศรษฐกิจ

ภายใน ทำให้เกาหลีใต้ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาอย่างรวดเร็วในยุคที่เศรษฐกิจโลกเฟื่องฟู หรือแม้แต่ช่วงต้นของทศวรรษที่ 2010 เกาหลีใต้ก็ยังคงได้เปรียบดุลการค้ากับต่างประเทศต่างๆ ที่โลกเข้าสู่ยุควิกฤตทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง

นโยบายอนุรักษ์นิยมแบบปีก กินเฮได้เพิ่มมิติทางวัฒนธรรมเข้าไปในระบบการผลิตและการกระจายสินค้าเพื่อให้เกิดนวัตกรรมผลิตสินค้าที่แปลกใหม่ และพยายามสร้างแบรนด์เกาหลีไปทั่วโลก รวมทั้งเน้นความยั่งยืนของการส่งออกสินค้าเกาหลีในตลาดต่างประเทศ รัฐจึงได้ประกาศลงทุนเพื่อให้นโยบายนี้เกิดผลสัมฤทธิ์ด้วยการให้ทุนและกำลังใจกับคนรุ่นใหม่ในการแสวงหาแนวทางในการผลิตสินค้าสีเขียวและสร้างความสมดุลกับธรรมชาติเพื่อให้เป็น “ประเทศชั้นนำระดับกลาง” ที่ประสงค์ให้โลกน่าอยู่และเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืน ทั้งนี้ทั้งนั้น นโยบายอนุรักษ์นิยมแบบนี้ ก็คือเน้นความเจริญเติบโตควบคู่ไปกับความยั่งยืนที่มีกลิ่นอายของวัฒนธรรมเกาหลีไปในทุกอนุของสินค้าจากเมืองโซมให้ฟุ้งกระจายไปทั่วโลกนั่นเอง

เป้าหมายของปีก กินเฮที่จะให้การพัฒนาของเกาหลีให้เป็นมหัศจรรย์บนฝั่งแม่น้ำฮันครั้งที่สอง โดยนำสปิริตเราทำได้มาใช้ เป็นการกระตุ้นให้ชาวเมืองโซมทั้งคนรุ่นเก่า-คนรุ่นใหม่ทุ่มเทกำลังกายกำลังใจในการทำให้นโยบายของรัฐบาลเป็นจริงมากกว่าการทุ่มเทงบประมาณเพื่อกอบกู้เศรษฐกิจดังเช่นญี่ปุ่น

1.3 ความมั่งคั่งของชาติตามสโลแกนความฝันของจีนเป็นนโยบายอนุรักษ์นิยมโดยแท้ที่จำลองแบบมาจากความฝันของคนอเมริกัน แม้คุณลักษณะจะไม่เหมือนกันในทุกมิติก็ตาม แต่คนจีนทั้งรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ต่างตะเกียกตะกายสร้างความฝันของตนให้เป็นจริงด้วยวิธีการทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือที่ผิดกฎหมายและไร้มนุษยธรรมก็ตาม ตัวอย่างในประเด็นหลัง ได้แก่ การผลิตนมผงสำหรับเลี้ยงทารกให้ได้ปริมาณมากและมีมูลค่าสูงเพื่อจำหน่ายด้วยการผสมเมลามีน (เป็นสารเคมีที่ใช้ในอุตสาหกรรมพลาสติกและทำปุ๋ย) ผสมสารไนเตรต (เป็นสารเคมีที่ใช้ย้อมสีและถนอมอาหารประเภทเนื้อ) รวมทั้งผสมไขมันทรานส์ในปริมาณมาก หากทารกบริโภคเข้าไป จะเกิดอันตรายต่อสุขภาพ มีผลต่อสมอง พัฒนาการของสายตา เกิดโรคหัวใจและโรคเกี่ยวกับการไหลเวียนของโลหิตได้ ต่อมาเมื่อทางการตรวจค้นพบ จึงดำเนินคดีต่อผู้กระทำผิด ในที่สุดศาลพิพากษาคัดสินประหารชีวิตผู้ประกอบการเหล่านั้น ทั้งนี้ การดำเนินการตามหาความฝันของปัจเจกหรือผู้ประกอบการดังตัวอย่างข้างต้นนี้แตกต่างจากแนวคิดที่เน้นเป้าหมายของกลุ่มตามแบบฉบับ

ของคอมมิวนิสต์จีนอย่างสิ้นเชิง และอาจนำไปสู่ข้อขัดแย้งและกลายเป็นวิกฤติระหว่างปัจเจกบุคคล นิยมกับสังคมนิยมได้อีกในอนาคต

การกระตุ้นด้วยนโยบายและปล่อยให้ภาคเอกชนดำเนินกิจการการลงทุนและการค้าขาย อีกทั้งเรียกร้องให้คนรุ่นหนุ่มสาวสวมวิญญาณนักสู้ขั้นทำงานหนัก บวกกับกับการนำนวัตกรรมที่ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามสโลแกนของนายหู จินเทา ผู้นำรุ่นที่สี่ให้เป็นตัวนำพาให้เกิดการพัฒนาที่ก้าวกระโดด ทำให้สปิริตของคนในชาติสูง มุ่งหวังที่จะก้าวหน้าและทำความฝันให้เป็นจริง นั่นคือ ความมั่งคั่งของจีน

การบริหารงานการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมตามแบบของจีนก่อให้เกิดผลดีที่น่าปลื้มภายในจิตใจกระตุ้นให้ผู้คนสร้างธุรกิจอุตสาหกรรมและทำงานอย่างไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อย ควบคุมความเสี่ยง และยึดโยงเป้าหมายตามความใฝ่ฝันด้วยตัวเองเป็นหลัก ในขณะที่รัฐบาลได้รับประโยชน์จากการเก็บภาษีอากรอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยเพื่อใช้ลงทุนในโครงสร้างพื้นฐาน และให้เงินกู้กับภาคเอกชน ซึ่งก่อให้เกิดเป็นรายได้ให้แก่รัฐบาลมากยิ่งขึ้น แนวทางการพัฒนาดังนี้ แตกต่างจากญี่ปุ่นในขณะที่รัฐบาลใช้งบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจ เพราะเป็นแรงกระตุ้นจากภายนอกของผู้ประกอบการ รัฐบาลจึงต้องใช้จ่ายงบประมาณจำนวนมหาศาล อีกทั้งรัฐบาลต้องรับภาระความเสี่ยงสูง (ในอดีต ญี่ปุ่นก็บริหารการพัฒนาเศรษฐกิจคล้ายคลึงกับของจีนในปัจจุบัน ทำให้เศรษฐกิจของดินแดนอาทิตย์อุทัยพุ่งพรวดสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในระหว่างทศวรรษ 1950-1980)

2. นโยบายแข็งกร้าวทางการทหาร

2.1 ญี่ปุ่น ในช่วงที่ญี่ปุ่นมีความแข็งแกร่งทางการทหารและเศรษฐกิจ ญี่ปุ่นได้ใช้อำนาจที่มีอยู่อย่างเหลือเฟือเพื่อทำสงครามกับจีน (ค.ศ. 1894-1895) ทำสงครามกับรัสเซีย (ค.ศ. 1904-1905) เข้ายึดครองคาบสมุทรเกาหลีเป็นอาณานิคม (ค.ศ. 1910-1945) และก่อสงครามโลกครั้งที่สอง (ค.ศ. 1941-1945) ในขณะเดียวกัน ญี่ปุ่นได้ประกาศยึดครองหมู่เกาะที่ตั้งอยู่โดยรอบและบนเส้นทางเดินเรือของตนด้วยเหตุผลที่ว่า เป็นเกาะแก่งที่ไร้ผู้คนอยู่อาศัย จึงใช้ให้เป็นประโยชน์จากการทำการประมง นอกจากนี้ ญี่ปุ่นได้รับประโยชน์มากมายในดินแดนที่ยึดครองโดยให้เป็นแหล่งวัตถุดิบและกวาดต้อนแรงงานให้ไปทำงานให้กับกิจการอุตสาหกรรม ตลอดจนให้ตอบสนองตัมหาทางกามารมณณ์แก่กองทัพที่ตั้งอยู่ตามฐานทัพทั่วเอเชีย การกระทำของญี่ปุ่นได้สร้างความเจ็บช้ำน้ำใจแก่ประเทศเพื่อนบ้านรอบข้างที่ตกอยู่ในสภาพอ่อนแออันเป็นผลมาจากปัจจัยภายใน เช่น ความด้อย

พัฒนา และความแตกแยกและการแข่งขันความเป็นใหญ่ของกลุ่มต่างๆ และปัจจัยภายนอก เช่น การแผ่ขยายอิทธิพลของเจ้าอาณานิคมและวัฒนธรรมตะวันตก เป็นต้น จึงไม่สามารถปกป้องตนเองได้

ญี่ปุ่นได้ใช้อิทธิพลทางเศรษฐกิจเข้าครอบงำประเทศจีนในช่วงหลังที่เปลี่ยนการปกครองประเทศเป็นคอมมิวนิสต์ และคาบสมุทรเกาหลีในยุคหลังสงครามเกาหลี โดยกระทำตัวเป็นผู้อุปถัมภ์ค้ำชูในด้านการลงทุน ให้สินเชื่อและเงินกู้ยืม รวมทั้งเงินช่วยเหลือแบบให้เปล่าเพื่อให้สามารถฟื้นกลับคืนสู่สภาพปกติ ในทางกลับกัน ญี่ปุ่นก็ได้รับประโยชน์มหาศาลจากการกระทำของตน จึงได้เพิ่มงบประมาณป้องกันประเทศจำนวนมากเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนต่างๆ ที่รัฐธรรมนูญญี่ปุ่นไม่อนุญาตให้มีการตั้งกองทัพ ยกเว้นกองกำลังป้องกันตนเอง แต่ก็มียุทธศาสตร์และอาวุธมากจนเกินกำลัง อย่างไรก็ตาม เมื่อถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 ญี่ปุ่นได้มีความพยายามเปลี่ยนรัฐธรรมนูญเพื่อให้สามารถเปลี่ยนกองกำลังป้องกันตนเองให้เป็นกองทัพโดยได้รับเสียงสนับสนุนจากสหรัฐฯ ซึ่งทำหน้าที่ปกป้องญี่ปุ่นทางการทหารนับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่สอง แต่ก็ได้รับการคัดค้านจากจีนและเกาหลีใต้ที่เห็นว่า ญี่ปุ่นจะกลับไปใช้ลัทธิทหารเพื่ออิทธิพลเข้าไปทำลายล้างประเทศเพื่อนบ้านดังเช่นที่เคยกระทำมาในอดีต⁽¹⁵⁾

ต่อมาเมื่อเกาหลีใต้ได้รับความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจ กลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (newly industrialized country) เช่นเดียวกับฮ่องกง ไต้หวัน และสิงคโปร์ในทศวรรษ 1970 และมีศักยภาพยิ่งในการพัฒนาสินค้าอุตสาหกรรม เกาหลีใต้จึงแสดงบทบาทด้วยการประกาศก่อตั้งถึงสถานภาพของตนว่า ได้มีพื้นที่ขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่องระหว่างประเทศ จึงเรียกร้องให้ทั่วโลกตระหนักถึงความโหดร้ายของญี่ปุ่นที่ได้กระทำต่อคนและประเทศของตน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรณีการทำลายล้างประชาชนชาวเกาหลีที่ถูกถือปลัดแอกต่อการยึดครองของญี่ปุ่นในวันที่ 1 มีนาคม ค.ศ. 1919 กรณีการนำหญิงชาวเกาหลีไปเป็นนางบำเรอทหารญี่ปุ่นในช่วงสงครามโลกครั้งที่สอง กรณีการกวาดต้อนและบังคับใช้แรงงานชาวเกาหลีไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมญี่ปุ่นและในดินแดนที่ญี่ปุ่นยึดครอง เช่น บนเกาะตักกาลีนิ แมนจูเรีย เป็นต้น อีกทั้งเรียกร้องให้ญี่ปุ่นรับผิดชอบต่อความสูญเสียในอดีต และให้กล่าวคำขอโทษซ้ำแล้วซ้ำอีก อนึ่ง มีการเรียกร้องความเป็นเจ้าของเกาะ ตั๊กโดว่าเป็นดินแดนของตนมาตั้งแต่ยุคอาณาจักรซิลลา (อยู่ในช่วงคาบเกี่ยวของคริสต์ศักราช) ในขณะที่ญี่ปุ่นก็อ้างถึงสิทธิ์เหนือหมู่เกาะโซดงจินดังกล่าว โดยระบุว่า ก่อนปี ค.ศ. 1905 นักเดินเรือชาวญี่ปุ่นได้เดินเรือไปพบว่าเป็นเกาะที่ไร้ผู้คนอยู่อาศัย จึงเข้าไปทำการประมงและ

เข้ายึดครองหมู่เกาะดังกล่าว ดังนั้น ทั้งสองประเทศจึงรวบรวมหลักฐานเพื่อยืนยันถึงสิทธิเหนือหมู่เกาะนี้ และเป็นประเด็นของความขัดแย้งระหว่างกันอย่างรุนแรงมาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างกัน ทั้งด้านการค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม และทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อยมาในปี ค.ศ. 2013

ส่วนจีนกลายเป็นประเทศที่เป็นภัยคุกคามที่อันตรายที่สุดของญี่ปุ่นภายหลังที่มีเศรษฐกิจก้าวกระโดดขึ้นตามนโยบายเปิดประเทศของนายเติ้ง เสี่ยวผิง นักลงทุนต่างชาติและชาวจีนโพ้นทะเลต่างเข้าไปใช้ประโยชน์จากแรงงานราคาถูก มีตลาดภายในขนาดใหญ่หือมา และส่งสินค้าคุณภาพต่ำแต่ราคาถูกไปตีตลาดทั่วโลก สามารถแย่งส่วนแบ่งตลาดที่เคยเป็นของญี่ปุ่น สหรัฐฯ และยุโรปได้มาก ส่งผลให้ประเทศหลักดังกล่าวประสบกับปัญหาการขายสินค้าและบริการที่มีคุณภาพแต่ราคาสูง ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง กล่าวคือ เกิดการว่างงานในประเทศเหล่านั้นเพราะบริษัทต้องปิดตัวลงให้คนออกจากงาน เศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลก และต้องขาดดุลการค้าจำนวนมากมหาศาลให้กับจีน

เมื่อกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ บทบาทของจีนในเวทีการเมืองระหว่างประเทศก็มีความขึ้นและปฏิเสธการพึ่งพาทางการเงินและความช่วยเหลืออื่นๆ จากญี่ปุ่น ในขณะที่เดียวกันก็สร้างแสนยานุภาพทางการทหารให้แข็งแกร่งอย่างรวดเร็ว ด้วยการพัฒนาขีดความสามารถทางด้านกองทัพ ผลิตเรือบรรทุกเครื่องบิน ผลิตและทดลองยิงขีปนาวุธและจรวดนำวิถีอย่างต่อเนื่องเพื่อแสดงเขี้ยวเล็บของตน อีกทั้งประกาศริ้วว่าจะใช้กำลังปกป้องอธิปไตยไม่ให้ประเทศใดยึดครองดินแดนของตนเองแม้แต่ตารางนิ้วเดียว

จีนได้อ้างกรรมสิทธิ์เหนือหมู่เกาะเตียวหยวี่ที่ญี่ปุ่นอ้างว่าเป็นดินแดนของตนด้วยการใช้กองเรือและเครื่องบินลาดตระเวนเหนือหมู่เกาะที่ขัดแย้ง นอกจากนี้ จีนไม่กลัวเกรงที่จะใช้มาตรการแข็งกร้าวอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะสแปรตลีย์ที่เวียดนามและฟิลิปปินส์ต้องการเป็นเจ้าของเช่นกัน จีนได้ใช้เรือลาดตระเวน ทำการขูดเจาะน้ำมัน รวมทั้งขีดแผนที่เหนือดินแดนพิพาทว่าเป็นอาณาเขตของตนเองด้วยการพิมพ์ลงในหนังสือเดินทางใหม่ เป็นต้น การกระทำของจีนได้สร้างความตึงเครียดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในระหว่างปี ค.ศ. 2012-2013 ส่วนความสัมพันธ์กับญี่ปุ่นทุกทางได้เสื่อมทรามลงจนถึงที่สุดเมื่อชาวจีนเดินขบวนประท้วงญี่ปุ่นในหลายเมืองใหญ่และเข้าทำลายทรัพย์สินของชาวญี่ปุ่นในจีน รมรงค์ไม่ซื้อสินค้าญี่ปุ่น และ

ยกเลิกการเดินทางไปท่องเที่ยวในญี่ปุ่น ก่อให้เกิดความเสียหายอย่างใหญ่หลวงในดินแดนอาทิตย์อุทัย ดังนั้น ญี่ปุ่นจึงหันไปใกล้ชิดประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อทดแทนผลประโยชน์ที่เสียไปในจีน⁽¹⁶⁾ และเน้นความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น (ด้านการทหาร) กับสหรัฐฯ และยุโรปมากขึ้น ในขณะเดียวกัน การเสริมเชืวเล็บของญี่ปุ่นก็ได้กระทำขึ้นอย่างจริงจังด้วยการซื้อชิปนาวูรต่อต้าน ชิปนาวูรจากสหรัฐฯ และนำไปติดตั้งบนเรือพิฆาตที่จอดลอยลำรอบเกาะญี่ปุ่น รวมทั้งซื้อ เครื่องบินรบที่ทันสมัยที่สุดเพื่อใช้ปกป้องการรุกรานจากเกาหลีเหนือและจีน การสะสมอาวุธของ ญี่ปุ่นและจีนสร้างความสะพรึงกลัวให้กับประเทศเพื่อนบ้านยิ่งนัก

2.2 เกาหลีใต้ ภายหลังจากที่องค์การสหประชาชาติออกแถลงการณ์ประณามเกาหลีเหนืออย่าง รุนแรงที่ทำการทดลองระเบิดนิวเคลียร์ครั้งที่ 3 ในวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2013 นายคิม จองอึนผู้นำคน ใหม่ได้ประกาศกร้าวว่า นั้นเป็นการรุกรานเกาหลีเหนือโดยตรง พร้อมทั้งสั่งปิดนิคมอุตสาหกรรม เกซองที่นักลงทุนเกาหลีใต้ได้รับอนุญาตให้ตั้งโรงงาน 120 โรงในเกาหลีเหนือ สั่งตัดโทรศัพท์สาย ตรงกับผู้นำเกาหลีใต้ ประกาศยกเลิกสนธิสัญญาหยุดยิงที่ทำขึ้นในปี ค.ศ. 1953 เพื่อให้ประเทศยัง อยู่ในภาวะสงครามกับเกาหลีใต้ ประกาศให้นักการทูตต่างประเทศออกจากทั้งเกาหลีเหนือและ เกาหลีใต้เพราะจะทำสงครามนิวเคลียร์กับเกาหลีใต้และประเทศพันธมิตร และประกาศว่าจะถล่ม เกาหลีใต้ให้เป็นจุลในพริบตา ฯลฯ ตลอดเดือนมีนาคมและเมษายน ปี 2013 เป็นช่วงเวลาคาบสมุทร เกาหลีมีความตึงเครียดมากที่สุดนับตั้งแต่สิ้นสุดสงครามเกาหลี โดยไม่มีใครที่จะให้คำตอบได้ว่า ผู้นำวัยเยาว์ของเกาหลีเหนือคิดและทำอะไรภายใต้คำขู่ดังกล่าวข้างต้น ในขณะที่เกาหลีใต้และญี่ปุ่น ได้สั่งเตรียมพร้อมเต็มพิภัก คนทั่วโลกต่างอกสั่นขวัญแขวนว่าสงครามใหญ่คงจะหลีกเลี่ยงไม่พ้น⁽¹⁷⁾

ต่อมา เกาหลีเหนือได้เปลี่ยนท่าทีจากการท้าทายมาเป็นการเจรจา โทรศัพท์สายตรงระหว่าง ผู้นำได้รับการต่อใหม่ มีการเจรจาเพื่อเปิดนิคมอุตสาหกรรม และในวันที่ 16 กันยายน สกเดียวกัน นิคมอุตสาหกรรมเกซองก็เปิดทำการอีกครั้ง ในช่วงเวลานั้นเองเกาหลีใต้ได้ส่งนักกีฬาคนนำหน้า นัก เข้าร่วมการแข่งขันกีฬานานาชาติที่จัดขึ้นที่นครเปียงยางในวันที่ 14 กันยายน ณ. ที่นั้น ธงชาติ เกาหลีใต้ได้โบกสะบัดเหนือสนามกีฬา พร้อมทั้งมีการร้องเพลงชาติในดินแดนเกาหลีเหนืออย่าง เป็นทางการเป็นครั้งแรก ต่อมา ในวันที่ 24 กันยายน เกาหลีเหนือได้เปิดการเดินทางรถไฟกับรัสเซีย ระหว่างเมืองคาซานกับเมืองราจินอีกครั้งเพื่อขนถ่านหินและสินค้าระหว่างกัน⁽¹⁸⁾ อย่างไรก็ตาม เกาหลีเหนือก็ยังคงไม่ลดละพิชสงเสียเลยทีเดียวเพราะมีการตรวจพบควันสีขาวโพยพุ่งออกจาก

ปล่องโรงงานผลิตนิวเคลียร์ของเบียนในเดือนสิงหาคม นั้นหมายความว่า เกาหลีเหนือได้ปฏิบัติการในโรงงานนิวเคลียร์อีก ซึ่งได้สร้างความประหลาดใจแก่นานาชาติที่เกาหลีเหนือใช้กลยุทธ์ยั่วยุทั้งแข็งขันและอ่อนนุ่มสลับกันไปมา อีกทั้งความไว้วางใจในสถานการณ์บนคาบสมุทรเกาหลีมีอยู่น้อยมากนับตั้งแต่การขึ้นสู่ตำแหน่งเป็นผู้นำประเทศของนางสาวปัก กึนเฮ ทำให้การสะสมอาวุธร้ายแรงและมีพลังการทำลายล้างสูงดำเนินต่อไป

การเดินทางไปเยือนเกาะ โค๊กโคของนายลี เมียงบักในปีสุดท้ายที่เขาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีได้สร้างความกังวลต่อญี่ปุ่นเพราะถือเป็นครั้งแรกที่ผู้นำสูงสุดของเกาหลีได้ทำทาสีทริทิวความเป็นเจ้าของหมู่เกาะพิพาทที่ยังหาข้อยุติไม่ได้ ทำให้นายอะเบะประท้วงการกระทำของเกาหลีได้ว่าเป็นการยั่วยุ จึงได้ส่งกองเรือพิฆาตเข้าไปเล่นวนเวียนบริเวณทะเลแห่งนั้น คนเกาหลีได้จึงทำการประท้วงอย่างรุนแรง ส่งผลให้เกิดความตึงเครียดเรื่อยมาจนถึงทุกวันนี้ อีกทั้งกระทบต่อความสัมพันธ์ทุกทาง – การค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม คนเกาหลีร้อยละ 62 เห็นว่า ญี่ปุ่นเป็นภัยคุกคามทางการทหารต่อประเทศของพวกเขา⁽¹⁹⁾ และประธานาธิบดีปัก กึนเฮปฏิเสธที่จะพบ (ในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียนบวกสามที่ประเทศบรูไนระหว่างวันที่ 9-10 ตุลาคม 2013) และไม่ร่วมประชุมสุดยอดกับผู้นำญี่ปุ่น (การประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่นได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในปี 2013 ยังไม่ได้จัดให้มีขึ้น) โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีประโยชน์ที่จะเจรจากับนายอะเบะที่ใช้นโยบายแข็งกร้าวเหนือหมู่เกาะของเกาหลี⁽²⁰⁾

อีกด้านหนึ่ง เกาหลีใต้ได้ต่อต้านจีนที่รวมเอาหมู่เกาะลีโอด (Leodo หรือคนเกาหลีอ่านว่า Ieodo) ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเกาะเชจูของเกาหลีกับจีนในบริเวณตอนกลางของทะเลเหลือง โดยเกาหลีอ้างว่าเป็นพื้นที่ไหล่ทวีปของคาบสมุทรเกาหลีและได้ตั้งสถานีวิจัยขึ้นด้วย ในขณะที่จีนไม่สนใจต่อข้อเรียกร้องนี้ และถือว่าม็อบไต้ฝุ่นเหนือหมู่เกาะนี้อย่างสมบูรณ์ ต่อมา ในวันที่ 23 พฤศจิกายน ค.ศ. 2013 กระทรวงกลาโหมของจีนได้ประกาศแนวป้องกันทางอากาศของตน เรียกว่า East China Sea Air Defense Identification Zone) ขึ้น โดยรวมเอาเกาะลีโอดและเกาะเตี้ยหวีไว๋ในแนวของจีน ทำให้เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น และสหรัฐฯ ประท้วงไม่ยอมรับ ซึ่งเป็นประเด็นใหม่ที่สร้างความตึงเครียดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ⁽²¹⁾ เกาหลีใต้จึงไม่ค่อยไว้วางใจจีน และแสดงความกังวลที่จีนใช้

มาตรการเชิงกร้าวต่อประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งเกาหลีใต้ก็ต้องการทางปกป้องตนเองด้วยการสั่งจองเครื่องบินรบและสะสมอาวุธแม้จะเป็นประเทศที่มีขนาดเล็กก็ตาม

สำหรับความสัมพันธ์กับอาเซียนนั้น นอกจากนางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร นายกรัฐมนตรีของไทยได้เดินทางเข้าร่วมพิธีรับตำแหน่งผู้นำประเทศในเดือนกุมภาพันธ์ ค.ศ. 2013 และได้ทำข้อตกลงเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับเกาหลีใต้ไปแล้ว ประธานาธิบดีปัก กึนเฮได้เดินทางเข้าร่วมประชุมกับผู้นำอาเซียนบวกสามที่ประเทศอินโดนีเซียและบรูไน รวมทั้งเยือนเวียดนาม และพบปะผู้นำชาติอาเซียนอื่นๆ ด้วย โดยได้บรรลุข้อตกลงหลายฉบับกับหลายประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อีกทั้งได้สร้างความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับเกาหลีในการประชุมที่ศูนย์อาเซียน-เกาหลีที่กรุงโซลระหว่างวันที่ 28-29 ตุลาคม ค.ศ. 2013 โดยเน้น 4 C คือ Charter, Community, Connectivity และ Centrality เพื่อนำคน สินค้า บริการ และเงินทุนให้ใกล้ชิดกันมากขึ้น นอกจากนี้ ความร่วมมือในด้านความมั่นคง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการยุติโครงการนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ ก็เป็นหัวข้อของการเจรจาด้วย⁽²²⁾ จะเห็นได้ว่า เกาหลีใต้พยายามอย่างยิ่งที่จะผูกสัมพันธ์กับอาเซียนในทุกมิติ

2.3 จีน ดังที่กล่าวแล้วในหัวข้อข้างต้นว่า ความสำเร็จในการพัฒนาเศรษฐกิจของจีนเกิดขึ้นพร้อมกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของกองทัพ ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ รวมทั้งไม่ปิดบังที่จะแสดงแสนยานุภาพทางการทหาร พร้อมกับคำขู่ต่างๆ นานาว่าจะได้รับบทเรียนราคาแพงหากยังต้องการเผชิญหน้ากับจีน นอกจากนี้ จีนได้ประกาศถึงการใช้เรือบรรทุกเครื่องบินที่สร้างขึ้นไปทำหน้าที่ปกป้องผลประโยชน์ของคนในทุกน่านน้ำทั่วโลก นั้นหมายความว่า จีนหันไปใช้การทูตทางทหารอย่างเด่นชัด

แม้ผู้นำจีน ตั้งแต่ นายเติ้ง เสี่ยวผิงเรื่อยมาจนถึงนายสี จิ้นผิง จะพยายามบอกให้โลกรู้ว่า จีนจะไม่แสวงหาอิทธิพลในการครอบงำ (hegemony) เหนือชาติอื่นใด แต่การกระทำของจีนกลับทำให้ทั่วโลกหวั่นเกรงถึงภัยอันตรายจากจีน⁽²³⁾ ที่เพิ่มขึ้นทุกเมื่อเชื่อวัน และสร้างความหวาดวิตกให้กับคู่อริ ได้แก่ เวียดนามและฟิลิปปินส์ รวมทั้งญี่ปุ่นและเกาหลีใต้ที่มีข้อพิพาทในเรื่องอธิปไตยเหนือหมู่เกาะต่างๆ และมีการปะทะกันด้วยกำลังประปรายระหว่างกองเรือลาดตระเวนหลายครั้งในช่วงปี ค.ศ. 2012-2013 อย่างไรก็ดี เนื่องด้วยเวียดนามและฟิลิปปินส์เป็นสมาชิกของอาเซียนที่จีนไม่ประสงค์ที่จะทำลายความสัมพันธ์อันดีกับสมาคม เหล่าผู้นำจีนจึงลดท่าทีเชิงกร้าวลง ดังที่

นายกรัฐมนตรีหลี่ เค่อเฉียงได้กล่าวในขณะที่เขาเยือนเวียดนามอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 14 ตุลาคม ค.ศ. 2013 ว่า “จีนจะจัดการปัญหาหมู่เกาะในทะเลจีนใต้อย่างสันติวิธีในกรอบความร่วมมือใหญ่ทางเศรษฐกิจกับเวียดนาม” นอกจากนี้ ในช่วงเวลาเดียวกัน จีนหันไปเจรจาอย่างสันติกับฟิลิปปินส์เพื่อลดอุณหภูมิความขัดแย้งลงเช่นเดียวกัน⁽²⁴⁾

การผูกสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับอาเซียนเป็นประเด็นที่จีนถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง (ท่ามกลางการแข่งขันแย่งชิงความเป็นพวกพ้องกับอาเซียนระหว่างจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่นในยุคนี้) โดยนายกรัฐมนตรีจีนเรียกแผนความร่วมมือนี้ว่า เป็น “ทศวรรษแห่งเพชร” (Diamond decade of China-ASEAN) ที่จะยกระดับความสัมพันธ์ทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างกัน อันจะส่งผลให้จีนกับอาเซียนใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น⁽²⁵⁾

ในทางตรงกันข้าม จีนกับญี่ปุ่นกลับมีความสัมพันธ์ที่ร้าวฉานมากขึ้นเรื่อยๆ เมื่อต่างฝ่ายต่างไม่ยอมลดราวาศอกต่อกันในเรื่องเกาะพิพาทและใช้การข่มขู่ต่อกันอย่างต่อเนื่อง ญี่ปุ่นได้รับความร่วมมือจากสหรัฐฯ ร่วมซ้อมรบในทะเลตะวันออกระหว่างวันที่ 14-18 ตุลาคม 2013 ซึ่งสหรัฐฯ ได้นำเครื่องบินแบบ US MV-22 Osprey มาร่วมเป็นครั้งแรก อีกทั้งส่ง US Navy P8 anti-submarine aircraft เข้าประจำการที่ญี่ปุ่น อนึ่ง มีการประชุมทางการทหารร่วมระหว่างสหรัฐฯ-ญี่ปุ่นหลายครั้ง โดยเน้นการปกป้องญี่ปุ่นมิให้ถูกรุกราน และเพื่อรับประกันความมั่นคงปลอดภัยตามแผน Pivot to Asia-Pacific ของสหรัฐฯ การกระทำดังกล่าวสร้างความไม่พอใจต่อจีนที่สหรัฐฯ ก้าวเข้ามามีอิทธิพลเหนือเอเชียมากขึ้น อันเป็นการท้าทายอำนาจของจีนเหนือเอเชียทั้งหมด กล่าวโดยสรุป ความขัดแย้งระหว่างชาติมหาอำนาจ ทั้งกำลังพลและอาวุธระหว่างจีนกับญี่ปุ่น-สหรัฐฯ ได้สร้างความสะพรึงกลัวต่อพลโลกยิ่ง อีกทั้งผู้นำจีนปฏิเสธที่จะพบปะและเจรจากับนายชินโซ อะเบะ ทำให้ภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิกกลายเป็นจุดเดือดที่เร้าร้อนและรุนแรง

ความส่งท้าย

ในขณะที่ทั่วโลกต่างแสวงหาความสงบสุข ความมั่นคง และความร่วมมือในการแก้ไข ปัญหาเศรษฐกิจที่รุ่มลุ่มและถาโถมเข้าหาอย่างต่อเนื่องในทศวรรษที่ 2010 แต่ในซีกโลกตะวันออกกลับมีความตึงเครียดและเกิดการแก่งแย่งทรัพยากรและความเป็นพวกพ้อง รวมทั้งแย่งชิงความเป็นใหญ่อย่างไม่เคยมีปรากฏมาก่อนในช่วง 60 ปีภายหลังการสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่สอง

ยังผลให้มีการสะสมอาวุธที่มีอำนาจร้ายแรงเป็นจำนวนมากกว่าภูมิภาคใดๆ ในโลกยุคปัจจุบัน เหตุการณ์เหล่านี้ได้สร้างความหวาดหวั่นถึงอันตรายที่อาจจะปะทุขึ้น และเป็นภัยอันตรายต่อพลโลกในวันใดวันหนึ่ง ทั้งนี้ทั้งนั้น สาเหตุสำคัญที่ผู้เขียนตระหนัก ก็คือ การก้าวขึ้นมาของผู้นำคนใหม่ของญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีนที่ต่างมุ่งหวังที่จะทำให้ชาติของตนเป็น “ประเทศมั่งคั่งและเข้มแข็งทางการทหาร” นั่นเอง

นโยบายอนุรักษ์นิยมควบคู่ไปกับการสร้างกองทัพเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนได้เป็นชนวนของความขัดแย้งและการมุ่งเอาชนะต่อกันด้วยการข่มขู่เพื่อใช้กำลังบีบบังคับให้ฝ่ายตรงกันข้ามยอมกระทำตาม แต่สถานการณ์ไม่ได้เป็นไปดังที่หวังเพราะแต่ละฝ่ายต่างใช้นโยบายเดียวกัน ดังนั้น การเผชิญหน้ากันจึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ อนึ่ง ประชากรร้อยละ 90 ทั้งของญี่ปุ่นและของจีนต่างมีความรู้สึกเป็นปรปักษ์ต่อกัน ทำให้การค้ำระหว่างญี่ปุ่นกับจีนลดลงมากกว่าร้อยละ 7.9 ในไตรมาสที่หนึ่งและสองของปี 2013 ในขณะที่คนเกาหลีใต้มากกว่าครึ่งหนึ่งของประเทศเห็นว่าญี่ปุ่นเป็นภัยคุกคามทางทหาร จากสถานการณ์ดังนี้ นายชาง เต้าเซง นักวิจัยของมูลนิธิเพื่อการศึกษาด้านยุทธศาสตร์และนานาชาติของจีนชี้ว่า “เป็นทางตันที่นำไปสู่การสูญเสียของทั้งสองฝ่าย” (bilateral deadlock will end up in a lose-lose situation)⁽²⁷⁾ ซึ่งผู้เขียนเองก็มีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน

เชิงอรรถ

1. Suyuri Daimon, “Japan Losing Competitive Edge due to Poor Practical Training, Expert Warns,” Japan Times, 24 September 2013.
2. รายชื่อนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ระหว่างปี 1989 – ปัจจุบัน มีดังนี้

รายชื่อนายกรัฐมนตรี	วันที่เข้ารับตำแหน่ง	วันที่ลาออกจากตำแหน่ง
a. Sosuke Uno	30 June 1989	10 August 1989
b. Toshiki Kaifu	10 August 1989	5 November 1991
c. Kiichi Miyazawa	5 November 1991	9 August 1993
d. Morihiro Hosokawa	9 August 1993	28 April 1994
e. Tsutomu Hata	28 April 1994	30 June 1994
f. Tomiichi Murayama	30 June 1994	11 January 1996

g.	Ryutaro Hashimoto	11 January 1996	30 July 1998
h.	Keizo Obuchi	30 July 1998	5 April 2000
i.	Yoshiro Mori	5 April 2000	26 April 2001
j.	Junichiro Koizumi	26 April 2001	26 September 2006
k.	Shinzo Abe	26 September 2006	26 September 2007
l.	Yasuo Fukuda	26 September 2007	24 September 2008
m.	Taro Aso	24 September 2008	16 September 2009
n.	Yukio Hatoyama	16 September 2009	8 June 2010
o.	Naoto Kan	8 June 2010	2 September 2011
p.	Yoshihiko Noda	2 September 2011	26 December 2012
q.	Shinzo Abe	26 December 2012	present
3. “Abenomics,” Financial Times. Lexicon.ft.com/PrintTerm?term=Abenomics เปิดอ่านวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2556.
 4. “อะเบะ โนมิกส์,” the.wikipedia.org/wiki/อะเบะ_โนมิกส์ เปิดอ่านวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556; “Shinzo Abe: Japan’s Savior?” The National Interest. 30 July 2013; “Man with Plan: Shinzo Abe – The Prime Minister, Enjoys Uncanny Popularity,” The Economist. 20 July 2013; “Abenomics,” Wikipedia.; Malcolm Foster and Mari Yamaguchi, “Japan’s Abe May Push Nationalism After Election,” AP. 18 July 2013; William W. Grimes, “Will Abenomics Restore Japanese Growth?” www.nbr.org/publications/element.aspx?id=652#UkOEkdJ4r8s เปิดอ่านวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2556.
 5. “อะเบะ โนมิกส์ทำท่าออกฤทธิ์ ญี่ปุ่น – ว่างงานลด ใช้จ่ายครัวเรือนพุ่ง,” s30113245725.whotrades.com/blog/43019024859 เปิดอ่านวันที่ 7 พฤศจิกายน พ.ศ. 2556.
 6. “รัฐบาลญี่ปุ่นชนะเลือกตั้ง ส.ว. กว่า 76 ที่นั่ง ครองเสียงข้างมาก 2 สภา,” เนชั่น. 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2556.
 7. Jonathan Soble, “Shinzo Abe to Write Revival Story for Japan with Olympics,” Financial Times. 10 November 2013.
 8. “Toyota Half-year Profit Soars 82.5% on Low Yen, High Sale,” Japan Times. 6 November 2013; “Japan Aims to Double Farm Exports by 2020,” Japan Times. 10 December 2013.
 9. Park Guen-hye, “Opening a New Era of Hope,” Korea Times. 25 February 2013.
 10. Robert Koehler, “President Park Geun-hye Takes Office: Korea’s First Female President Pledges to Realize Second Miracle on the Hangang River,” Korea. Vol. 9 No. 3 (March), 2013, pp. 34-37.
 11. “Chinese Dream,” Wikipedia. เปิดอ่านวันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2556.
 12. “Xi Jinping’s Vision: Chasing the Chinese Dream,” The Economist. 4 May 2013.
 13. “Chinese Dream,” Wikipedia, อ้างแล้ว.

14. Li Hongmei, “Striving to Make the Chinese Dream Come True,” Daily Economics. 30 September 2013; Zheng Wang, “The Chinese Dream – From Mao to Xi,” The Diplomat. 20 September 2013; Suthichai Yoon, “The Chinese Dream: What Does It Really Mean,” The Nation. 1 August 2013.
15. Cai Hong, “Japan Charts Course for Collective Self-Defense,” China Daily. 7 November 2013;
ในวันที่ 26 ธันวาคม พ.ศ. 2556 นายชินโซ อะเบะได้เดินทางไปคารวะศาลเจ้ายาซุกุนิ ซึ่งเป็นที่ฝังศพของเจ้าหน้าที่ระดับสูงของญี่ปุ่น ผู้ซึ่งได้ก่อสงครามโลกครั้งที่สองขึ้น และมีการเรียกคนเหล่านี้ว่า อาชญากรสงคราม ทั้งจีนและเกาหลีใต้จะแสดงความไม่พอใจผู้นำญี่ปุ่นคนไหนก็ตามที่ไปคารวะศาลเจ้าฯ เพราะถือว่า ผู้นำญี่ปุ่นคนนั้นยังคงยึดถือลัทธิจักรวรรดินิยมและลัทธิทหารที่นิยมความก้าวร้าวและรุกรานประเทศเพื่อนบ้าน แต่นายชินโซไม่แยแสต่อความรู้สึกของใคร เขายังคงเน้นถึงความแข็งแกร่งของญี่ปุ่นที่ยึดมั่นในความยิ่งใหญ่ของชาติ ดู Kim Tae-gyu, “Seoul Condemns Abe for Yasukuni Visit: Japan PM’s Trip to War Shrine Spurs New Regional Tension,” Korea Times. 27 December 2013; Cai Hon, Zhang Qing and Zhang Yunbin, “Anger over Abe’s Shrine Visit,” China Daily. 27 December 2013.
16. May Masangkay, “ASEAN Ties Pushed as China Ties Smolder,” Japan Times. 18 November 2013; “Japan P.M. Tells ASEAN He Wants to Engage China But Is Still Concerned,” Japan Times. 10 October 2013. ในวันที่ 13-15 ธันวาคม ค.ศ. 2013 ได้มีการจัดการประชุม ASEAN-Japan Commemorative ที่กรุงโตเกียว ผู้นำญี่ปุ่นได้เสนอเงินช่วยเหลือและเงินกู้ให้แก่ผู้นำประเทศต่างๆ ของอาเซียน รวมทั้งเพิ่มการลงทุน เป็นจำนวน 19.2 พันล้านเหรียญสหรัฐ ดู “Japan Announces Y10 billion in Infrastructure Aid to Laos,”; “Japan, Cambodia Upgrade Ties to ‘Strategic Partnership’,”; “Japan Extends Patrol Ship Carrot to Vietnam, Plus Y96 Billion Loan,” in Japan Times. 15 December 2013; Zhao Yonrong and Cai Hong, “Japan’s ‘Checkbook Diplomacy’ Could Bounce: Observers,” China Daily. 16 December 2013.
17. “North Korea’s Hard and Soft Tactics,” Japan times. 30 September 2013.
18. “Rail Link With DPRK to Reopen,” China Daily. 24 September 2013.
19. Jiji, “62% of South Koreans Regard Japan as a Military Threat: Think Tank Poll,” Japan Times. 30 October 2013.
20. Kim Tae-gyu, “Summit With Abe ‘Pointless’ Without Apology, Say Park,” Korea Times. 5 November 2013.
21. Nam Hyun-woo, “Nothing Can Be Spared for Leodo,” Korea Times. 26 November 2013; “US Pivot to Asia Isolates S. Korea,” Korea Times. 27 November 2013; Mizuho Aoki, “Kennedy Raps China for Raising Tension,” Japan Times. 27 November 2013; “Japan and US Overreacting,” China Daily. 26 November 2013; “Japan Calls for Global Action against China’s New Air Zone,” Japan Times. 8 December 2013; เกาหลีใต้ได้ประกาศแนวป้องกันทางอากาศของตนให้ครอบคลุมเหนือเกาะลีโอโดในวันที่ 8 ธันวาคม พ.ศ. 2556 อันเป็นการแสดงถึงอธิปไตยเหนือดินแดนของตน ดู Kang Seung-woo, “Korea Includes Jeodo, Hongdo, Marado in Air Defense Zone,” Korea Times. 8 December 2013; Kang Seung-woo, “Navy to Get 3 More Aegis Destroyers,” Korea Times. 10 December 2013.

22. Kim Tae-gyu, “Park Establishes Rapport With SE Asia,” Korea Times. 13 October 2013; Kim Tae-gyu, “Korea, ASEAN to ‘Connectivity’ Set as Centerpiece of ASEAN Forum,” Korea Times. 21 October 2013.
23. ดำรงศักดิ์ ฐานดี, “ภัยคุกคามจากจีน: มายาคติหรือความเป็นจริง,” www.ru.ac.th/korea/korean_wave_th/kwave18.pdf; David Lague, “Special Report: Rising China’s Pride and Challenge – Its Mighty Army,” Yahoo News. 25 December 2013; Li Xiaokun, Fu Jing, Zhang Chunyan, and Chen Jia, “Diplomacy to Focus on Neighborhood,” China Daily. 2 January 2014; Zhao Shengnam and Mo Jingxi, “China Builds Army ‘With Peace in Mind,’” China Daily. 14 January 2014.
24. Zhang Yunbi and Li Xiaokun, “Premier Seeks Talks Over Dispute,” China Daily. 14 October 2013; “China, Vietnam Agree to Deepen Partnership,” China Daily. 14 October 2013.
25. Li Xiaokun and Zhang Yunbi, “Li Proposes ASEAN Plan,” China Daily. 10 October 2013; “China to Promote Beneficial Co-op With ASEAN,” China Daily. 8 October 2013; Li Jiabao, “China, ASEAN to Upgrade Their FTA,” China Daily. 25 October 2013; “ทูตจีนคนใหม่ยึดมั่นสานสัมพันธ์ไทยทุกด้าน,” เดลินิวส์. 24 กันยายน 2556.
26. Cai Hong and Zhang Yubi, “Japan-US Military Drill Raises Tension,” China Daily. 10 October 2013; “Japan’s Minister Visits War-Linked Shrine,” China Daily. 20 October 2013; “Abe Unlikely to Meet with Li, Park by Year’s End,” Japan Times. 16 October 2013; Cai Hong and Zhao Yarong, “Beijing-Tokyo Ties ‘Unlikely to Recover Soon,’” China Daily. 16 October 2013; “Abe Issues Fresh Warning to China on Isle Row,” Japan Times. 27 October 2013.
27. Zhang Yunbi and Li Xiaokun, “‘Constructive Ideas’ on Thorny Issues Needed,” China Daily. 20 October 2013.

สรุปรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

รองศาสตราจารย์ ดร. คำรงค์ ฐานดี เรื่อง เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ: ความสัมพันธ์ระหว่างจีน เกาหลี และญี่ปุ่น – จากยุคโบราณจนถึงปี ค.ศ. 2009. เอกสารทางวิชาการของศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง ลำดับที่ 23 ปี พ.ศ. 2553 จำนวน 549 หน้า.

ปัจจุบัน ผู้คนทั่วโลกต่างให้ความสนใจศึกษาสังคมในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ กันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อสังคมเหล่านี้ต่างเร่งรัดพัฒนาประเทศก้าวไปสู่สังคมทันสมัยและมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจยิ่ง กล่าวคือ ภายหลังสงครามโลกครั้งที่สอง ญี่ปุ่นได้ก้าวขึ้นเป็นมหาอำนาจในทางเศรษฐกิจเป็นอันดับที่สองของโลกในตอนปลายทศวรรษที่ 1960 ต่อมา เกาหลีใต้ได้เจริญรอยตาม ก่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองที่พุ่งสูงขึ้นอย่างรวดเร็วในช่วงทศวรรษที่ 1970 – 1980 ส่วนในทศวรรษที่ 1990 จนถึงปัจจุบัน (ค.ศ. 2009) จีนแผ่นดินใหญ่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจด้วยตัวเลขสองหลักตลอดมา และกลายเป็นดาวรุ่งพุ่งแรง ส่งผลอย่างรุนแรงต่อภาวะเศรษฐกิจ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในยุคใหม่ นอกจากนี้ สังคมเล็กๆ เช่น ใต้หวัน และฮ่องกง ได้เพิ่มสีสันให้ชนผิวดำเหลืองได้รับการเชิดชูเมื่อสังคมที่ “จิวแต่แจ้ว” เหล่านี้ได้สร้างมหัศจรรย์ด้วยฝีมือมนุษย์ตลอดศตวรรษที่ 20 และต่อเนื่องมายังสหัสวรรษใหม่อย่างไม่หยุดยั้ง

อย่างไรก็ตาม ท่ามกลางความยินดีปรีดาถึงความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจ แต่เราก็ยังรำลึกถึงภาพของความขัดแย้งที่มีความรุนแรง เป็นสงครามที่ประหัตประหารกันด้วยกำลังทหารและอาวุธ ก่อให้เกิดความสูญเสียชีวิตของประชากรและทรัพย์สินมากมายตลอดคริสต์ศตวรรษที่ 20 และความขัดแย้งเหล่านั้นก็ยังคงมีปรากฏอยู่อย่างต่อเนื่องมาจนถึงทุกวันนี้ โดยส่วนหนึ่งมาจากมรดกทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในอดีตกาลนานมาแล้ว และอีกส่วนหนึ่งมาจากผลพวงที่หลงเหลือจากสงครามเย็น ดังเช่น กรณีของเกาหลีเหนือ ซึ่งได้ก่อให้เกิดความวิตกกังวล ระทึกขวัญ และความรู้สึกไม่ปลอดภัยที่สงครามอาจปะทุขึ้นอีกเมื่อใดก็ได้

จากภาพเหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้นดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาได้ให้ความสนใจและค้นคว้าเรื่องราวความเป็นมาและความสัมพันธ์ของสังคมในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงเหนืออย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความเข้าใจในคน สังคมวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างสังคมทั้งสามได้ในระดับหนึ่ง

สำหรับในงานชิ้นนี้ ประสงค์ที่จะขยายขอบเขตของการศึกษาความสัมพันธ์ของสังคมทั้งสามต่อไปอีก โดยมองย้อนกลับไปศึกษาเรื่องราวตั้งแต่ยุคโบราณกาลที่เริ่มต้นด้วยการกำเนิดมนุษยชาติ การก่อตั้งเป็นรัฐ (nation-state) และความสัมพันธ์ต่อกันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน จริงอยู่ที่มีนักรัฐศาสตร์ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างประเทศของบริเวณส่วนนี้ของโลกมาแล้ว ทั้งที่เป็นคนจีน คนเกาหลี และคนญี่ปุ่น ตลอดจนนักวิชาการจากภูมิภาคอื่นของโลก แต่งานชิ้นนี้เป็นการอธิบายปรากฏการณ์ดังกล่าวของคนไทยที่มองเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือโดยเน้นความสัมพันธ์ทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมวัฒนธรรม ด้วยมุมมองของคนที่มีพื้นฐานทางวัฒนธรรมที่ใกล้เคียงกัน แต่มิใช่สมาชิกของทั้งสามสังคมนั้น อันอาจส่งผลให้เห็นภาพที่แตกต่างกันออกไปจากงานอื่นๆ ที่ผ่านมามีบ้างไม่มากนักน้อย

วัตถุประสงค์

1. เพื่ออธิบายปรากฏการณ์และการพัฒนาของสังคมในบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ นับตั้งแต่เมื่อเริ่มมีมนุษยชาติยุคโฮโม อีเรคตัส (ราว 700,000 ปีมาแล้ว) มาจนถึงการก่อตั้งเป็นสังคมจีน เกาหลี และญี่ปุ่น และการพัฒนาของสังคมเหล่านี้เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ปี ค.ศ. 2009
2. เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของสังคมทั้งสามในห้วงเวลาดังกล่าว และบ่อเกิดของข้อขัดแย้งที่เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์ อันส่งผลให้เกิดเป็นปัญหาระหว่างประเทศขึ้นในยุคปัจจุบัน
3. เพื่อหารูปแบบความสัมพันธ์ของประเทศทั้งสาม

วิธีการดำเนินงานการศึกษา

1. ประเภทข้อมูล

การวิจัยเรื่องนี้เป็นการศึกษาเอกสาร (documentary research) โดยใช้การเก็บข้อมูลทุติยภูมิเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม การจัดเก็บข้อมูลปฐมภูมิได้กระทำพร้อมกันไปด้วย

2. วิธีเก็บข้อมูล

- ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่บันทึกเหตุการณ์ในอดีตจนถึงปัจจุบัน จากแหล่งข้อมูล

ต่อไปนี้เป็น

- (1) หนังสือ เช่น ประวัติศาสตร์ การเมืองระหว่างประเทศ สังคมและวัฒนธรรม
- (2) รายงานการวิจัย และเอกสารทางราชการของประเทศที่เกี่ยวข้อง
- (3) บทความในวารสาร นิตยสาร หนังสือพิมพ์ เช่น Korea Times, Japan Times, China Daily หนังสือพิมพ์ของไทย และอื่นๆ
- (4) ความคิดเห็น บทความ และข้อเขียนในสื่ออิเล็กทรอนิกส์

- ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์ โดยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่สนใจกิจการเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ นักวิชาการและ/หรือข้าราชการไทย จีน เกาหลี ญี่ปุ่น และยุโรป/อเมริกา จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้รับข้อมูลและข้อคิดเห็นจากมุมมองที่หลากหลาย

การเลือกบุคคลในการสัมภาษณ์โดยเลือกบุคคลที่มีความรู้และทำงานในแถบภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งใช้วิธีการเลือกแบบจำเพาะเจาะจงเฉพาะบุคคลที่มีความรู้และความสนใจในหัวข้อนี้เท่านั้น การสัมภาษณ์ได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์โดยตรง และ/หรือผ่านทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งศึกษาข้อเขียนของผู้ให้สัมภาษณ์ ส่วนหัวข้อการสัมภาษณ์ได้ยึดแนวตามกรอบการศึกษาเป็นหลัก อันจักนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้และทฤษฎีต่อไป

3. การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผลการวิจัย

หลังจากที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์แล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์หาค่าอุปสรรคที่ต้งขึ้นเพื่อค้นหาความสัมพันธ์ของตัวแปร และหาข้อสรุป

ผู้ศึกษาได้แบ่งช่วงเวลาออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่หนึ่ง - ในยุคโบราณกาลนับตั้งแต่การกำเนิดของมนุษย์โบราณโฮโม อีเรคตัส ราวเจ็ดแสนปีมาแล้วจนถึงต้นคริสต์ศักราชที่สังคมในบริเวณเอเชียภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อตั้งเป็นสังคมของตัวเองขึ้นในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 และช่วงที่สอง – นับตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 จนถึงปี ค.ศ. 2009 เพื่อนำไปสู่การหารูปแบบของความสัมพันธ์ของสังคมทั้งสาม

ผลการศึกษา

ประวัติและพัฒนาการความเป็นมาของสังคมจีน เกาหลี และญี่ปุ่นนับตั้งแต่ยุคโบราณก่อนที่จะมีการตั้งเป็นรัฐ-ชาติเรื่อยมาจนถึงปัจจุบันนั้น เป็นห้วงเวลายาวนานที่มนุษย์ได้ถือกำเนิดในบริเวณแถบนี้ถึง 700,000 ปีมาแล้ว โดยแรกเริ่มมีลักษณะเป็นครอบครัวขยาย และกลายเป็นกลุ่มโคตรตระกูล (clan) ตั้งบ้านเรือนอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มๆ แยกออกจากกลุ่มอื่นตามท้องถื่นที่กระจัดกระจายทั่วไป เมื่อกลุ่มมีจำนวนมากขึ้นก็จะรวมกับกลุ่มอื่นที่มีความสัมพันธ์ด้วยการแต่งงาน กลายเป็นเผ่า (tribe) และสร้างเป็นสังคมที่มีความเป็นปึกแผ่นและมีเอกลักษณ์เฉพาะเผ่าที่แตกต่างไปจากสังคมอื่น

ในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือนี้ ชาวฮั่นซึ่งเป็นชนเผ่าหลักของจีนที่อาศัยในที่ราบลุ่มตามฝั่งแม่น้ำฮวงโหหรือเรียกว่า จงหยวน นั้น เป็นกลุ่มที่มีจำนวนประชากรมาก และตั้งบ้านเรือนอยู่หนาแน่นเป็นกลุ่มแรก ทั้งนี้เป็นเพราะบริเวณนี้มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถทำการเพาะปลูกเลี้ยงสัตว์ และทำหัตถกรรมได้หลากหลายชนิด จึงเกิดเป็นแคว้น โดยมีเมืองเป็นศูนย์กลาง ร่ายล้อมไปด้วยเขตชนบทที่เพาะปลูกพืชผักและเลี้ยงสัตว์เลี้ยงดูประชากรในรัฐโบราณนั้นๆ อีกทั้งทำการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากับรัฐอื่นที่ตั้งอยู่รอบข้าง รัฐเหล่านี้มีความสามารถในการสร้างทางด้านเทคโนโลยี และมีความเจริญรุ่งเรือง จนกลายเป็นอารยธรรมที่มีความสำคัญในเอเชียตะวันออกเฉียง

ในกาลต่อมา บริเวณลุ่มน้ำอื่น เช่น ลุ่มน้ำเหลือง ลุ่มน้ำอัมก๊ก เป็นอาทิ ก็มีลักษณะของการก่อตั้งเป็นสังคมเผ่าที่เป็นอิสระต่อกันขึ้น แต่มีระดับความเจริญที่น้อยกว่าแถบจงหยวน หรือที่ราบลุ่มภาคกลางของจีน ผู้คนส่วนใหญ่ยังคงใช้ชีวิตอยู่ตามป่าเขา ดำรงชีวิตอยู่ด้วยการเข้าป่าล่าสัตว์ และสามารถขี่ม้าเพื่อการคมนาคมขนส่งได้อย่างคล่องแคล่ว คนในกลุ่มเหล่านี้จะได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรม เช่น เครื่องมือเครื่องใช้ ภาษา ยารักษาโรค และศิลปวิทยาการสาขาต่างๆ จากสังคมในเขตจงหยวน

ลักษณะเด่นของสังคมยุคโบราณของจีน เกาหลี และญี่ปุ่นในแง่เศรษฐกิจ ก็คือ ประชาชนมีการดำรงชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพ (subsistence mode of production) กล่าวคือ ทำการผลิตผลิตผลทางการเกษตรและหัตถกรรมเพื่อการบริโภคเป็นหลัก หากมีของเหลือก็อาจใช้แลกเปลี่ยน

กับสินค้าอื่นหรือขายบ้างเล็กน้อย สังคมในระบบนี้ไม่ค่อยมีการสะสมทุน (capital accumulation) เพื่อใช้ในการลงทุนต่อไปดังเช่นระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม (capitalist mode of production) ที่ผู้ประกอบการจะใช้เครื่องจักรและจ้างแรงงานในการผลิตเพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงสุด (maximization) และแสวงหากำไรให้ได้มากที่สุดเช่นกัน

กรณีของจีนซึ่งเป็นสังคมที่ตั้งหลักแหล่งเป็นปึกแผ่นมานานบนฝั่งแม่น้ำฮวงโหและแม่น้ำแยงซีเกียงที่อุดมสมบูรณ์ สังคมได้พัฒนาก้าวหน้าไปไกลเมื่อเทียบกับสังคมเกาหลีและญี่ปุ่นที่ยังคงอาศัยอยู่กันเป็นก๊กเป็นเหล่า ไร้ความเจริญทางวัตถุ และใช้ชีวิตอ่อนแอไปตามบริเวณแหล่งต่างๆ ทางแถบแมนจูเรีย ส่วนควบคุมการใช้น้ำแถบจงหยวนเพื่อการเพาะปลูกได้นั้น ทำให้สามารถสร้างผลผลิตได้มากพอในการเลี้ยงดูประชากรให้ทำงานในงานภาคนอกเกษตรกรรมได้บางส่วน ได้แก่ ผู้ประกอบอาชีพเป็นผู้ปกครอง ขุนนาง ทหารตำรวจ ครูอาจารย์ และคนทรงหมอผี ตลอดจนพ่อค้าแม่ค้า และหัตถกรรม คนเหล่านี้จึงมีเวลาสร้างสรรค์วัฒนธรรมหลายชนิดขึ้นมาเพื่อใช้ในการดำเนินชีวิต ดังเช่น สร้างกำแพงเมืองจีนป้องกันการรุกรานจากอนารยชน สร้างอุปกรณ์เครื่องใช้ด้วยเหล็กและโลหะ ทำกระดาษ ผ้าไหม และสร้างเงินตรา รวมทั้งทำการค้าขายกับสังคมอื่นรอบข้างไปจนถึงตะวันออกกลางและยุโรปด้วยเส้นทางสายไหม เป็นอาทิ นอกจากนี้ จีนยังได้เผยแพร่วัฒนธรรมในด้านต่างๆ ไปยังดินแดนเกาหลีและญี่ปุ่นอย่างต่อเนื่อง

ในยุคโบราณนี้ ดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีและญี่ปุ่นยังคงมีระบบเศรษฐกิจแบบดั้งเดิมนั่นคือ เข้าป่าล่าสัตว์ ที่ผู้คนใช้ชีวิตในการแสวงหาอาหารเป็นหลัก บางส่วนยังคงอาศัยอยู่ตามถ้ำและสร้างเพิงเป็นที่พักชั่วคราว ชีวิตของคนส่วนใหญ่จะเคลื่อนย้ายไปหาแหล่งที่มีอาหารเรื่อยๆ บางกลุ่มอาจตั้งบ้านเรือนถาวรหากเห็นว่าบริเวณแห่งนั้นมีความอุดมสมบูรณ์ และในที่สุดก็จะกลายเป็นเมืองที่ห้อมล้อมไปด้วยพื้นที่เกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของทั้งเกาหลีและญี่ปุ่นเป็นดินแดนที่เต็มไปด้วยที่สูงและภูเขาที่ร้อยละ 70 ดังนั้น บริเวณที่ราบที่พอจะอาศัยอยู่และทำมาหากินได้ก็จะเป็นที่ราบลุ่มระหว่างหุบเขาแต่ละแห่ง จึงเกิดการสร้างโคตรตระกูล (clan) ขึ้น โดยยึดถือว่า ที่ทำกินบริเวณนั้นๆ เป็นของกลุ่มของตน และสมาชิกของแต่ละกลุ่มก็จะปกป้องมิให้คนอื่นเข้ามารุกรานหรือยึดดินแดนของพวกเขาไป ความผูกพันระหว่างคนในโคตรตระกูลเดียวกันจะผูกพันกันอย่างแนบแน่น โดยมีสายสัมพันธ์ทางสายเลือดเป็นเสมือนห่วงโซ่

ที่คล้องมวลงสมาชิกรให้สมัครสมานสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งอันเดียวกัน และร่วมกันสร้างความเข้มแข็ง และความเจริญมั่งคั่งให้แก่กลุ่มของตน

อนึ่ง ในยุคโบราณก่อนคริสตกาล การแบ่งเส้นขีดดินแดนยังไม่ได้รับการยอมรับจากทุกฝ่าย โดยแต่ละกลุ่มแต่ละชนเผ่าต่างอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนแต่ละแห่งว่าเป็นของตน ด้วยเหตุนี้ จึงเป็นกรณีพิพาทในกรรมสิทธิ์บนที่ดิน และเกาะบางแห่ง จนกลายเป็นปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศ มาจนถึงปัจจุบัน หนึ่งในของมณฑลเหลียวตุง มณฑลจี๋หลิน และมณฑลเฮล่งเจียง โดยจีนยังอ้างว่าเป็นแมนจูเรียที่จีนครอบครองมานานตั้งแต่ก่อนคริสตกาล ดังนั้น อาณาจักร โคกูริวจึงน่าจะเป็นส่วนหนึ่งของจีน

ลักษณะเด่นทางการเมืองของสังคมยุคโบราณมีลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งสามสังคม ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งอาจเป็นผลมาจากการได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากจีน อีกทั้งมีลักษณะคล้ายคลึงกับรัฐโบราณที่ตั้งอยู่ตามบริเวณส่วนต่างๆ ของโลก นั่นคือ การยอมรับนับถือผู้นำว่า เป็นสมมติเทพที่สืบเชื้อสายมาจากสวรรค์ โดยเป็นโอรสของสวรรค์ (Son of heaven) และได้รับอำนาจบัญชาจากสวรรค์ (mandate of heaven) ให้ลงมาปกครองสังคมนั้นๆ ดังที่ได้กล่าวอย่างละเอียดในตอนต้นแล้วว่า จักรพรรดิของจีนมีชื่อเรียกว่า หวงเต้ หรือฮองเต้ ซึ่งหมายถึง โอรสของสวรรค์ ที่มีอำนาจสิทธิ์ขาดในการปกครองบ้านเมือง หรือเป็นเทพ-กษัตริย์ หรือเทวราชา (god-king โดยใช้คำจีนว่า หวงหรือฮอง) แนวคิดนี้ได้แพร่หลายเข้าไปในหมู่ชาวเกาหลีที่เรียกผู้นำคนแรกว่า ตันกุน ซึ่งมีลักษณะเช่นเดียวกับเทพที่มาจากดินบนพื้นโลกและได้ตั้งอาณาจักรโคโซซอน (โซซอนโบราณ) ขึ้น ในขณะที่นิยายปรัมปราของญี่ปุ่น ก็มีเทพนิมิตที่ได้รับบัญชาจากสวรรค์ให้มาปกครองเกาะญี่ปุ่นในยุคยามาโด้

ในทางทฤษฎี การสืบสานสันติวงศ์ของจีน กับเกาหลี และญี่ปุ่น ได้แก่ การส่งผ่านอำนาจโดยสายโลหิต นั่นคือ พระโอรสของมเหสีเอกจะเป็นองค์รัชทายาทสืบทอดอำนาจการปกครองจากพระบิดา และกลายเป็นธรรมเนียมที่ปฏิบัติติดต่อกันมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกรณีของญี่ปุ่นตั้งแต่โบราณกาลมาจนตราบเท่าทุกวันนี้ ในกรณีของจีนนั้น จักรพรรดิยังหมายถึง กษัตริย์ผู้ทรงทศพิธราชธรรม หรือธรรมราชา (sage king โดยใช้คำจีนว่า ตี้) ที่ปกครองประเทศด้วยความเมตตา

และสร้างเสริมความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ประเทศอีกด้วย ดังนั้น หากจักรพรรดิพระองค์ใดเป็นคนโหดร้าย ไม่สนใจในการปกครองบ้านเมืองให้เป็นสุข แต่กลับแสวงสุขบนความทุกข์ระทมของมวลประชาราษฎร์ สวรรค์ก็จะส่งสัญญาณที่เป็นลางร้ายให้บังเกิดขึ้น เช่น การเกิดทิวพิกขภัย – น้ำท่วม ฝนแล้ง เกิดราหุอมจันทร์ เป็นต้น ประชาชนก็จะหาทางเปลี่ยนให้ผู้ทรงธรรมทำหน้าที่เป็นจักรพรรดิองค์ใหม่แทน ผู้ทรงธรรมนี้อาจเป็นคนสามัญธรรมดาหรือมาจากชนกลุ่มน้อย มิได้เป็นขุนนางหรือสืบเชื้อสายใดๆ จากจักรพรรดิองค์เดิมก็ได้ แต่เป็นผู้ทำหน้าที่กอบกู้บ้านเมืองให้พ้นจากวิบัติจากการกระทำของจักรพรรดิที่โหดร้าย ดังนั้น เราจะเห็นการยึดอำนาจและตั้งราชวงศ์ใหม่ขึ้นอยู่เสมอๆ ตลอดประวัติศาสตร์ของจีน ซึ่งเป็นเช่นเดียวกันกับกรณีของเกาหลี อย่างไรก็ตาม เมื่อมีจักรพรรดิองค์ใหม่ของราชวงศ์ใหม่ขึ้นแล้ว ประชาชนก็จะให้ความเคารพนับถือเฉกเช่นเดียวกับจักรพรรดิองค์อื่นเพราะจะคิดว่า เป็นบุคคลที่สวรรค์ส่งมาแทนจักรพรรดิที่ไร้คุณธรรม

ศาสนจักรและอาณาจักรของสังคมในแถบเอเชียตะวันออกในอดีต (และต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบันในบางสังคม) ได้รวมตัวกันเป็นหนึ่งเดียว คำว่า ศาสนจักรที่กล่าวถึงนี้เป็นเรื่องของความเชื่อในรูปของพระผู้เป็นเจ้าที่จักรพรรดิหรือกษัตริย์ได้สวมร่ามนั้นทำหน้าที่ในการปกครองบ้านเมือง ด้วยเหตุนี้จึงมีการใช้ภาษา พิธีกรรม และธรรมเนียมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเสมือนเป็นการกระทำต่อพระเจ้า โดยประชาชนพลเมืองจะให้ความเคารพ ยกย่อง กราบไหว้บูชา และปฏิบัติตามคำบัญชาโดยปราศจากข้อสงสัย ดังที่มีการเรียกกันว่า “สมมติเทพ” นั่นเอง

ต่อมา สังคมในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือได้ก่อตั้งเป็นรัฐ-ชาติของตนเองและอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นหมู่เป็นเหล่าแยกออกจากกันอย่างชัดเจนขึ้น ซึ่งจะอยู่ระหว่าง 200 – 500 ปีของช่วงการเปลี่ยนผ่านเป็นคริสตศกาศ ดังเช่น จีนในยุคราชวงศ์ฉิน เกาหลีในยุคสามอาณาจักร และญี่ปุ่นในยุคยามาโตะ ในยุคต้นคริสตศกาศนี้ จีนมีความเจริญรุ่งเรืองและมีอิทธิพลทางด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองเหนือกว่าเกาหลีและญี่ปุ่นมาก จึงได้ตั้งตนเป็นศูนย์กลาง โดยมีรัฐอื่นๆ ตั้งอยู่ล้อมรอบเสมือนเป็นครอบครัวใหญ่ (family of nations) ทั้งนี้รวมญี่ปุ่นและเกาหลีเป็นส่วนหนึ่งด้วย โดยเรียกรัฐเหล่านั้นว่า รัฐบรรณาการ จนกระทั่งถึงคริสต์ศตวรรษที่ 9 ญี่ปุ่นก็ปฏิเสธการเป็นรัฐบรรณาการของจีน ในขณะที่เกาหลียังคงผูกพันกับจีนมาจนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19

การก้าวขึ้นมาเป็นรัฐอิสระของจีน เกาหลี และญี่ปุ่น มีส่วนก่อให้เกิดความเข้มแข็งของสถาบันกษัตริย์ (จักรพรรดิ) เพราะพระองค์ทรงเป็นศูนย์กลางของกลุ่มชนเผ่าพันธุ์เดียวกัน และทรงมุ่งมั่นที่จะให้สังคมที่ตนปกครองมีความเข้มแข็ง เจริญรุดหน้าเหนือชนเผ่า/รัฐอื่น และพร้อมที่จะทำศึกสงครามเพื่อขยายอาณาเขต และคัดค้านความมั่งคั่งจากรัฐอื่นเข้ามายังบ้านเมืองของตน ดังนั้นความเป็นเทพสมมติจึงมีความสำคัญและถูกใช้ให้เป็นสัญลักษณ์ของชาตินั้นๆ ด้วยเหตุนี้ จิตวิญญาณของคนจีน เกาหลี และญี่ปุ่นจึงผูกพันกับชาติ-กษัตริย์ (จักรพรรดิ) อย่างแน่นแฟ้นและหยั่งรากฝังลึกลงไป ในจิตใจ ก่อให้เกิดเป็น “มุมมองของการมองโลก” ในแง่สมมติเทพเรื่อยมาตลอดช่วงระยะเวลาอันยาวนานกว่า 2,000 ปี (ก่อนคริสต์ศักราช – ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19) จนกระทั่งสถาบันกษัตริย์ได้ถูกแนวคิดด้านวัตถุนิยมในรูปของลัทธิทุนนิยมและความเป็นประชาธิปไตยจากชาติตะวันตกเข้ามาครอบงำ ทำให้สถาบันกษัตริย์ได้ถูกลบออกไปในหมู่ของชนชาวจีนและเกาหลี ในขณะที่ญี่ปุ่นยังคงยึดถือสถาบันนี้มาจนกระทั่งทุกวันนี้แม้ว่าจะตกอยู่ภายใต้การกดขี่ของแนวคิดด้านวัตถุนิยมอย่างหนักเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีเอกลักษณ์เฉพาะของชนชาวอาทิตย์อุทัย (รวมทั้งของไทย และเขมร) ที่สถาบันกษัตริย์ยังคงเป็นสัญลักษณ์ของชาติ และจักรพรรดิได้รับการยกย่อง อย่างไรก็ตาม ฐานะและพระราชอำนาจของพระองค์ก็ถูกจำกัดลงไปมาก

ความเกี่ยวข้องและความผูกพันระหว่างจีน เกาหลี และญี่ปุ่นในช่วงนี้ (จากตอนต้นคริสตกาลมาจนถึงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19) เป็นไปอย่างใกล้ชิด โดยจีนเป็นเสมือนเมืองพี่ที่มีความเจริญรุ่งเรือง มีวัฒนธรรมสูงเด่น และมีอำนาจทางการเมืองการปกครองเหนือกว่าเกาหลีและญี่ปุ่น ซึ่งประเทศทั้งสองต้องพึ่งพาจีนแทบทุกทาง วัฒนธรรมจีนถือเป็นสิ่งสำคัญสูงสุดและเป็นแบบอย่างที่คนเกาหลีและญี่ปุ่นยกย่องและเอาเป็นแบบอย่าง คนในราชสำนักของทั้งสองสังคมต้องเรียนรู้ภาษาจีนเพื่อใช้ในการศึกษา ศิลปวิทยาการ และวิถีธรรมเนียมปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งลัทธิขงจื้อ และพุทธศาสนาโดยผ่านมาทางจีนเพื่อนำมาปฏิบัติใช้ในสังคมของตน

อย่างไรก็ตาม การสร้างอิทธิพลทางการเมืองด้วยการครอบงำโดยตรง อันก่อให้เกิดเป็นสงครามรบพุ่งระหว่างกันก็เกิดอยู่เนืองๆ โดยฝ่ายชนะจะกวาดต้อนผู้คนของฝ่ายที่พ่ายแพ้ไปเป็นทาสรับใช้ และแย่งชิงเสบียงอาหารและเครื่องมือเครื่องใช้ไปเป็นของฝ่ายตน

ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนในตอนต้นของคริสตศตวรรษที่อาณาจักรซิลลาของเกาหลีร่วมมือกับ กองทัพถัง (ราชวงศ์ถัง) ของจีนโจมตีอาณาจักรโคกูริวและอาณาจักรเพ็กเจ ก่อตั้งเป็นอาณาจักร สหพันธรัฐซิลลาขึ้น ในขณะที่ญี่ปุ่นได้ให้ความช่วยเหลือเพ็กเจโจมตีซิลลาถึง 25 ครั้ง ในที่สุดก็ยึด ส่วนหนึ่งของบริเวณตอนปลายของคาบสมุทร โดยเรียกดินแดนนี้ว่า รัฐมินามา ในปี ค.ศ. 369 จนถึง ค.ศ. 562 ในขณะเดียวกันทหารญี่ปุ่นก็ได้ยึดดินแดนส่วนหนึ่งทางตอนเหนือของอาณาจักรโค กูริวไว้ตลอดช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 4 จนกระทั่งพระเจ้าควางแกโทได้ขับไล่ทหารญี่ปุ่นออกไปจาก อาณาจักรของพระองค์ในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 5

ในคริสต์ศตวรรษที่ 16 ญี่ปุ่นได้ยกกองทัพเข้าโจมตีเกาหลีในปี ค.ศ. 1592 และ ค.ศ. 1597 แม้จะไม่สำเร็จเพราะโชกุนฮิเดโยชิได้เสียชีวิตเสียก่อน แต่ก็ได้เข้าครอบครองหมู่เกาะด็อกโดเอาไว้ ซึ่งก่อให้เกิดเป็นข้อขัดแย้งระหว่างสองประเทศนี้จนถึงปัจจุบัน

ในที่สุดตอนปลายของคริสต์ศตวรรษที่ 19 ญี่ปุ่นทำสงครามกับจีนและประสบความสำเร็จในปี ค.ศ. 1895 จึงได้เข้าครอบงำเกาหลีแทนจีน โดยบังคับให้จีนยุติการเรียกร้องให้เกาหลีส่งบรรณาการ ไปให้ ทำให้ความเป็นรัฐบรรณาการของเกาหลีต่อจีนสิ้นสุดลง และสุดท้ายญี่ปุ่นก็ผนวกเกาหลีให้ เป็นส่วนหนึ่งของอาณาจักรอาทิตย์อุทัยในปี ค.ศ. 1910

ในแง่เศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรม การค้าขายระหว่างจีน เกาหลี และญี่ปุ่นก็ได้กระทำต่อกันอย่างต่อเนื่องตลอดมา แต่ปริมาณและมูลค่ามีไม่มากนัก ทั้งนี้เพราะสังคมทั้งสามในยุคนั้นต่างก็ผลิตสินค้าชนิดเดียวกัน นั่นคือ สินค้าเกษตรและหัตถกรรม ดังนั้น หากมีสินค้าที่แปลกและหายาก ในสังคมหนึ่งก็จะถูกส่งไปขายยังอีกสังคมหนึ่ง อีกทั้ง สังคมทั้งสามยังอยู่ในระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพ มิได้มีการแสวงหากำไรเพื่อการสะสมทุนในระดับโลก (accumulation at the world scale) ส่วน ภายในสังคมแต่ละสังคมนั้น กิจกรรมทางการค้าเป็นไปตามระบบประเพณี กล่าวคือ เมื่อผู้ปกครอง ได้รับทรัพย์สินสมบัติของรัฐบาลส่วนกลางและผลผลิตที่ส่งขึ้นไปจากชาวนาและข้าทาส ก็จะนำไป แบ่งปันให้กับผู้ยากไร้และประชากรทั่วไปในรัฐในรูปของการจัดงานเลี้ยง และเป็นเงินเดือนให้แก่ ขุนนาง ทหาร และข้าราชการ วิธีการนี้เรียกว่า การรวบรวมและจ่ายแจก (pooling and distributing) อนึ่ง ค่านิยมของคนในสังคมที่มีระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพมักเน้นคุณธรรมและการอยู่ร่วมกันที่เป็น

สุข ด้วยเหตุนี้ การแบ่งปันให้ทุกคนมีกินมีใช้และให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกสังคมที่ตกทุกข์ได้ยากเป็นสิ่งที่ดีที่คนในสังคมเดียวกันต้องปฏิบัติตาม ดังนั้น ผู้คนจึงมองพ่อค้าวานิชที่ขูดเลือดขูดเนื้อคนอื่นด้วยการแสวงหากำไรเป็นหลักจึงถูกสังคมรังเกียจ ไม่มีใครต้องการจะคบค้าสมาคมด้วย ทั้งนี้เป็นไปตามแนวคิดของลัทธิขงจื้อที่เป็นรากฐานความเชื่อของคนในสังคมทั้งสามในยุคนี้ โดยมีแนวโน้มเอียงในการต่อต้านวัตถุนิยม จึงทำให้ลัทธิทุนนิยมไม่สามารถขยายตัวได้มากต่างๆ ที่มีชาวตะวันตกเข้าไปในสังคมเหล่านี้ตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 15 – 16 แล้ว

ส่วนในด้านการแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรมนั้นเป็นไปอย่างกว้างขวาง โดยจีนจะเป็นแหล่งอารยธรรมใหญ่แทบทุกด้านและญี่ปุ่นต้องพึ่งพา ต่อมาเมื่อญี่ปุ่นสามารถติดต่อกับประเทศอื่นและอินเดียได้แล้ว ขอบเขตของการส่งผ่านวัฒนธรรมจึงขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง และมีการค้าติดต่อกับสังคมอื่นมากขึ้น จนกระทั่งคริสต์ศตวรรษที่ 13 เป็นต้นไป จีนกลายเป็นคู่แข่งและเป็นศัตรูกับญี่ปุ่น

สงครามระหว่างญี่ปุ่นกับจีนในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 นั้น จีนได้มอบไต้หวัน หมู่เกาะริวกิว และบางส่วนของแหลมเหลียวตุงให้กับญี่ปุ่น ซึ่งจุดนี้เองที่ญี่ปุ่นอ้างกรรมสิทธิ์บนหมู่เกาะเตียวหยิว ซึ่งตั้งอยู่ตอนปลายของหมู่เกาะริวกิว และกลายเป็นปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศทั้งสองในยุคปัจจุบัน

ต่อมา บริเวณแถบเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Asia) เป็นภูมิภาคที่ได้รับความสนใจจากผู้คนทั่วโลกตลอดช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 มาจนถึงยุคปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะประเทศที่ตั้งอยู่ในบริเวณดังกล่าวได้สร้างประวัติศาสตร์หน้าใหม่ของ “ชนผิวเหลือง” ให้โลกล่วงรู้ถึงความสามารถที่ผลักดันให้ชาติอาทิตย์อุทัยกลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับที่สองของโลกได้ในตอนปลายทศวรรษ 1960 ต่อมา สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้) ประกาศศักดาด้วยการนำชาติให้ก้าวกระโดดด้วยการมีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสูงสุดในทศวรรษที่ 1970 – 80 ส่วนจีนแผ่นดินใหญ่ก็ก้าวล้ำหน้าในทศวรรษ 1990 มาจนถึงทุกวันนี้ อีกทั้งหากรวมสาธารณรัฐจีนหรือไต้หวันเข้าด้วยแล้ว ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงได้กลายเป็นแผ่นดินทองที่โชติช่วงด้วยผลิตภัณฑ์

มวลรวมประชาชาติรวมกันเกือบครึ่งหนึ่ง อีกทั้งมีจำนวนประชากรรวมกันถึงหนึ่งในสี่ของทั้งโลกทีเดียว

อย่างไรก็ตาม ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า คนเอเชียหรือชนผิวเหลืองมิได้รวมเป็นเผ่าพันธุ์เดียวกัน แต่ประกอบไปด้วยชนหลายชาติหลายภาษา และแต่ละชาติต่างมีภูมิรัฐศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และความผูกพันกับชนในชาติเดียวกันอย่างแน่นแฟ้น อนึ่ง การมีอาณาจักรที่ตั้งอยู่ใกล้ชิดติดกันมาตั้งแต่ก่อตั้งประเทศ ย่อมต้องมีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่พ้น ความสัมพันธ์ในบางช่วงบางตอนอาจมีต่อกันเป็นอย่างดี ก่อให้เกิดความสงบร่มเย็น มีการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมระหว่างกัน ในทางตรงข้าม บางช่วงบางตอนของกาลเวลาอาจมีการกระทบกระทั่งกัน หรือเกิดข้อขัดแย้งระหว่างกันและกันขึ้น ในบางครั้งมีความรุนแรงจนถึงขั้นทำสงครามต่อกัน เช่น สงครามระหว่างญี่ปุ่น – จีน สงครามมหาเอเชียบูรพาในสงครามโลกครั้งที่สอง และสงครามเกาหลี เป็นอาทิ ได้สร้างความสูญเสียแก่ชีวิตและทรัพย์สินมากมายโดยไม่อาจเรียกกลับคืนมาได้ อีกทั้งส่งผลให้เกิดการตอกย่ำลัทธิชาตินิยมให้ธำรงคงอยู่และได้พัฒนาสืบสานอัน ก่อให้เกิดความเกลียดชัง และการดูถูกเหยียดหยามประเทศเพื่อนบ้าน แต่เนื่องจากสภาพภูมิรัฐศาสตร์ที่ประเทศหนึ่งไม่อาจโยกย้ายอาณาเขตของตนออกไปจากบริเวณความขัดแย้งนั้นได้ ในขณะที่เดียวกัน ก็ไม่อาจกลืนชาติอื่นเข้าเป็นอาณาจักรของตนไปได้ตลอด จึงก่อก่อให้เกิดความพยายามสร้างความสมานฉันท์ระหว่างกันและกันภายใต้โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และวัฒนธรรมขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันเป็นระยะๆ

ในโลกยุคใหม่ ได้เกิดปรากฏการณ์ที่ประเทศต่างๆ ต้องติดต่อสัมพันธ์กัน ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากความทันสมัยในด้านการคมนาคมขนส่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาระบบการเดินเรือในช่วงแรก ต่อมา การพัฒนาอากาศยาน และเครื่องมือสื่อสารก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพสูง ก็ยิ่งทำให้ประเทศต่างๆ มีความเกี่ยวพันกันมากขึ้น จนมีการกล่าวอ้างว่าปัจจุบันโลกเป็นยุคไร้พรมแดน การพัฒนาการของโลกดังนี้ ยังผลให้ประเทศในแต่ละภูมิภาคมิได้มีความโดดเดี่ยวอีกต่อไป อีกทั้งประเทศใหญ่ที่มีอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองได้เข้าไปมีบทบาทสำคัญในภูมิภาคอื่นที่ตั้งอยู่ห่างไกลจากประเทศของตน ก็ยิ่งทำให้โลกกลายเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันมากขึ้น ในขณะที่

ที่ข้อขัดแย้งระหว่างประเทศทั้งภายในและภายนอกของแต่ละภูมิภาคของโลกก็ได้ลดน้อยถอยลงไปเลย

จึงเกิดมีปัจจัยหลากหลายที่ทำให้ต้องสร้างความร่วมมือระหว่างกันและกันขึ้นเพื่อความอยู่รอด และสร้างความมั่นคง ในขณะที่เดียวกันได้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรง โดยเฉพาะในช่วงครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตลอดจนความริ้วรานด้านความสัมพันธ์อันเป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ที่ขมขื่น และการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการเมืองในยุคปัจจุบัน เช่น การแย่งชิงความเป็นเจ้า (hegemony) ทางการเมือง การแย่งชิงมิตรประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแหล่งทรัพยากรตามส่วนต่างๆ ของโลก ในปัจจุบัน เป็นอาทิ

รูปแบบความสัมพันธ์

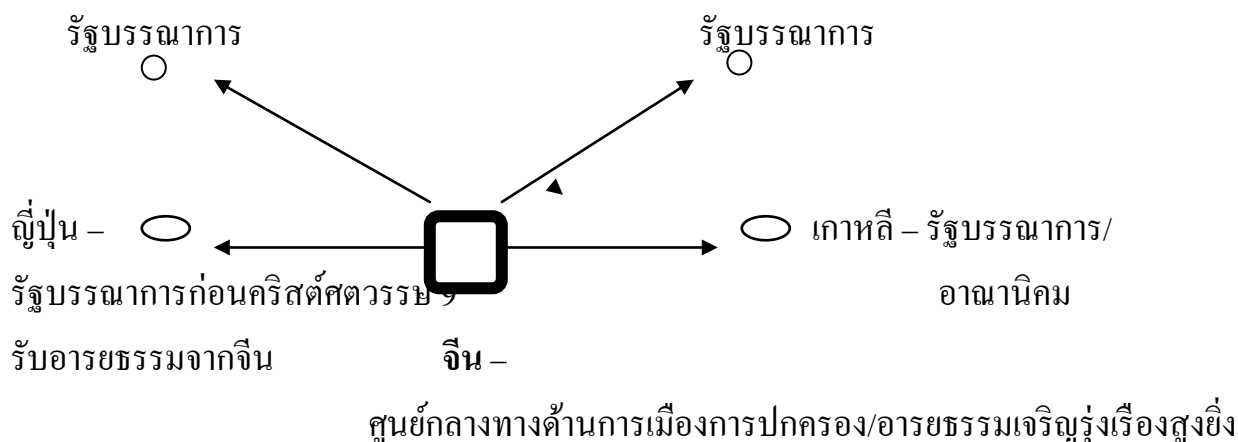
ช่วงที่หนึ่ง

1. ยุคโบราณ ยุคนี้เริ่มตั้งแต่สังคมจีน เกาหลี และญี่ปุ่นก่อตั้งเป็นประเทศขึ้นมาจนถึงตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 19 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์มีความสำคัญเพราะกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างจีนต่อรัฐเล็กๆ ที่ตั้งอยู่โดยรอบ ความสัมพันธ์นี้เรียกว่าระบบรัฐบรรณาการ

ระบบรัฐบรรณาการเป็นระบบเก่าแก่ที่จีนมีต่อรัฐเล็กๆ ที่ตั้งอยู่โดยรอบอาณาจักร นับตั้งแต่ราชวงศ์ฮั่น (ปี 206 ก่อนคริสต์ศักราช – ค.ศ. 220) เป็นต้นมา ดังเป็นที่ประจักษ์ว่า อาณาจักร โคกูริว เพ็กเจ ซิลลา (สังคมเกาหลียุคโบราณหรือยุคสามอาณาจักร) และญี่ปุ่นในยุคนั้นถูกกำหนดให้เป็นรัฐบรรณาการของจีน โดยจีนเป็นศูนย์กลางของสมาคมประชาชาติทั้งหลายในเอเชีย นักวิชาการชาวยุโรปเรียกระบบการแบ่งระดับความสัมพันธ์ของจีนนี้ว่า ครอบครัวของกลุ่มประเทศ (family of nations) ต่อมา ญี่ปุ่นได้ตั้งตัวเป็นอิสระปลดแอกจากการเป็นรัฐบรรณาการของจีน แต่ก็ตระหนักว่าตนเป็นชาติเล็กเมื่อเทียบกับจีน

กล่าวโดยสรุป รูปแบบความสัมพันธ์ในยุคโบราณปรากฏออกมาตามรูปดังนี้

รูปที่ 1 รูปแบบความสัมพันธ์ยุคโบราณ

ช่วงที่สอง

2. ยุคต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ เมื่อชาตินิยมอำนาจตะวันตกเข้าไปในบริเวณแถบนี้ และค่อยๆ สร้างฐานอำนาจทางการเมืองรวมทั้งนำลัทธิทุนนิยมเข้าไปเผยแพร่ในดินแดนที่มีวิธีการผลิตแบบยังชีพและแบบฟิวเดิล (Subsistence and Feudal Modes of Production) ชาตินิยมตะวันตกที่กล่าวถึง ได้แก่ สเปน และปอร์ตุเกส เป็นกลุ่มแรก และอังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน รวมทั้งรัสเซียเป็นกลุ่มหลังที่เข้าไปในจีนและเกาหลี ซึ่งมีวิธีการผลิตแบบยังชีพ ในขณะที่ญี่ปุ่นมีวิธีการผลิตแบบฟิวเดิล อิทธิพลทางการเมืองและการทหารและลัทธิทุนนิยมเข้าไปทำลายอำนาจของจีนที่มีอยู่เหนือรัฐบรรณาการและอำนาจในการครอบครองภายในประเทศจีนเองด้วยการทำสงครามฝิ่น (ค.ศ. 1839 – 1843) ในขณะเดียวกัน มีการปลุกกระแสชาตินิยมของชาวฮั่นต่อต้านราชสำนักชิง (พวกแมนจู) จนเป็นเหตุให้อาณาจักรที่เคยยิ่งใหญ่ไม่อาจช่วยเหลือตัวเองได้และเข้าสู่ยุคกึ่งอาณานิคม-กึ่งศักดินานับตั้งแต่ปี ค.ศ. 1844

ส่วนเกาหลีก็ประสบชะตากรรมเฉกเช่นจีนที่บ้านเมืองเกิดความระส่ำระสาย อันเป็นผลมาจากการต่อสู้เพื่อแย่งชิงความเป็นใหญ่เหนือดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีระหว่างจีน ญี่ปุ่นและ

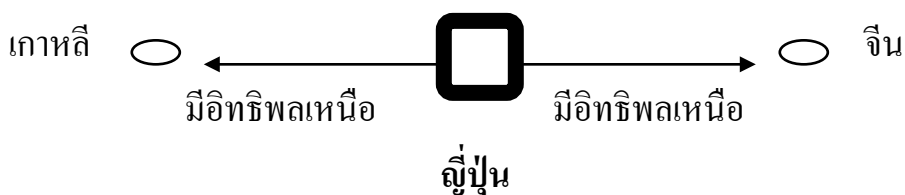
รัสเซีย รวมทั้งการเผชิญหน้าของกลุ่มนิยมตะวันตกหรือที่เรียกว่า ชิรัค กับกลุ่มอนุรักษนิยม ตะวันออก หรือตงฮัก ก่อให้เกิดความปั่นป่วนวุ่นวายทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคมอย่าง หลีกเลียงไม่พ้น

ในทางตรงกันข้าม ญี่ปุ่นซึ่งเป็นประเทศที่มีวิธีการผลิตแบบฟิวเคิลที่ขุนศึกหรือโชกุน ครอบครองอำนาจเป็นกลุ่มๆ ในช่วงก่อนการเปิดประเทศ ต่อมาได้ไอบรับระบบการผลิตแบบทุน นิยมไว้อย่างกลมกลืน อีกทั้งได้รับเอาอุดมการณ์ลัทธิการครอบครองความเป็นเจ้ามาเป็นเป้าหมาย ของชาติด้วยการเสริมสร้างกำลังทหารเข้าโจมตีจีนในปี ค.ศ. 1895 และรัสเซียใน ค.ศ. 1905 ชัยชนะ ในสงครามดังกล่าว ทำให้ญี่ปุ่นเข้ามามีอิทธิพลเหนือดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีและแมนจูเรียของ จีน และในที่สุดก็ผนวกดินแดนบนคาบสมุทรเกาหลีเป็นอาณานิคมใน ค.ศ. 1910

ในยุคนี้ ญี่ปุ่นซึ่งเป็นชาติผิวเหลืองชาติแรกที่ได้รับการยกย่องให้มีสถานภาพเทียบเท่ากับ ชาตินิยมอำนาจตะวันตก ทั้งนี้เป็นผลมาจากชัยชนะจากการกระทำสงครามกับรัสเซีย อีกทั้งมีฐานะ ทางเศรษฐกิจเหนือกว่าประชาชาติในเอเชียทั้งหมด จึงเป็นประเทศหลักที่เข้าไปลงทุนในจีนและ เกาหลีตลอดช่วงครึ่งแรกของคริสต์ศตวรรษที่ 20 อนึ่ง มีการบังคับให้คนเกาหลีเปลี่ยนชื่อเป็นชื่อ ญี่ปุ่น และใช้ภาษาญี่ปุ่นเป็นภาษากลาง รวมทั้งกวาดต้อนคนจีนและคนเกาหลีไปเป็นกรรมกรใน ประเทศญี่ปุ่นและในดินแดนที่ญี่ปุ่นยึดครอง ทำให้อิทธิพลทางวัฒนธรรมชาวอาทิตย์อุทัยมีเหนือ จีนและเกาหลี

ในยุคนี้ รูปแบบของความสัมพันธ์จึงปรากฏออกมาดังรูปต่อไปนี้

รูปที่ 2 รูปแบบความสัมพันธ์ในยุคต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20

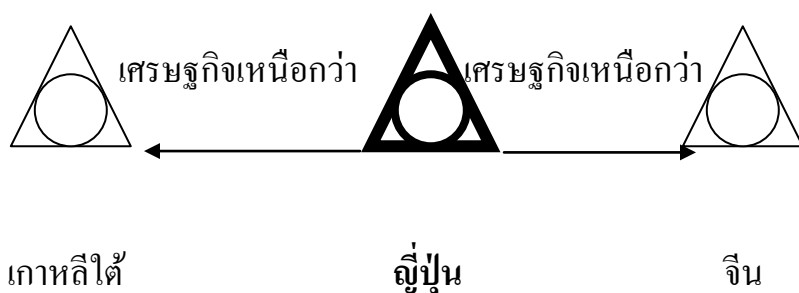

3. ยุคครึ่งหลังคริสต์ศตวรรษที่ 20 ตอนต้นของยุคนี้ ญี่ปุ่นยังคงเป็นผู้นำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีอำนาจในทางเศรษฐกิจแม้ว่าจะพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองอย่างย่อยยับ ในขณะที่จีนและเกาหลีใต้ต่างตกอยู่ในภาวะชงักงัน อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงการปกครองและเกิดสงครามภายใน ทำให้ภาวะเศรษฐกิจซบเซาจนแทบช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ในกรณีของเกาหลีใต้นั้นต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากมิตรประเทศเพื่อส่งอาหารเลี้ยงดูประชากรที่หิวโหยเป็นเวลานับสิบปี ภายหลังจากสงครามเกาหลี (ค.ศ. 1950 – 1953) สิ้นสุดลง

ความสำเร็จในการฟื้นฟูบูรณประเทศของญี่ปุ่นได้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วภายใต้การยึดครองของสหรัฐอเมริกาเมื่อญี่ปุ่นพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สองในปี ค.ศ. 1945 และสามารถนำพาชาติให้กลายเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจอันดับที่สองของโลกในปี ค.ศ. 1968 ญี่ปุ่นจึงเป็นชาติที่ให้ความช่วยเหลือในรูปของเงินให้เปล่า เงินกู้ และการลงทุนในจีนและเกาหลีใต้ อีกทั้งส่งผ่านเทคโนโลยีที่เหนือกว่าไปให้แก่ประเทศทั้งสองอย่างต่อเนื่อง

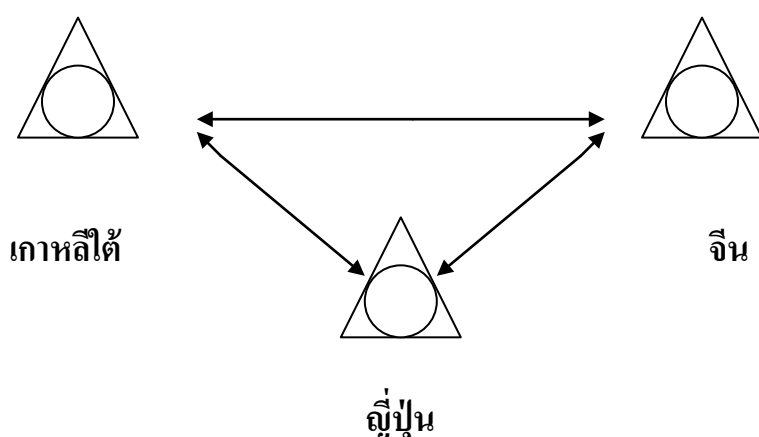
อย่างไรก็ตาม ในยุคนี้ความสัมพันธ์ของทั้งสามประเทศตั้งอยู่บนพื้นฐานของการยอมรับความเป็นอิสระของแต่ละชาติตามกฎหมายขององค์การสหประชาชาติที่เน้นย้ำอำนาจอธิปไตยของแต่ละรัฐซึ่งต่างมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การใช้อำนาจทางการทหารเข้ายึดครองดินแดนหรือชาติที่อ่อนแอกว่าไม่เป็นที่ยอมรับอีกต่อไป กฎดังกล่าวได้รับการผลักดันและยอมรับจากชาติต่างๆ ทั่วโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสหรัฐฯ ยุโรป สหภาพโซเวียต เป็นอาทิ ดังนั้น รูปแบบความสัมพันธ์จึงมีลักษณะดังนี้

รูปที่ 3 รูปแบบความสัมพันธ์ในยุคครึ่งหลังคริสต์ศตวรรษที่ 20

4. ยุคปัจจุบัน เหตุการณ์ในยุคนี้ก่อตัวขึ้นตั้งแต่ปลายศตวรรษที่ 20 ที่ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เรียกว่า การร่วมมือเชิงการแข่งขัน (Competitive cooperation) ระหว่างจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น ดังในรูปต่อไปนี้

รูปที่ 4 รูปแบบความสัมพันธ์ในยุคปัจจุบัน (ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 21)

ญี่ปุ่นซึ่งเคยมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจพุ่งพรวดในช่วงทศวรรษที่ 1950 ถึง 1970 ได้ประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจฟองสบู่ในทศวรรษที่ 1990 ทำให้อัตราความเจริญเติบโตมีเพียงร้อยละ 0 – 2 ต่อปี เฉกเช่นเดียวกับเกาหลีใต้ที่เคยมีอัตราความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอยู่ในระดับสูงในทศวรรษที่ 1960 1970 และ 1980 ก็ชะลอตัวลงเหลือเพียงร้อยละ 3 – 4 ต่อปี ในขณะที่จีนกลายเป็นประเทศที่มีความเจริญเติบโตสูงสุดนับตั้งแต่ทศวรรษที่ 1980 มาจนถึงปัจจุบัน ส่วนการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศทั้งสามและกับประเทศนอกภูมิภาคได้เพิ่มทั้งปริมาณและมูลค่าสูงยิ่ง ก่อให้เกิดความเป็นอิสระทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศที่ต่างต้องพึ่งพาอาศัยกัน มากกว่าจะเป็นการ “พึ่งพา” ประเทศญี่ปุ่นแต่เพียงฝ่ายเดียวดังเช่นในอดีต อย่างไรก็ตาม ความร่วมมือกันและกัน เพื่อให้เกิดความรุ่งเรืองในระบบทุนนิยม (การผลิตซ้ำและการสะสม) นั้น เป็นไปในลักษณะของการแข่งขันระหว่างประเทศทั้งสามและกับกลุ่ม/ประเทศในภูมิภาคอื่นของโลก การแข่งขันนี้เป็นแบบใครดีใครได้ (zero-sum game) แม้ว่าต่างฝ่ายต่างประกาศว่า การแข่งขันจะเป็นแบบที่ทุกฝ่ายจะ

ได้รับผลประโยชน์ (win-win game) ก็ตาม การขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจมีขึ้นท่ามกลางความขัดแย้งอันเป็นผลมาจากหนีทางประวัติศาสตร์ และการแย่งผลประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งการแย่งชิงประเทศพันธมิตรทางด้านเศรษฐกิจจากภูมิภาคอื่น

ความสัมพันธ์ของตัวแปร: การพิสูจน์สมมติฐาน

1. ปัจจัยทางด้านภูมิรัฐศาสตร์และด้านสังคมวัฒนธรรมมีผลต่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของแต่ละชาติและก่อให้เกิดลัทธิชาตินิยมขึ้น

ในส่วนของปัจจัยทางด้านภูมิรัฐศาสตร์นั้นประเทศทั้งสามตั้งอยู่ในบริเวณภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ มีพื้นที่ใกล้ชิดติดกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจีนกับเกาหลี ส่วนญี่ปุ่นนั้นเป็นเกาะ มีทะเลญี่ปุ่น (เกาหลีเรียกว่า ทะเลตะวันออก) ขวางกั้นอยู่ ระยะทางจากเมืองปูซานของเกาหลีใต้กับเมืองฟูกูโอกะของเกาะคิวชูของญี่ปุ่นเท่ากับ 190 กม. แต่มีเกาะทสึชิมะของญี่ปุ่นตั้งอยู่ระหว่างกลาง โดยมีระยะห่างจากฝั่งของเกาหลีเพียง 50 กม.

ในอดีต อิทธิพลของจีนได้แผ่ครอบคลุมเหนือบริเวณภูมิภาคแห่งนี้ ต่อมา เมื่อมีการก่อตั้งสังคมเกาหลีและสังคมญี่ปุ่นขึ้น จึงมีการขีดเส้นเขตแดนและใช้ลักษณะทางด้านชาติพันธุ์ สังคม วัฒนธรรม ภาษา และศาสนาเป็นตัวกำหนด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ญี่ปุ่นและเกาหลีได้ใช้ความเป็น “เอกพันธุ์” เป็นตัวชี้ถึงชนชาติของตน ปัจจัยเหล่านี้ล้วนใช้เป็นรากฐานของการสร้างลัทธิชาตินิยมขึ้นเพื่อให้ชนชาติของตนรวมตัวกันเป็นกลุ่มเป็นก้อน ให้มีสถานภาพสูงเด่น และแตกต่างไปจากชนชาติอื่นที่อาศัยอยู่รอบข้าง ดังนั้น เราจึงมองเห็นว่า ลัทธิชาตินิยมปรากฏขึ้นอย่างชัดเจนในญี่ปุ่นและเกาหลี และได้รับการนำไปใช้ในการสร้างความร่วมมือร่วมใจในการครอบงำประเทศอื่นในทางการทหาร และใช้เพื่อการพัฒนาประเทศของตน ส่วนกรณีของจีนนั้น ได้ใช้ “ความเป็นคนจีน” สร้างเครือข่ายและคูดึงความร่วมมือภายในประเทศและการมีส่วนร่วมจากชาวจีนโพ้นทะเลมาสร้างสรรค์ประเทศของตนให้เจริญก้าวหน้า

การกระทบกระทั่ง การรุกราน และความรู้สึกเป็นอริกับสังคมข้างเคียงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นทั่วไปในทุกบริเวณของโลก แต่เนื่องจากแต่ละประเทศไม่อาจโยกย้ายที่ตั้งไปไว้ในบริเวณอื่นได้ตามอำเภอใจ ทั้งนี้เป็นผลมาจากข้อจำกัดทางธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้ ประเทศเพื่อนบ้านจึงจำเป็นที่จะต้องหันมาร่วมมือกันสร้างสันติภาพและความมั่นคงในบางช่วงเวลา ดังนั้น ปัจจัยทางด้านภูมิรัฐศาสตร์

จึงยังผลให้เกิดความร่วมมือกัน ก่อให้เกิดการสร้าง “วัฒนธรรมร่วม” ด้วยการดึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาดั้งเดิมของบริเวณนั้นมาเป็นเสาหลักของค่านิยมขึ้น ในกรณีของประเทศในบริเวณแถบนี้ ได้ใช้ “ค่านิยมเอเชีย” (Asian value) เป็นตัวร่วม

กล่าวโดยสรุป ตัวแปรทางด้านภูมิรัฐศาสตร์และด้านสังคมวัฒนธรรมส่งผลต่อความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของแต่ละชาติ และก่อให้เกิดลัทธิชาตินิยม ในขณะเดียวกัน หากต้องต่อสู้กับชาติในภูมิภาคอื่น ตัวแปรดังกล่าวก็จะกลายเป็นเสาหลักให้เกิดความร่วมมือของประเทศในภูมิภาคเพื่อสร้างสันติภาพและความมั่งคั่งขึ้น

2. ปัจจัยทางด้านลัทธิทุนนิยม ก่อให้เกิดการแข่งขันในการสะสมทุนและการสร้างความเป็นเจ้าทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี และการเมืองระหว่างประเทศ

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือในช่วงตอนกลางคริสต์ศตวรรษที่ 19 เมื่อญี่ปุ่นเปิดประเทศ ได้รับอารยธรรมตะวันตกพร้อมทั้งลัทธิทุนนิยมเข้ามาปรับใช้ในการพัฒนาประเทศอย่างจริงจัง ญี่ปุ่นได้เป็นประเทศเดียวในเอเชียที่โอนรับอุดมการณ์ระบบทุนนิยมด้วยการสะสมทุนและออกไปลงทุนยังจีน จากนั้นก็เริ่มทำสงครามเพื่อแย่งชิงดินแดนและประชากรของชาติเพื่อนบ้านจริงอยู่ที่การรบพุ่งระหว่างประเทศเพื่อนบ้านมีขึ้นมานับตั้งแต่โบราณกาล เช่น จีนต่อเกาหลี (ยึดเป็นมณฑลโกลาง) จีนต่อญี่ปุ่น (ในยุคราชวงศ์ชว่นหรือมองโกล) ญี่ปุ่นต่อเกาหลี (ยุคโชกุนอิเคโยชิ) เป็นต้น แต่ยุคนั้นเป็นสงครามแย่งชิงดินแดนเพื่อสร้างความเป็นใหญ่ในระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพ

สำหรับการรุกรานและแย่งชิงผลประโยชน์ในระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยมเป็นการสะสมทุนในระดับโลก (Accumulation on a world scale) และก่อให้เกิดลัทธิจักรวรรดินิยมขึ้น โดยญี่ปุ่นพยายามผลักดันตนเองให้บรรลุถึง ด้วยการเข้าครอบครองจีนตอนเหนือ ได้หัวน คาบสมุทรเกาหลี และทำสงครามแปซิฟิกในสงครามโลกครั้งที่สองซึ่งครอบคลุมไปทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หมู่เกาะต่างๆ ในมหาสมุทรแปซิฟิก รวมทั้งจะขยายแนวรบไปทางออสเตรเลีย และทางอินเดีย

อย่างไรก็ตาม เมื่อพ่ายแพ้สงคราม อาณาเขตของญี่ปุ่นก็ถูกจำกัดให้ครอบครองเฉพาะพื้นที่สี่เกาะใหญ่ราว 380,000 ตารางกิโลเมตร โดยต้องคืนดินแดนที่เคยยึดครองอีกราว 300,000 ตารางกิโลเมตร หรือมีขนาดประมาณเท่ากับแผ่นดินของตนให้แก่เจ้าของเดิมไป ญี่ปุ่นจึงสร้างเป้าหมายใหม่เพื่อให้เป็นผู้นำทางเศรษฐกิจ จึงได้ทุ่มเทพลังทุกภาคส่วนร่วมมือกันพัฒนาตามกลไกของลัทธิทุนนิยม แต่นั่นหน่วยของประเทศเป็นตัวขับเคลื่อน จึงเกิดรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า ลัทธิทุนนิยมที่มี

การชี้นำหรือกำกับจากรัฐ (guided capitalism) หรือบางคนเรียกว่า บริษัทญี่ปุ่น (Japan Inc.) เป็นต้น ในที่สุด ญี่ปุ่นก็บรรลุเป้าหมายในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 1960

ต่อมา เกาหลีใต้และจีนเดินตามแนวทางของญี่ปุ่น และต่างแข่งขันกันและกันเพื่อครอบครองความเป็นเจ้าทางเศรษฐกิจ

สังคมในเอเชียตะวันออกได้เปลี่ยนรูปแบบของการดำรงชีวิตในระบบเศรษฐกิจแบบยังชีพมาเป็นสังคมที่ผูกติดกับการดำเนินชีวิตในระบบทุนนิยมอย่างเหนียวแน่น อันถือได้ว่าเป็นการเปลี่ยนสังคม (social transformation) อย่างมีนัยสำคัญ โดยเริ่มจากญี่ปุ่นตั้งแต่ตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19 เกาหลีใต้ในตอนกลาง และจีนในตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 20 เมื่อแต่ละประเทศเดินทางบนเส้นทางของระบบทุนนิยม ก็เริ่มการสะสมทุนและสร้างความเป็นเจ้า ดังจะเห็นได้จากกรณีของญี่ปุ่นที่สะสมทุน ติดตามด้วยการทำสงครามเพื่อยึดดินแดนประเทศรอบข้างเป็นอาณานิคม ต่อมาเมื่อก่อตั้งองค์การสหประชาชาติที่ช่วยลดปล่อยอาณานิคมเป็นอิสระ แต่การครอบงำชาติอื่นก็ยังคงดำเนินต่อไปในรูป “อาณานิคมสมัยใหม่” (neo-colonialism) โดยใช้บริษัทข้ามชาติเข้าไปตักตวงผลประโยชน์จากชาติอื่นที่เล็กและมีอำนาจทางเศรษฐกิจต่ำกว่า ดังนั้น ในกรณีของญี่ปุ่น เกาหลีใต้และจีนก็ยึดแนวทางในการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบของอาณานิคมสมัยใหม่ในทุกมิติ (เศรษฐกิจ เทคโนโลยี การเมืองระหว่างประเทศ และวัฒนธรรม) ต่อชาติอื่นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย นั่นคือ การครอบครองความเป็นเจ้า นั่นเอง

3. ปัจจัยทางด้านข้อจำกัดทางโครงสร้างของลัทธิทุนนิยมส่งผลให้เกิดการสร้างสันติภาพและความมั่นคงของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ

ลัทธิทุนนิยมมีความจำเป็นที่จะต้องธำรงอยู่และพัฒนา (นักวิชาการบางคนอาจเรียกว่า การผลิตซ้ำ – reproduction of capitalism) นั้นหมายความว่า กระบวนการของทุนนิยมจะไม่ทำลายตัวเอง แต่จะรุกและก้าวต่อไปเพื่อให้เกิดการพัฒนาและให้มีพลังอำนาจเหนือวิธีการผลิตแบบอื่น (ในที่นี้หมายถึง วิธีการผลิตแบบสังคมนิยมหรือคอมมิวนิสต์) ดังนั้น จึงมีการระดมสรรพกำลังและกลยุทธ์ทุกประเภท เช่น กรณีของญี่ปุ่นที่ไม่อาจครอบครองความเป็นเจ้าในทางการทหาร ก็หันมาเน้นความเป็นเลิศในภารกิจทางด้านเศรษฐกิจ ส่วนเกาหลีใต้ระดมพลังทั้งชาติพัฒนาให้เป็นประเทศอุตสาหกรรมในทศวรรษที่ 1960 ในขณะที่จีนละทิ้งวิธีการผลิตแบบสังคมนิยมและก้าวไปสู่การเป็นสังคมทุนนิยมเต็มตัว รวมทั้งใช้เครือข่ายประเทศกำลังพัฒนาต่อต้านความเป็นผู้นำโลกหนึ่ง

เดียวของสหรัฐอเมริกา นอกจากนี้ ทั้งสามประเทศต่างจับคู่เดียวกันและกันเพื่อแข่งขันชิงความเป็นใหญ่ แต่บางช่วงเวลาจำต้องร่วมมือกันโดยใช้คำนิยามเอเชียเป็นพลังใจในการสร้างความรุ่งโรจน์ให้แก่ บริเวณภูมิภาคของตนเอง

การแก้ไขปัญหาเป็นความร่วมมือระหว่างคู่กรณีที่ใช้การประชุมสุดยอดระหว่างผู้นำ การประชุมเจ้าหน้าที่ระดับสูงและนักการเมือง การแลกเปลี่ยนทางวิชาการและวัฒนธรรม หรือการใช้ประเทศที่สามหรือเวทีที่ประชุมอื่นเป็นที่พบปะ ดังเช่น กรณีการใช้เวทีอาเซียนนำผู้นำของทั้ง สามประเทศพบปะกัน หรือใช้เวทีเอเปก หรือใช้เวทีสหประชาชาติ เป็นต้น

การปรับเปลี่ยนนโยบายด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและด้านเศรษฐกิจก็เป็นอีก ช่องทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาวิกฤต และนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ที่ได้ในระดับหนึ่ง ทั้งนี้ ที่นั่น ประเทศทั้งสามอาจมองเห็นว่า การที่ประเทศมีความขัดแย้งกัน และนำไปสู่การ ประหัตประหารกันทางทหารดังเช่นในอดีต คงไม่ก่อให้เกิดผลดีต่อสันติภาพและความมั่นคงของ ภูมิภาคได้ ด้วยเหตุนี้ การแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งจึงต้องการทำขึ้นก่อนที่จะถึงจุดวิกฤต นั่น หมายความว่า ลัทธิทุนนิยมจะไม่ทำลายล้างกันจนสิ้นซาก แต่จะหาหนทางดำเนินการผลิตซ้ำด้วยการ แก้ไขและเปลี่ยนยุทธวิธีเรื่อยไปเพื่อการดำรงอยู่และการพัฒนาต่อไป อันส่งผลต่อสันติภาพและ ความมั่งคั่งของภูมิภาค

4. รูปแบบของความสัมพันธ์มีลักษณะเป็นแบบความร่วมมือเชิงการแข่งขัน

จากข้อสรุปในข้อที่สามที่เพิ่งกล่าวไปแล้วนั้น เราอาจเรียกความสัมพันธ์ของทั้งสามประเทศ นี้ว่า ความร่วมมือเชิงการแข่งขัน นั่นคือ สถานการณ์ที่แต่ละประเทศจำเป็นจะต้องอยู่ร่วมกันภายใต้ กฎบัตรแห่งสหประชาชาติ แต่ละประเทศจำเป็นต้องร่วมมือกันเพื่อเสริมสร้างและความมั่งคั่ง อย่างไม่ก็ตาม การแข่งขันระหว่างกันและกันก็ยังคงเกิดขึ้นเพื่อแข่งขันชิงความเป็นผู้นำ ความภาคภูมิใจ และความมั่นคงของชาติของตน

ผลกระทบต่อสันติภาพและความมั่งคั่งของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือและของภูมิภาคอื่นๆ ของโลก

ผลกระทบต่อทั้งในแง่ดีและในแง่ร้ายต่อสันติภาพและความมั่นคงของภูมิภาคและของโลกอัน เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ของจีน เกาหลีใต้และญี่ปุ่นนั้น ในที่นี้ขอกกล่าวถึงผลกระทบในแง่ลบ

เป็นเบื้องต้นแรก เพื่อจะทำให้เข้าใจถึงผลร้ายที่เกิดขึ้นหากเกิดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างประเทศในภูมิภาคแถบนี้ ซึ่งมีปรากฏหลักฐานของผลกระทบที่ผ่านมาในอดีตและได้เขียนบันทึกไว้บางส่วนในงานวิจัยชิ้นนี้แล้วในช่วงต้น

1. ผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชากร การทำสงครามในยุคโบราณและในยุคใหม่ก่อให้เกิดการทำลายล้างประชาชน ทหาร รวมทั้งทรัพย์สินของแต่ละฝ่ายมากมาย ดังเช่น กรณีที่โซกนูฮิเดโยชิทำสงครามกับเกาหลีในคริสต์ศตวรรษที่ 16 การทำสงครามระหว่างญี่ปุ่นกับจีนในปี ค.ศ. 1895 การบุกยึดเมืองนานกิงใน ค.ศ. 1937 ที่มีการสังหารประชาชนจีนถึง 300,000 คน สงครามกลางเมืองในจีนระหว่างกองทัพก๊กมินตั๋งกับกองทัพคอมมิวนิสต์ สงครามเกาหลี สงครามโลกครั้งที่ 1 และ 2 และการทิ้งระเบิดปรมาณู เป็นต้น นอกจากนี้ การยึดครองเป็นอาณานิคมก่อให้เกิดความทุกข์ยากกับผู้คน เพราะมีการบังคับให้เป็นแรงงานเสมือนทาสแก่ประเทศแม่ บังคับให้เป็นทาสกามารมณ์ ฉกชิงทรัพย์สินและ/หรือทำลายบ้านเรือนและที่ทำกิน ก่อให้เกิดการพลัดพราก ครอบครัวแตกสลาย ความอดอยากหิวโหย การไร้ที่อยู่อาศัย ฯลฯ

2. ผลกระทบต่อลัทธิชาตินิยมและโลกาภิวัตน์ มีการใช้ลัทธิชาตินิยมเพื่อประโยชน์ในการสร้างชาติและพัฒนาประเทศ ในขณะเดียวกัน ก็ใช้เป็นเครื่องมือในการก่อสงครามระหว่างกันและกันขึ้น ในประเด็นหลังนี้ได้สร้างความเสียหายอย่างใหญ่หลวงทั้งชีวิตและทรัพย์สินแก่คนในและนอกภูมิภาคนี้มากมาย จึงไม่เป็นที่นิยมใช้ลัทธิชาตินิยมเพื่อรุกรานประเทศอื่นด้วยกำลังทหารอีกต่อไป แต่ก็ยังคงใช้ลัทธิชาตินิยมรุกสังคมนั้นในทางเศรษฐกิจ รวมทั้งใช้เป็นเครื่องต่อรองเพื่อประโยชน์ทางการเมืองระหว่างประเทศ และการค้าต่อกันบ้างในบางครั้ง ดังเช่น การเดินขบวนต่อต้านญี่ปุ่นในจีนและเกาหลีใต้ การประท้วงต่อการอ้างสิทธิ์เหนือดินแดนที่พิพาทกันอยู่ เป็นต้น

ส่วนในระดับประชาชนทั่วไป การเดินทางไปท่องเที่ยวระหว่างกันมีปรากฏขึ้นมิได้ขาด และทวีจำนวนเพิ่มขึ้นในยุคสหประชาชาติใหม่ที่มีการเดินทางเป็นไปอย่างสะดวก และได้รับการส่งเสริมให้สร้างความเข้าใจ รวมทั้งมีการแลกเปลี่ยนการเยี่ยมชมระหว่างนักการเมือง ข้าราชการระดับสูง กลุ่ม/องค์กรเอกชน หรือเอ็นจีโอ (non-government organizations) นักวิชาการ และเยาวชนอยู่เสมอ

อินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ และข่าวสารผ่านดาวเทียมก่อให้เกิดการเชื่อมโยงเครือข่ายและสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกันเพราะต่างได้มองเห็นจากภาพข่าว ข้อมูลและข่าวสารระหว่างกันโดยตรงแทน

การส่งผ่านข้อมูลจากบุคคล/องค์กรที่สาม หากมีข้อสงสัยก็สามารถตรวจสอบข้อมูลได้ทันทีโดยผ่านทางโทรศัพท์และจดหมายอิเล็กทรอนิกส์

อาจกล่าวได้ว่า โลกาภิวัตน์มีส่วนทำให้มีการนำลัทธิชาตินิยมไปใช้ในทางสร้างสรรค์ สันติภาพ และความมั่งคั่งให้แก่สังคมแต่ละสังคม แต่ละภูมิภาคและโลก

3. ผลกระทบต่อการขยายตัวและการผลิตซ้ำของลัทธิทุนนิยม ญี่ปุ่นได้โอบรับลัทธิทุนนิยมมาใช้เป็นแนวปฏิบัติในชีวิตประจำวันก่อนชาติใดในเอเชีย ทำให้ระบบการผลิตแบบดังกล่าวได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ก่อให้เกิดการเจริญเติบโตกลายเป็นลัทธิจักรวรรดินิยมขึ้นด้วยการใช้กำลังทหารบุกยึดดินแดนรอบข้างเป็นอาณานิคม แต่เมื่อพ่ายแพ้สงครามโลกครั้งที่สอง ลัทธิจักรวรรดินิยมไม่ได้รับความนิยมนิยามอีกต่อไป ญี่ปุ่นจึงปรับเปลี่ยนเป็นเจ้าทางเศรษฐกิจและขยายการลงทุนไปยังประเทศต่างๆ ในเอเชีย และภูมิภาคอื่นของโลก จึงอาจเรียกว่า เป็นยุคลัทธิอาณานิคมสมัยใหม่ (neo-colonialism) แบบแผนดังนี้เป็นการขยายตัวและการผลิตซ้ำของลัทธิทุนนิยมนั่นเอง

ต่อมา เกาหลีใต้ได้เจริญรอยตาม และจีนได้เปลี่ยนระบบการผลิตแบบยังชีพในยุคเหมาเจ๋อตุงมาเป็นระบบการผลิตแบบทุนนิยมในยุคเติ้ง เสี่ยวผิง ทำให้ลัทธิทุนนิยมได้รับการประสานสอดคล้องกันและกัน แม้จะมีการแข่งขันระหว่างประเทศทั้งสามอย่างเข้มข้นและรุนแรง แต่ก็ช่วยผลักดันให้เกิดการพัฒนาทุนนิยมไปทั่วทั้งสังคม จึงมีการใช้ทุน แรงงาน ทรัพยากร และพัฒนาเทคโนโลยีในสังคมภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนืออย่างเต็มที่ ประกอบกับได้รับผลประโยชน์จากดินแดนเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่เป็นแหล่งทรัพยากร/วัตถุดิบที่อุดมสมบูรณ์แต่ยังมีการพัฒนาระบบทุนนิยมในระดับต่ำ (uneven development of capitalism) จึงมีการถ่ายโอนทรัพยากรและความมั่งคั่งไปยังประเทศของตน อีกทั้งได้เข้าไปลงทุนในกลุ่มประเทศดังกล่าว ก่อให้เกิดการพึ่งพาทางเศรษฐกิจระหว่างสองภูมิภาคนี้อย่างแยกกันไม่ออก โดยกลุ่มอาเซียนเป็นฝ่ายเสียเปรียบและต้องพึ่งพา (dependency) ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ และจีนแทบทุกทาง

การพัฒนาระบบทุนนิยมของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรของภูมิภาคอื่นๆ ด้วยการออกไปลงทุนหาแหล่งพลังงานน้ำมันในมาเลเซีย อินโดนีเซีย ภูมิภาคตะวันออกเฉียงกลาง และแอฟริกา ป่าไม้ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และแรงงานราคาถูกจากไทย ฟิลิปปินส์ เป็นต้น การใช้ทรัพยากรแบบล้างผลาญเพื่อความก้าวหน้าในธุรกิจและอุตสาหกรรมของตนนี้กระทบกระเทือนต่อประเทศอื่นต่อเพราะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านราคาอย่างฉับพลัน มี

การทำลายป่าไม้ ชายฝั่งทะเล และความอุดมสมบูรณ์ของประเทศต่างๆ ก่อให้เกิดข้อขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรภายในและระหว่างประเทศ และนำไปสู่ปัญหาทางการเมืองของประเทศ

4. มรดกแห่งความขัดแย้ง ดังที่กล่าวแล้วข้างต้นถึงหน้ทางประวัติศาสตร์และกลายเป็นมรดกแห่งความขัดแย้ง ได้แก่ จีนและญี่ปุ่นต่างอ้างสิทธิเหนือหมู่เกาะเตี้ยยวี ญี่ปุ่นกับเกาหลีใต้เหนือหมู่เกาะไต้กโค การกล่าวอ้างเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ของจีนว่าอาณาจักรโคกูริวเป็นส่วนหนึ่งของจีนในอดีต การที่จีนและเกาหลีใต้อ้างถึงหนังสือประวัติศาสตร์ของญี่ปุ่นที่บิดเบือนโดยละเว้นไม่กล่าวถึงประวัติศาสตร์อันโหดเหี้ยมของญี่ปุ่นต่อการยึดครอง การบังคับใช้แรงงาน (forced laborers) และการบังคับให้หญิงสาวชาวจีนและเกาหลีไปเป็นทาสกามารมณ์ในช่วงทศวรรษที่ 1910 – 1945 (comfort women) และการไปคารวะศาลเจ้ายาสุคุมิของผู้นำญี่ปุ่นโดยจีนและเกาหลีใต้ถือว่าการยกย่องอดีตอาชญากรรมสงครามหมายเลขหนึ่งซึ่งเป็นการย่ำถึงความนิยมในลัทธิทหารของเหล่าผู้นำญี่ปุ่นในยุคปัจจุบัน ในขณะที่ญี่ปุ่นคิดว่า นั่นเป็นเรื่องของคนญี่ปุ่นเองที่จะยกย่องบุคคลใดก็ได้ ไม่ต้องเกรงกลัวหรือต้องขออนุญาตจากใคร

อนึ่ง การสร้างแสนยานุภาพทางการทหารของจีน และความพยายามในการแก้ไขรัฐธรรมนูญของญี่ปุ่นเพื่อให้กองกำลังป้องกันตนเองเป็นกองทัพสังกัดกระทรวง กลาโหมของญี่ปุ่น นอกจากนี้ การครอบครองอาวุธที่มีอานุภาพการทำลายล้างสูง เช่น จีปนาอูธ ระเบิดนิวเคลียร์ ฯลฯ ของเกาหลีเหนือ ซึ่งเป็นพันธมิตรที่สนิทแนบแน่นของจีนก็เป็นประเด็นร้อนที่ได้รับการวิพากษ์วิจารณ์จากประเทศต่างๆ ในภูมิภาคและจากทั่วโลกถึงสันติภาพและความมั่นคงของบริเวณเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ

ความสัมพันธ์ระหว่างจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น: ภาพรวมและบทสรุป

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการมองสังคมจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่นจากมุมมองของคนเอเชียเอง และพยายามค้นหาจุดยืนของแต่ละสังคมที่ทำการศึกษาเพื่อคู่ถึงการวางแผนและดำเนินการเพื่อการเปลี่ยนแปลงสังคม (social transformation) ของตนในแต่ละช่วงเวลาที่ผ่านมา ซึ่งได้กล่าวถึงเนื้อหาสาระของข้อมูลอย่างละเอียดแล้ว ในหัวข้อสุดท้ายนี้จะขอกกล่าวถึงภาพรวมของความสัมพันธ์ของทั้งสามประเทศดังนี้

ความรุ่งโรจน์ทางด้านเทคโนโลยี ทุน อุตสาหกรรม และวัฒนธรรมของสังคมในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือเป็นผลมาจากการยุติการแข่งขัน และการรุกรานกันด้วยกำลังทหาร แต่หันมาร่วมมือในเชิงการแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศตามแนวทางระบบทุนนิยมจนประสบความสำเร็จในระดับหนึ่ง และกลายเป็นศูนย์กลางความเจริญรุ่งเรืองบริเวณหนึ่งของโลกไปแล้ว การสร้างสรรค์สังคมเหล่านี้มิได้เกิดขึ้นอันเป็นผลมาจากการตอบโต้ต่อการรุกราน และ/หรือการครอบงำจากชนผิวขาวแม้ว่าจะยังคงรับอิทธิพลของตะวันตกมาใช้เป็นต้นแบบและแบบแผนในการดำรงชีวิตของคน แต่เป็นการ “จงใจ” สร้างสรรค์สังคมของตนเองขึ้นจนมีความเจริญรุ่งเรืองเทียบเคียงกับประเทศที่พัฒนาแล้วในยุโรปและอเมริกา และประสงค์ที่จะพัฒนาให้ก้าวหน้าต่อไปอย่างไม่หยุดยั้งบนพื้นฐานของการนำภูมิปัญญา – ค่านิยมเอเชีย – มาใช้

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากประเทศทั้งสามตั้งอยู่ใกล้ชิดติดกัน และมีประวัติศาสตร์ทั้งที่ดีและไม่ดีต่อกันอันยาวนาน อีกทั้งยังมีเป้าหมายที่จะเป็นที่หนึ่ง ทำให้เกิดข้อขัดแย้งระหว่างกันอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กรณีของเกาหลีเหนือ และไต้หวันก็ยังคงเป็นปัญหาที่ยากยิ่งจะแก้ไขได้โดยง่าย ช้ำยังก่อให้เกิดขั้วพันธมิตร คือ จีน – เกาหลีเหนือ – รัสเซีย และญี่ปุ่น – ไต้หวัน – สหรัฐฯ ในขณะที่เกาหลีใต้แสดงจุดยืนที่เป็นกลาง และมีแนวโน้มที่จะเอนเอียงไปทางกลุ่มของจีนในปี ค.ศ. 2006 นี้ นอกจากนี้ เมืองโฮมขาวก็ยังคงประสงค์ที่จะเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจและวัฒนธรรม (Economic and Cultural hub) ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเน้นถึงสภาพทางภูมิศาสตร์ที่โขลเป็นจุดเชื่อม คือ ปักกิ่ง – โขล – โตเกียว จึงมีการสร้างเขตเศรษฐกิจขึ้นที่เมืองอินซอน (ตั้งอยู่ใกล้กับกรุงโซล)

ความร่วมมือได้กระทำกันในทุกระดับของสังคม นับตั้งแต่ผู้นำประเทศ นักการเมือง เจ้าหน้าที่ ข้าราชการระดับสูง นักวิชาการ/นักเรียนนักศึกษา และประชากรกลุ่มต่างๆ แม้นใจลึกๆ ของชนแต่ละชาติยังคงมีความเคลือบแคลงใจกันและกันอยู่บ้าง แต่ก็สร้างสรรค์มิตรภาพและความร่วมมือกันได้ในระดับหนึ่ง

คริสต์ศตวรรษที่ 21 อาจเป็นศตวรรษของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือที่ก้าวล้ำเป็นที่หนึ่งของโลกในทางเศรษฐกิจ ส่วนการเมืองระหว่างประเทศจะยังคงมีการแบ่งขั้วออกเป็นสองขั้วอันเป็นการสร้างความสมดุลระหว่างกันและกัน ตามรูปแบบความสัมพันธ์ “ความร่วมมือเชิงการแข่งขัน”

บรรณานุกรม

- ไชยวัฒน์ คำชู, จีน-ญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ openbook, 2548.
- คำรงค์ ฐานดี, สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.
- คำรงค์ ฐานดี, สังคมและวัฒนธรรมจีน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.
- คำรงค์ ฐานดี, สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2549.
- นาคามูระ ทากาฟูเกะ, พัฒนาการเศรษฐกิจญี่ปุ่นสมัยใหม่. สิงคโปร์: หนังสือพิมพ์เผยแพร่ใน
โอกาสฉลองครบรอบร้อยปี ความสัมพันธ์ไทย-ญี่ปุ่น, 2530.
- เพ็ญศรี กาญจนอมัยและศุภสดี สัตยมานะ (แปล) , สาธารณรัฐประชาชนจีน. กรุงเทพฯ: วรุณการ
พิมพ์, 2527.
- ยุทธะกะ ทะชะวา และคนอื่น, ประวัติวัฒนธรรมญี่ปุ่น: ภาพโดยทั่วไปอย่างกว้างๆ. แปลโดย ดร.
ปรียา อิงคภิรมย์ กรุงเทพฯ: กระทรวงต่างประเทศญี่ปุ่น, 1983.
- China Handbook Editorial Committee, History. China Handbook Series: Foreign Language
Press, 1982.
- Christopher, Robert C. Japanese Mind. Tokyo: Charles E. Tuttle Company, 1990.
- Goodrich, L. Carrington. A Short History of the Chinese People. New York: Harper Torchbooks,
1959.
- Han, Woo-keun. The History of Korea. Honolulu: University Press of Hawaii, 1974.
- Miliband, Ralph. The State in Capitalist Society. New York: Basic Books, Inc., Publishers, 1969.

Nakane, Chie. Japanese Society. Berkeley: University of California Press, 1972.

Wallerstein, Immanuel. The Capitalist World-Economy. Cambridge: Cambridge University Press, 1980.

Wallerstein, Immanuel. The Modern World-System I, II. New York: Academic Press, 1974.

เอกสารผลงานทางวิชาการของศูนย์เกาหลีศึกษา

- อันดับที่ 1 เกาหลีใต้ : บทบาทของรัฐในการพัฒนาประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2530.
- อันดับที่ 2 สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.
- อันดับที่ 3 การบริหารงานแบบเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2536.
- อันดับที่ 4 ปัจจัยทางสังคมวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้). รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2539.
- อันดับที่ 5 Asian Trade Information: South Korea. Data Bank Project. Presented to Department of Businesses Economics, Ministry of Commerce. Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University, 1988.
- อันดับที่ 6 Correcting of Thai Publications on Korean Studies. Research report, Center for Korean Studies, Ramkhamhaeng University, 1996.
- อันดับที่ 7 สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- อันดับที่ 8 สังคมและวัฒนธรรมจีน. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2540.
- อันดับที่ 9 เกาหลีเหนือ: สังคมและวัฒนธรรม. รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2541.
- อันดับที่ 10 เกาหลีใต้วันนี้. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- อันดับที่ 11 จีนวันนี้. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- อันดับที่ 12 ญี่ปุ่นวันนี้. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542.
- อันดับที่ 13 โฉมหน้าญี่ปุ่น ปี 2000. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- อันดับที่ 14 โฉมหน้าจีน ปี 2000. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.
- อันดับที่ 15 โฉมหน้าเกาหลี ปี 2000. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2543.

- อันดับที่ 16 สังคมและวัฒนธรรมเกาหลี. (แก้ไขปรับปรุงใหม่ทั้งเล่ม) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- อันดับที่ 17 สังคมและวัฒนธรรมจีน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2544.
- อันดับที่ 18 สังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2545.
- อันดับที่ 19 การเมืองเกาหลี. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2546.
- อันดับที่ 20 “การเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีและสาธารณรัฐเกาหลี,” การเมืองการปกครองของประเทศในเอเชีย. (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1) เอกสารการสอนชุดวิชา หน่วยที่ 3 #82321 สาขาวิชารัฐศาสตร์ กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548. หน้า 3-1 - 3-106; และ “ยุทธศาสตร์การพัฒนาของสาธารณรัฐเกาหลี,” กระบวนการพัฒนาและทางเลือกสาธารณะ. หน่วยที่ 9 ตอนที่ 9.1 #83705 บัณฑิตวิทยาลัย สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548. หน้า 9-4 – 9-23.
- อันดับที่ 21 ความสัมพันธ์ระหว่าง จีน-เกาหลีใต้-ญี่ปุ่น: ตั้งแต่ต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 - ปัจจุบัน. รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.
- อันดับที่ 22 เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ: ความสัมพันธ์ระหว่างจีน เกาหลี และ ญี่ปุ่น - ตั้งแต่ยุคโบราณจนถึงตอนปลายคริสต์ศตวรรษที่ 19. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2551.
- อันดับที่ 23 เอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ: ความสัมพันธ์ระหว่างจีน เกาหลี และญี่ปุ่น - จากยุคโบราณจนถึงปี ค.ศ. 2009. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2553. และพิมพ์เป็นหนังสืออ่านประกอบวิชา สังคมและวัฒนธรรมจีน (AN 354 (S)) กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อันดับที่ 24 เกาหลีปี 2553: วันที่ที่เปลี่ยนไป. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2554.
- อันดับที่ 25 เอเชียตะวันออกเฉียง: พัฒนาการความสัมพันธ์ของคน สังคมและวัฒนธรรม ระหว่างเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้. รายงานการวิจัย ศูนย์เกาหลีศึกษา

มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555 และพิมพ์เป็นหนังสืออ่านประกอบวิชา สังคมและวัฒนธรรม ญี่ปุ่น (AN 355 (S)). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- อันดับที่ 26 พัฒนาการทางการเมืองการปกครองของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ) และสาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้). เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- อันดับที่ 27 อาเซียนบวกสาม: ความสัมพันธ์ระหว่างกันในปัจจุบัน. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- อันดับที่ 28 คนเกาหลี : มุมมองจากคนภายใน (Koreans: “Emic” View on Korean Stereotype). เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- อันดับที่ 29 สาธารณรัฐเกาหลีและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- อันดับที่ 30 ไทย – เกาหลีใต้ – อาเซียนบวกสาม. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555.
- อันดับที่ 31 พัฒนาการทางการเมืองของประเทศสาธารณรัฐเกาหลี. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.
- อันดับที่ 32 สาธารณรัฐเกาหลีและสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลีกับความมั่นคงแห่งชาติของประเทศไทย. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.
- อันดับที่ 33 อคติต่อชาวต่างชาติที่อาศัยอยู่ในเกาหลีใต้. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2556.
- อันดับที่ 34 มั่งคั่งและมั่นคง: นโยบายของผู้นำในเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ. เอกสารทางวิชาการ ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2557.